

# **REFERAT Kommunalbestyrelsen\_2018-21 d. 01-10-2018**

**Mødedato** Mandag d. 01. oktober 2018 kl. 19:00

**Mødested** Kommunalbestyrelsens mødesal

## Indholdsfortegnelse

|                                                                                                                                                                                                 |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Spørgsmål fra kommunalbestyrelsesmedlem Sine Heltberg om Frederiksberg Kommunes anvendelse af puljemidler til tværfaglig ernæringsindsats for underernærede ældre eller ældre med sygdomme..... | 3  |
| Spørgsmål fra rådmand Balder Mørk Andersen om indkøb på Amager Ressource Center.....                                                                                                            | 4  |
| Forslag til beslutning fra rådmand Mette Bram og kommunalbestyrelsesmedlem Sine Heltberg om indkøb af nye mødeborde.....                                                                        | 5  |
| Anmodning fra rådmand Thyge Enevoldsen om udtræden af bestyrelserne for Frederiksberg Bygas og Frederiksberg Vandværk.....                                                                      | 6  |
| Mødeplan 2019 for Kommunalbestyrelsen og udvalgene.....                                                                                                                                         | 7  |
| Revisionsregulativ, opdateret.....                                                                                                                                                              | 9  |
| Masterplan for modernisering af plejeboliger.....                                                                                                                                               | 11 |
| Bevillingssag om puljemidler til tværfaglig ernæringsindsats for underernærede ældre eller ældre med sygdomme.....                                                                              | 22 |
| Bevillingssag om puljemidler til demensindsatser.....                                                                                                                                           | 25 |
| Forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen og rådmand Laura Lindahl om styrket samarbejde mellem kommunen og de frivillige.....                                              | 29 |
| Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe om tilbud til unge fædre.....                                                                                                | 33 |
| To nye satspuljeprojekter i Fællesrådgivningen - fordeling af midler.....                                                                                                                       | 37 |
| Forlængelse af lejeaftale Norske Hus.....                                                                                                                                                       | 42 |
| Affaldsgebyrer 2019.....                                                                                                                                                                        | 44 |
| Forslag til støjhandlingsplan (vejstøj) 2018-2023.....                                                                                                                                          | 46 |
| Mindre omdisponering og nye skilte i Nordre Fasanvej Kvarteret.....                                                                                                                             | 50 |
| Skybrudssamarbejde om Harrestrup Å: Kapacitetsplan 2018 og Aftaletillæg 4.....                                                                                                                  | 53 |
| Disponering af midler til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg, herunder opsætning af "Klimafremmeplan".....                                                                           | 56 |
| Endelig vandforsyningsplan 2018-2021.....                                                                                                                                                       | 60 |
| Konkretisering af projekter indenfor Trafiksikkerhedspuljen 2018.....                                                                                                                           | 63 |
| Procesplan for FNs verdensmål.....                                                                                                                                                              | 66 |
| Frederiksberg Kommunes træpolitik og tilhørende handlingsplan.....                                                                                                                              | 69 |
| Opkrævning af markedsleje ved kommercielle aktiviteter i grønne områder.....                                                                                                                    | 72 |
| Udskiftning af vejbelysning - anlægsbevilling vedrørende fremrykkede midler fra 2019 til 2018.....                                                                                              | 78 |
| Etablering af parkeringsplads i henhold til regler om parkeringsfonden.....                                                                                                                     | 80 |
| Byfornyelse - Frigivelse af afsat bevilling til projektledelse.....                                                                                                                             | 82 |

## **Punkt 195: Spørgsmål fra kommunalbestyrelsesmedlem Sine Heltberg om Frederiksberg Kommunes anvendelse af Danske Bank**

00.22.00-P35-286-18

### **Sagsfremstilling**

Foretoges.

"Mener borgmesteren, at Frederiksberg Kommune fortsat bør anvende Danske Bank efter de seneste afsløringer af hvidvask skandalen?"

## **Punkt 196: Spørgsmål fra rådmand Balder Mørk Andersen om indkøb på Amager Ressource Center**

00.22.00-P35-286-18

### **Sagsfremstilling**

Foretoges.

"Bestyrelsen for Amager Ressource Center (ARC) har efter indstilling fra Direktionen valgt ikke at undersøge det samlede omfang af regelbrud i forbindelse med indkøb foretaget i strid med udbudsreglerne. Dette sker ud fra den formodning, at resultatet ville blive, at "en væsentlig del" af alle selskabets indkøb sandsynligvis er foretaget i strid med EU's udbudsregler.

Beslutningen er truffet på trods af, at ARC's indkøbsafdeling har vurderet, at det er relevant at undersøge lovligheden af en lang række indkøb til sammenlagt 168,5 mio. kr. Men det samlede beløb kan være langt større, og det er tidligere afdækket, at der er købt ind for mindst 289,5 mio. kr. i strid med udbudsreglerne i årene fra 2010 til 2017.

Mener borgmesteren at bestyrelsen har truffet den rette beslutning?

Vil borgmesteren pålægge Frederiksberg Kommunes medlem af ARC's bestyrelse at anmode om, at det samlede omfang af regelbrud undersøges?"

## **Punkt 197: Forslag til beslutning fra rådmand Mette Bram og kommunalbestyrelsesmedlem Sine Heltberg om bedre hjælp til børn og unge med angst**

00.22.00-P35-286-18

### **Sagsfremstilling**

Oversendtes til Børneudvalget.

"Antallet af børn og unge med psykiske udfordringer, særligt med angst, stiger i disse år. Der er derfor behov for øget fokus på at give børn, unge og deres familier hurtig og god hjælp, inden udfordringerne vokser sig for store.

Sundhedsprofilen for region Hovedstaden viser en bekymrende stigning i de unges selvoplevede dårlige mentale helbred fra 14% i 2013 til 20% i 2017. De unges stressniveau er tilsvarende steget. Nu oplever 32% af de unge et højt stressniveau mod tidligere 25%.

De praktiserende læger på Frederiksberg peger da også på, at der er et behov for hjælp, som p.t. er svært at dække.

Det foreslås derfor, at Frederiksberg Kommune iværksætter nye behandlingsprogrammer i samarbejde med de praktiserende læger (og evt. PPR, skoler og uddannelsesinstitutioner), hvor børn og unge kan få hjælp via anerkendte og evidensbaserede programmer som eksempelvis Cool Kids og Chilled. Det foreslås som udgangspunkt, at man skal visiteres til tilbuddet gennem egen læge.

De eksisterende tilbud og kommende satspuljeprojekter vedr. angst og/eller depression sætter fokus på de voksne omkring børnene/de unge (forældre, lærere, psykologer).

Der ønskes et tilbud med gruppeforløb, som sætter børnene/de unge i centrum. Hvor børnene og deres forældre introduceres til centrale angsthåndteringsstrategier, og der fokuseres på problemstillinger, som de unge selv bringer op fx selvværdsproblemer, eksamensangst eller stress.

Tilbuddene skal fokusere på, at børnene/de unge får hjælp til at omsætte og anvende problemløsningsstrategier i forhold til konkrete hverdagssituationer."

(Til udvalgsbehandling)

# **Punkt 198: Anmodning fra rådmand Thyge Enevoldsen om udtræden af bestyrelserne for Frederiksberg Bygas A/S og Frederiksberg Fjernvarme A/S**

00.22.04-A30-56-18

## **Resume**

Rådmand Thyge Enevoldsen har i mail af 8. september 2018 anmodet om at udtræde af bestyrelserne for Frederiksberg Bygas A/S og Frederiksberg Fjernvarme A/S ved den næste generalforsamling. Det er valggruppen AØBFÅ, der skal besætte den ledige plads efter styrelseslovens § 28, stk.1.

Rådmand Thyge Enevoldsen har oplyst, at valggruppen ønsker, at kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe erstatter ham.

Kommunalbestyrelsen skal tage stilling til anmodningen.

## **Beslutning**

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## **Indstilling**

Magistraten indstiller, at anmodningen fra rådmand Thyge Enevoldsen om udtræden af bestyrelserne for Frederiksberg Bygas A/S og Frederiksberg Fjernvarme A/S imødekommes pr. 1. november 2018, og at kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe herefter indtræder i bestyrelserne i resten af funktionsperioden indtil 31. december 2021.

## **Sagsfremstilling**

Rådmand Thyge Enevoldsen har i mail af 8. september 2018 anmodet om at udtræde af bestyrelserne for Frederiksberg Bygas A/S og Frederiksberg Fjernvarme A/S ved den næste generalforsamling. Det er valggruppen AØBFÅ, der skal besætte den ledige plads efter styrelseslovens § 28, stk.1.

Rådmand Thyge Enevoldsen har oplyst, at valggruppen ønsker, at kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe erstatter ham.

Det bemærkes, at kommunalbestyrelsen på begæring kan fritage en person for et hverv for resten af funktionsperioden, når kommunalbestyrelsen skønner, at der er rimelig grund hertil, og der tilkommer i den forbindelse kommunalbestyrelsen et betydeligt skøn, jf. den kommenterede styrelseslov, side 183.

På den baggrund foreslår forvaltningen, at begæringen imødekommes.

Såfremt kommunalbestyrelsen godkender anmodningen, sendes sagen til Frederiksberg Forsyning, der vil afholde ekstraordinær generalforsamling og efterfølgende foretage de nødvendige registreringer i selskabsregisteret.

## **Økonomi**

Ingen.

## **Borgmesterpåtegning**

Ingen

## **Behandling**

Magistraten den 24. september 2018 og Kommunalbestyrelsen den 1. oktober 2018.

## **Historik**

### **Indstilling 24. september 2018, pkt. 333:**

Juridisk Afdeling indstiller, at anmodningen fra rådmand Thyge Enevoldsen om udtræden af bestyrelserne for Frederiksberg Bygas A/S og Frederiksberg Fjernvarme A/S imødekommes pr. 1. november 2018, og at kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe herefter indtræder i bestyrelserne i resten af funktionsperioden indtil 31. december 2021.

# Punkt 199: Mødeplan 2019 for Kommunalbestyrelsen og udvalgene

00.22.00-P35-275-18

## Resume

Der skal fastlægges mødeplan for 2019 for Kommunalbestyrelsen og udvalgene. På baggrund af drøftelser ved mødet i Magistraten den 17. september 2018 er der i sagen indarbejdet en vurdering af mulighederne for et kortere tidsrum mellem 1. og 2. behandling af budgettet.

## Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## Indstilling

Magistraten indstiller, at den foreslåede mødeplan godkendes og forelægges Kommunalbestyrelsen.

## Sagsfremstilling

*Forvaltningens vurdering af mulighederne for et kortere tidsrum mellem 1. og 2. behandling af budgettet*

I 2018 er 1. behandlingen den 3. september og 2. behandlingen den 8. oktober. I 2019 går forslaget på 1. behandling den 2. september og 2. behandling den 7. oktober. Altså med 5 uger imellem.

I styrelseslovens § 38 er foreskrevet, at forslag til årsbudget og flerårige budgetoverslag skal behandles 2 gange, og der skal være mindst 3 ugers mellemrum mellem 1. og 2. behandlingen.

Af bekendtgørelse nr. 1007 af 27. juni 2018 fremgår af § 2, stk. 1 og 2, at årsbudget og flerårige budgetoverslag skal udarbejdes til Kommunalbestyrelsen senest den 15. september, og 2. behandlingen skal foretages senest den 15. oktober.

Budgetprocessen er komprimeret. Reelt er det svært at forholde sig til budgetmaterialet, før de økonomiske rammer givet ved 2. finansielle orientering kendes. Her er forvaltningen afhængig af skatte- og tilskudsmodel, statens skøn for overførselsudgifter mm. i aktstykket, DUT-vejledning og øvrige vejledninger på indhold fra Økonomiaftalen fra KL. Den 19. august er således det tidligst mulige tidspunkt for forvaltningen at præsentere 2. finansielle orientering for Magistraten. De økonomiske rammer er så afgørende for de politiske forhandlinger, at materialet skal være underlagt tid til at sikre kvaliteten i materialet. Forvaltningen har de første 14 dage til at sikre dette i august.

Magistraten skal godkende budgetmaterialet, der oversendes til 2. behandlingen, herunder afstemningstemaet. For at give Kommunalbestyrelsen det bedst belyste budgetmateriale til afstemningen til 2. behandlingen, vil forvaltningen skulle have alle partiers budgetforslag, hvilket ifølge det nuværende forslag til mødeplan og ved en fremrykning af 2. behandlingen til f.eks. den 30. september ville betyde ca. en uge efter budgetkonference-weekenden.

Erfaringer fra tidligere år er, at de partier, der ikke måtte være med i et budgetforlig, har brug for 1-2 uger. Et forkortet tidsrum mellem 1. og 2. behandlingen vil derfor kræve et nyt paradigme for aflevering af budgetforslag fra hhv. budgetforligspartier og partier udenfor et forlig.

Også en offentlig debat inden 2. behandlingen vil kræve en vis tid.

Hvis der skal være kortere tid mellem 1. og 2. behandlingen i 2019 – og det skal ske ved en fremrykning af 1. behandlingen, så den ligger lidt senere - ville det måske kunne gøres ved, at budgetkonferencen holdes på hverdage, og ikke i weekenden, så der ikke er overlapning i forhold politiske landsmøder. Men et forkortet forløb skønnes at stille store krav til frister.

### Fra sagsfremstillingen til Magistratens møde den 17. september 2018

Oversigt med forslag til mødedatoer i 2019 for Kommunalbestyrelsen og udvalgene er vedhæftet som bilag.

### Første halvår

Møderne i første halvår 2019 foreslås at starte med udvalgmøder den 14. januar 2019. Der er vinterferie i uge 7, og påsken falder i uge 16-17.

Rådhuset er lukket Kristi Himmelfartsdag og fredagen derefter (30. og 31. maj). Af hensyn til en hensigtsmæssig afvikling af møderne foreslås det, at den uge holdes mødefri.

Den 10. juni er 2. pinsedag.

Det sidste møde i Kommunalbestyrelsen inden sommerferien foreslås at blive den 17. juni 2019.

#### Andet halvår

Møderne i andet halvår 2019 foreslås at starte med udvalgsmøder den 12. august og samlet 1. behandling af budgettet den 2. september 2019.

Budgetkonferencen har de senere år været afholdt primo september. Det kunne derfor i 2019 være den 6.-7. september.

Flere af de politiske partier kender først sent på året datoen for næste års landsmøde/årsmøde. Partiernes hovedkontorer er derfor endnu ikke kontaktet. Forvaltningen vil holde øje med, om der afholdes landsmøder/årsmøder den 6.-7. september, og da forelægge et ændret forslag. Den eneste anden oplagte mulighed er weekenden den 13.-14. september 2019.

Mandag efter budgetkonferencen er mødefri i forslaget efter ønske fra Magistraten som i 2017 og 2018.

Der er efterårsferie i uge 42, og ugen efter efterårsferien er holdt mødefri ligesom tidligere år.

Sidste møde i Kommunalbestyrelsen inden juleferien foreslås at blive den 2. december 2019.

### **Økonomi**

Ingen.

### **Borgmesterpåtegning**

Ingen.

### **Behandling**

Magistraten den 17. september og den 24. september 2018. Kommunalbestyrelsen den 1. oktober 2018.

### **Historik**

#### **Magistraten\_2018-21, 17. september 2018, pkt. 316:**

Magistraten udsatte sagen til den 24. september 2018, idet forvaltningen skal vurdere, om der er mulighed for et kortere tidsrum mellem 1. behandling og 2. behandlingen af budgettet.

#### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 316:**

Direktionen indstiller, at den foreslåede mødeplan godkendes og forelægges Kommunalbestyrelsen.

#### **Indstilling 24. september 2018, pkt. 334:**

Direktionen indstiller, at den foreslåede mødeplan godkendes og forelægges Kommunalbestyrelsen.

### **Bilag**

Mødeplan 2019 - forslag



# Punkt 200: Revisionsregulativ, opdateret

00.32.00-K01-2-17

## Resume

I Bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. fastsætter Kommunalbestyrelsen de nærmere regler for revisionen i et revisionsregulativ.

Kommunalbestyrelsen skal godkende justeringer og konsekvensændringer i Revisionsregulativet for Frederiksberg Kommune af 23. september 1997.

Ajourføringen er sket som led i forberedelserne til et kommende udbud af revisionsopgaven og sikrer, at regulativet er opdateret i forhold til gældende praksis.

## Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## Indstilling

Magistraten indstiller, at det opdaterede revisionsregulativ tages til efterretning.

## Sagsfremstilling

Enhver kommune skal lade sine regnskaber revidere af en sagkyndig revision, jf. § 42 i den kommunale styrelseslov.

I Bekendtgørelsen om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. § 5 stk. 3 fastsætter Kommunalbestyrelsen de nærmere regler om revisionen i et revisionsregulativ.

Det gældende revisionsregulativ i Frederiksberg Kommune er senest godkendt af Kommunalbestyrelsen den 3. november 1997.

I anledning af, at der skal indgås ny kontrakt for revisionsopgaven fra og med regnskab 2019 (dvs. fra 1. januar 2019), har Økonomiafdelingen ajourført revisionsregulativet i forhold til gældende praksis samt nuværende revisionsaftale. Det opdaterede revisionsregulativ forelægges hermed til Kommunalbestyrelsens godkendelse og der er alene tale om en opdatering af regulativet.

Det bemærkes, at forvaltningen netop har igangsat et miniudbud på baggrund af den nye SKI rammeaftale på revisionsydelser (som trådte i kraft den 1. juni 2018).

Ved miniudbuddet gennemføres der et udbud til alle leverandører af revisionsydelser, som er omfattet af SKI's rammeaftale. På nuværende tidspunkt er der 5 leverandører der er omfattet, EY (kommunens nuværende revisor), BDO, Deloitte, KPMG og Beierholm Revision.

Der er som nævnt planlagt udbud af revisionsopgaven i efteråret 2018, og der forventes indgået ny revisionsaftale med vinderen af udbuddet i 4. kvartal 2018, med ikrafttrædelse fra den 1. januar 2019.

Det opdaterede og godkendte Revisionsregulativ for Frederiksberg Kommune vil indgå som et bilag til udbudsmaterialet.

Magistraten orienteres ultimo 2018 om resultatet af udbuddet samt valget af revisionspartner.

## Økonomi

Ingen.

## Borgmesterpåtegning

Ingen.

## Behandling

Magistraten den 24. september 2018 og Kommunalbestyrelsen den 1. oktober 2018.

## Historik

**Indstilling 24. september 2018, pkt. 340:**

Økonomiafdelingen indstiller, at det opdaterede revisionsregulativ tages til efterretning.

## Bilag



# Punkt 201: Masterplan for modernisering af plejeboliger

27.45.00-P10-1-18

## Resume

Ældre- og Omsorgsudvalget fik den 4. juni 2018 (sag nr. 62) forelagt en status for masterplanen for modernisering af plejeboliger medio 2018 samt prognosen for den fremtidige efterspørgsel efter plejeboliger og plejeboligkapaciteten frem mod 2028. Med denne sag fremlægges et nærmere beslutningsgrundlag vedrørende de konkrete skitserede løsningsforslag i masterplanen. Forligskredsen holdt møde forud for Ældre- og Omsorgsudvalgets behandling af sagen den 13. august 2018. Magistraten behandlede sagen den 20. august 2018 (sag nr. 270). Magistraten oversendte temaet om, at der planlægges efter 125 plejeboliger og et serviceareal på 20.49 % for det nye plejecenter på Betty Nansens Allé (Betty 3) til budgetdrøftelserne, hvorefter det indgik i budgetforliget, og dermed forventes vedtaget i forbindelse med Kommunalbestyrelsens anden behandling af Budget 2019 den 8. oktober 2018.

## Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## Indstilling

Magistraten oversendte temaet om, at der planlægges efter 125 plejeboliger og et serviceareal på 20.49 % for det nye plejecenter på Betty Nansens Allé (Betty 3) til budgetdrøftelserne.

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller

1. at der meddeles anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb i 2018 på 0,96 mio. kr. til indledende foranalyser på Søndervang finansieret via opskrivning af den negative anlægspulje.
2. at der meddeles anlægsbevilling på 3,2 mio. kr. til projektledelse af Masterplan for modernisering af plejeboliger vedr. 2018 og 2019 finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb,
3. at der meddeles anlægsbevilling på 3,5 mio. kr. til fleksibel udvidelse af eksisterende plejeboligkapacitet finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i budget 2018.

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget

- tog til efterretning, at temaerne A-B i sagsfremstillingen og bilag danner grundlag for det videre arbejde med plejeboligmoderniseringen,

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget

- tog orienteringen om, at der er indarbejdet yderligere 1,5 mio kr. til inventar på Betty 3 i anlægsplanen og i 2. finansielle orientering svarende til ca. 120 plejeboliger, til efterretning.

## Sagsfremstilling

Ældre- og Omsorgsudvalget fik den 4. juni 2018 (sag nr. 62) forelagt en status for masterplanen for modernisering af plejeboliger medio 2018 samt prognosen for den fremtidige efterspørgsel efter plejeboliger og plejeboligkapaciteten frem mod 2028.

Ældre – og Omsorgsudvalget godkendte i deres behandling af masterplanen i juni, at der fremlægges et nærmere beslutningsgrundlag vedrørende de konkrete skitserede løsningsforslag ud fra de nævnte tidsterminer, idet der indkaldes til møde i plejeboligforligskredsen den 13. august 2018 forud for Ældre- og Omsorgsudvalgets behandling af nærværende sag samme dato. Forligskredsen vil drøfte følgende temaer:

- A. Aktuell status, herunder moderniseringen af Søndervang og Ingeborggården samt etablering af nyt plejecenter på Betty Nansens Allé og nyt plejecenter på Diakonissestiftelsens grund.
- B. Sikring af fremtidig kapacitet

Vedr. A - Aktuell status

*Søndervang*

Der er tidligt i processen igangsat en række indledende undersøgelser for at afdække om der er nogle særlige punkter man skal være opmærksomme på i det videre arbejde. Der er blandt andet indledt en servitutgennemgang, ligesom de nødvendige miljøundersøgelser med fokus på støj, lugt og støv, samt jordbundsprøver er igangsat efter aftale med Forsyningen.

Det rådgivende ingeniør Rambøll har juli 2018 gennemført en forureningsundersøgelse for udbygningen af Søndervang plejehjem. Forureningsundersøgelse viser – efter Frederiksbergske forhold – lave niveauer af forurening. Analyserne af jordprøverne viser at alene overjorden i eksisterende gårdhaven generelt er lettere forurenede med tungmetaller og tjærestoffer – en enkelt prøve er dog kraftigere forurenede. Der er ikke fundet tegn på dybereliggende forurening. Der er ikke fundet jordforurening over Miljøstyrelsens jordkvalitetskriterier i hverken den nordlige del af gårdhaven, under parkeringspladsen syd for plejehjemmet, eller på Frederiksberg Forsynings område. Antallet af prøver er dog her begrænset. I forbindelse med udviklingen af området skal det – jf. lov om forurenede jord – sikres at den øverste 0,5 meter jord er ren enten ved afgravning eller ved overdækning med fast belægning f.eks. fliser.

Der er nedsat en koordineringsgruppe mellem Frederiksberg Kommune og Frederiksberg Forsyning for at sikre et fortsat tæt og konstruktivt samarbejde om blandt andet nærværende projekt.

Der fremlægges en sag for By- og Miljøudvalget den 13. august 2018 med henblik på igangsættelse af en forudgående offentlig høring jævnfør Planlovens § 23C med henblik på en foroffentlighed og borgerdialog, der blandt andet skal belyse hvordan plejecentret kan bidrage til en yderligere byudvikling af området.

Ældre – og Omsorgsudvalget blev orienteret ved fremlæggelsen af masterplanen i juni 2018 (sag nr. 62), at det oprindeligt var forudsat, at moderniseringen kunne gennemføres med ibrugtagning medio 2023, men at det forberedende arbejde viser, at der er tale om et kompliceret projekt, der stiller en række tekniske krav til konstruktionen af bygningen. Ligeledes er det en forudsætning, at der er fuld plejecenterdrift under hele opførelsesperioden, hvilket også stiller særlige krav til udførelsen af byggeriet. Tidsplan er derfor rykket, så der er ibrugtagning maj 2024.

I den kommende fase i perioden frem mod januar 2019 er der derfor behov for at foretage en række mere dybdegående forundersøgelser med henblik på at beskrive de grundlæggende forudsætninger for det kommende byggeprogram – eksempelvis ift. volumenstudier, tekniske forudsætninger, byudviklingsperspektivet mv. Disse forundersøgelser er ligeledes vigtige ift. at fastlægge den til projektet mest velegnede udbuds- og entrepriseform. En forudsætning er også hér, at den valgte udbuds- og entrepriseform skal sikre den størst mulige fleksibilitet ift. hvornår der træffes endelig valg om antal plejeboligpladser. Der anbefales derfor, at der afsættes midler til denne afdæknings- og planlægningsfasen (jævnfør afsnit vedrørende økonomi længere nedenfor).

#### *Ingeborggården*

Ved tilbudsfristens frist den 9. maj 2018 var der i alt indkommet 4 tilbud. Det politiske bedømmelsesudvalg har udvalgt et vinderprojekt på baggrund af de i konkurrenceprogrammet fastsatte tildelingskriterier, og vinderen af konkurrencen er GVL Entreprise A/S.

Der fremlægges en sag til politisk behandling den 20. august 2018 med henblik på et overblik over projektets samlede økonomi, herunder en politisk prioritering af optioner.

Der fremlægges en startredegørelse for By- og Miljøudvalget, Ældre- og Omsorgsudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget med henblik på igangsætning af udarbejdelsen af en lokalplan med tilhørende kommuneplantillæg. Startredegørelse fremlægges den 20. august 2018. Naboer og relevante aktører i området er inviteret til et åbent hus på Ingeborggården den 23. august 2018, hvor vinderprojektet vil blive fremlagt. Arrangementet er led i en inddragelsesproces for naboerne med henblik på mulighed for at påvirke udearealerne i projektet.

#### *Nyt plejecenter på Betty Nansens Allé*

Der er prækvalificeret i alt tre tilbudsgivere. Tilbudsfristen er september 2018 med valg af vinderprojekt den 12. oktober 2018 (ved bedømmelseskomité).

For at give tilbudsgiverne de bedste frihedsgrader til at etablere det rigtige projekt, har Kommunalbestyrelsen i konkurrenceprogrammet godkendt, at tilbudsgiverne kan arbejde med et spænd på 115-125 plejeboliger. Ligeledes er der i konkurrenceprogrammet givet mulighed for, at servicearealet i særlige tilfælde kan udgøre 20,49 % af det samlede areal for at ikke at skabe et for snævert handlerum ift. den bedste sammensætning af bo-grupper, etagemeter, etc.. Dialogen med de prækvalificerede tilbudsgivere har foreløbigt vist, at alle tilbudsgivere har svært ved at etablere plads til de i konkurrenceprogrammet beskrevne funktioner, hvorfor tilbudsgiverne får mulighed for at benytte den fulde ramme for serviceareal på 20,49 %.

Det bemærkes, at Frederiksberg Kommune i udformningen af konkurrencematerialet har haft særlig fokus på effektiv drift, samt effektiv udnyttelse af servicearealer.

Frederiksberg Kommune har indtil videre budgetteret med, at der deponeres for 120 plejeboliger da det endelige antal plejeboliger først kendes ved valg af vinderprojektet. Der er derfor i plejeboligmasterplanen og i anlægsplanen planlagt efter 120 plejeboliger med et serviceareal på 20%.

Såfremt det vindende projekt har 125 plejeboliger, og hvis servicearealet udgør 20,49 % af det samlede areal vil grundkapitalindskuddet og deponeringen stige til henholdsvis 24,2 mio. kr. og 62 mio. kr. hvilket er en stigning på ca. 1 mio. kr. på grundkapitalindskuddet og 4 mio. kr. på deponeringen. Dertil vil der være behov for inventar til de ekstra 5 pladser på 300 t.kr. Dertil svarer 5 ekstra pladser til ca. 1,9 mio. kr. i årlig plejehjemsdrift.

For at overholde tidsplanen for projektet er det nødvendigt at indgå kontrakt umiddelbart efter bedømmelseskomitéen har udpeget et vinderprojekt. Det anbefales derfor, at der i Budget 2019-22 planlægges efter 125 plejeboliger og et serviceareal på 20,49 % da der dermed er det krævede budgetmæssige mandat til at indgå kontrakt med den vindende leverandør også såfremt vinderprojektet har 125 plejeboliger. Såfremt vinderprojektet har 125 plejeboliger vil de øvrige projekter i masterplanen blive reguleret tilsvarende, herunder på kort sigt også ift. de midlertidige fleksible pladser i 2021.

Der er indarbejdet yderligere 1,5 millioner kr. til inventar på Betty 3 i anlægsplanen og 2. finansielle orientering svarende til ca. 120 plejeboliger.

Det bemærkes, at Frederiksberg Kommune er i færd med at kvalitetssikre, at der i den kommunale økonomi er budgetlagt svarende til de forudsætninger der er forudsat i projektet af KAB blandt andet i forhold til de nødvendige bygherreleverancer og optioner. Projektets økonomi kendes først ved licitationsresultat. Der fremlægges en sag efter licitationsresultatet med henblik på et økonomioverblik mv.

Der fremlægges en sag efter valg af leverandør med henblik på et overblik over projektets økonomi, herunder en prioritering af optioner.

#### *Nyt plejecenter på Diakonissestiftelsens grund*

Forvaltningen vil frem mod fremlæggelsen af næste års masterplan i 2019 i dialog med Diakonissestiftelsen afdække, om Diakonissestiftelsen er klar til at etablere et plejecenter med i alt 60 plejeboliger i 2026.

#### Vedr. B - Sikring af fremtidig kapacitet

Løsningsscenariet omfatter indfasning af nyt plejecenter på hospitalsgrunden, hvor det anbefales, at der i den generelle afdækning af hospitalsgrunden reserveres plads svarende til 90-100 plejeboliger. En nærmere konkret beslutning kan ske frem mod 2020, herunder henset både til den samlede udvikling på hospitalsgrunden og til udvikling i plejeboligbehovet, jv. prognosen.

Boligerne skal blandt andet erstatte pladserne på Betaniahjemmet, og vil dermed markere afslutningen på kommunens moderniseringsprojekt. Moderniseringen af pladserne på Betaniahjemmet er dermed tæt forbundet med, at der etableres rammer for et plejecenter på hospitalsgrunden.

I det omfang 'sund aldring' mindsker efterspørgslen efter plejeboliger og plejeboligbehovet ikke vokser med samme omfang, er der mulighed for at justere løsningen med en mindre udvidelse af Østervang med ca. 30 plejeboliger eller udskyde realiseringen af byggeriet.

Grundscenariet viser, at Frederiksberg Kommune er afhængige af, at Diakonissestiftelsen indtræder med et nyt plejecenter i 2026. Såfremt Diakonissestiftelsen ikke er klar til at træde ind med et nyt plejecenter i 2026 vil det være nødvendigt at udvide med nyt plejecenter på hospitalsgrunden allerede fra 2026. Samtidig betyder dette at der skal findes alternative løsninger udenfor hospitalsgrunden til erstatning for Betaniahjemmet.

Tekst fra sagsfremstilling den 4. juni 2018 (sag nr. 62) vedr. Ældre- og Omsorgsudvalgets behandling af masterplanen for plejeboligmodernisering følger nedenfor (xt-decoration: underline;">i kursiv):

*Kommunalbestyrelsen besluttede i december 2006, at gennemføre en grundlæggende modernisering af plejeboligerne i Frederiksberg Kommune. Moderniseringen af plejeboligerne i kommunen gennemføres på den baggrund efter en politisk vedtaget masterplan, der siden vedtagelsen i 2006 er revideret løbende, ca. én gang årligt.*

*Masterplanen består af to grundlæggende spor:*

- 1. Modernisering med fokus på udfasning af utilssvarende plejehjem for at styrke kvalitet, faglighed og økonomi til gavn for den enkelte borger. Dette realiseres ved enten af modernisere eksisterende plejehjem, eller ved at bygge nyt, hvor det ikke er muligt at modernisere den eksisterende bygning.*

Målet er at sikre tidssvarende plejeboliger for alle borgere, der har behov for omfattende døgndækkende pleje og omsorg. Dette indbefatter eksempelvis bad i alle boliger, ny teknologi (eksempelvis lifte), styrkede arbejdsmiljøforhold, gode tilgængelighedsforhold, ægtefælleboliger samt gode udearealer.

2. Kapacitet med fokus på den fremadrettede fleksible planlægning af plejeboligkapaciteten med udgangspunkt i fremskrivningen af behovet for plejeboliger.

#### **Moderne og fleksibel kapacitetstænkning:**

Opdateringen af dette års masterplan viser, at Frederiksberg Kommune fortsat er godt på vej til at færdiggøre moderniseringen af kommunens utidssvarende plejehjem, samt imødekomme de kommende års kapacitetsudfordringer.

De seneste års udvikling indenfor plejeboliger masterplanen viser, at det er en styrke, at der strategisk arbejdes med flere fleksible løsningsscenarier så kommunens plejeboligkapacitet sikres også fremadrettet – på kort og lang sigt. Dette skyldes dels

- behovet for at **følge udviklingen i efterspørgslen tæt**, herunder udviklingen ift. sund aldring.
- at, byggeprojekterne er blevet mere **komplekse og vanskelige** – oplever at der sker væsentlige ændringer i de enkelte byggeprojekter, hvilket påvirker kommunens langsigtede planlægning.
- at byggeri skal holdes indenfor **maksimumbeløbet** for alment boligbyggeri, og er dermed følsomt for udviklingen i markedskonjunkturerne.

Det har derfor vist sig at være en styrke at koble allerede planlagte moderniseringsprojekter med en fleksibel udvidelse af plejeboligkapaciteten. Den langsigtede planlægning er derfor styrket i dette års masterplan. Der er afsat den nødvendige tid til at følge udviklingen dels i plejeboligbehovet samt udviklingen i de enkelte projekter, før der træffes endelige beslutning om igangsættelse af et byggeri.

Etableringen af et plejecenter tager erfaringsmæssigt ca. 6-7 år fra den indledende idefase og politiske behandling til ibrugtagning. Masterplanen skal derfor dels rumme en vis fleksibilitet for at håndtere ændringer og tilpasninger undervejs, ligesom der skal opereres med et "dobbelt forsigtighedsprincip" i fremskrivningen af plejeboligbehovet qua den lange planlægnings- og etableringsperiode for plejeboligbyggeri.

Der er vedlagt et selvstændigt bilag, der beskriver borgernes forventelige fremtidige plejeboligbehov, og herunder koblingen til såkaldt "sund aldring". "Sund aldring" er en sammensat samlebetegnelse, der dækker over en udvikling i befolkningens sundhed med længere levetid i befolkningen, forholdet at flere (udsatte) borgere lever længere med et plejebenhov og omvendt flere opnår flere år med høj selvhjulpenhed før behov for omsorg og støtte opstår, blandt andet gennem plejeboligbrug.

Notatet viser, at der alt andet lige (jævnfør udviklingen i 'sund aldring') forventes at være et stigende behov for plejeboliger frem mod 2028, der ikke kan håndteres indenfor de kendte moderniseringsprojekter, hvorfor der er behov for at udvide den eksisterende kapacitet. Det fremgår derudover, at der i 2017 samlet set var færre borgere, der venter på en plejebolig. Forvaltningen har foretaget en analyse af udviklingen i ventelisten i første kvartal af 2018, dvs. efter Frederiksberg Kommune har implementeret ovennævnte tiltag, der skal sikre et bedre beredskab til borgere, der oplever en lang ventetid til en plejebolig. Analysen viser, at det tyder på, at de seneste års fald i ventelisten frem mod 2017 er stabiliseret i 2018.

Forvaltningen har derudover afdækket om der siden masterplanen i 2017 er kommet ny viden i forhold til sund aldring. Der er ikke ny viden ift. hvordan sund aldring slår igennem ift. efterspørgselsprognosen. Det bemærkes dog, at KL Center for Forebyggelse i Praksis har dokumenteret, at selvom borgerne lever længere, så vil den enkelte borger opleve – særligt kvinderne – flere år med dårligt helbred. Dette har betydning for mange dele af den kommunale opgavevaretagelse, og kan også få betydning for plejeboligbehovet. Det er derfor fortsat relevant at have fokus på "sund aldring", så prognosen for antal fremtidige plejeboliger ikke over- eller undervurderer efterspørgslen.

Masterplanen indeholder en række løsningstiltag, der skal imødekomme det kommende behov for pleje-boliger og som samtidig har indbygget en hensigtsmæssig fleksibilitet. Flexibiliteten kommer til udtryk på flere måder:

- Mulighed for tilpasning af antal plejeboliger i det enkelte projekt
- Mulighed for forskellige tidsmæssige igangsætninger og færdiggørelser
- Varierende behov for brug af bufferkapacitet undervejs i byggeprojekterne
- Flexibiliteten ift. den afledte driftsøkonomi, idet antallet af pladser der konkret tages i brug, kan tilrettelægges fleksibelt, givet de enkelte plejecentres robuste størrelse.

Denne fleksibilitet understøtter et grundlæggende dobbelt forsigtighedsprincip, jævnfør nedenfor.

#### Det dobbelte forsigtighedsprincip

Der iagttages et forsigtighedsprincip i den fremtidige planlægning af plejeboligkapaciteten – både for at sikre at kommunen har det nødvendige antal plejeboliger til borgerne, men også at der ikke etableres længerevarende unødigt kapacitet. Derfor arbejdes der i alle løsninger fremadrettet med etablering af plejecentre med en fagligt set tilfredsstillende volumen på ca. 100-120 pladser, hvilket muliggør en fleksibel gradvis ibrugtagning af nye/moderniserede plejecentre, ligesom det skaber det bedste grundlag for en effektiv drift af plejecentre. En fleksibel ibrugtagning giver en hensigtsmæssig styring af den afledte drift og muliggør en løbende tilpasning gennem de årlige budgetprocesser.

De økonomiske konsekvenser af en mulig for tidligt tilvejebragt kapacitet er at byggeriet lægger beslag på kommunal finansiering, der kunne have været anvendt til alternative formål. Dertil kommer udgifter til tomgangsleje. Konkrete udgifter til afledt drift (når et nyt plejecenter er etableret) kan i stort omfang reduceres ved behov.

Risikoen for tidligt tilvejebragt kapacitet mindskes ved flere tiltag: Langsigtet fleksibel planlægning, årlig opdatering af prognose, fleksibilitet ift. færdiggørelse af modernisering samt fleksibilitet ift. størrelse på det enkelte plejecenter.

Kommunalbestyrelsen har besluttet at Frederiksberg Kommune skal arbejde målrettet på at nedbringe ventetiden til en plejebolig. Masterplanen arbejder altid med den aktuelle venteliste, hvor den faktiske gennemsnitlige ventetid det seneste år indgår. Denne ventetid genberegnes hvert år, og tallet er i sig selv ikke udtryk for et politisk fastsat serviceniveau eller fagligt pejlemærke. I Ældrepolitikken og som fagligt udgangspunkt forudsættes og arbejdes efter, at når borgeren efter en faglig visitationsproces har behov for en plejebolig skal dette behov imødekommes hurtigst muligt. Ifølge Frederiksberg Kommunes kvalitetsstandards på området visiteres der først til plejebolig, når behovet er klart og utvetydigt. Frederiksberg Kommune har med kvalitetsstandarden vedtaget, at alle borgere (uanset om de ønsker en specifik eller uspecifik plejebolig) som en målsætning tilbydes en plejebolig indenfor 2 måneder. For borgere der ønsker uspecifikt er det et lovkrav, at der skal tilbydes en plejebolig indenfor de 2 måneder. For så vidt angår prognosen regnes nu som teknisk forudsætning med 2 måneders ventetid uanset den faktiske ventetid det enkelte år. Ændringer i ventetid skal således ikke i sig selv omsættes i ændret kapacitet.

Konsekvensen af ikke at have det tilstrækkelige antal plejeboliger kan have store negative konsekvenser for den enkelte borger. Borgere der er visiteret til en plejebolig har et funktionsniveau, hvor behovet for støtte og hjælp til pleje og praktisk hjælp bedst kan leveres i en plejebolig. Borgerne har et omfattende behov for pleje, støtte og omsorg døgnet rundt, ligesom de ofte har svært ved at strukturere deres hverdag og har en lav mestringskapacitet. For disse borgere, hvor der er et stort behov for tryghed og trygge rammer er det vigtigt, at der hurtigt er en ledig plejebolig. Dette er også af hensyn til pårørende, der ofte har et stort ansvar for at sikre en god hverdag i hjemmet. Derfor er det vigtigt, at Frederiksberg Kommune råder over det nødvendige antal plejeboliger for at kunne tage vare om disse borgere.

Konsekvenserne af en mulig mangel på plejeboliger betyder behov for øget omsorg og støtte i eget hjem, længere ophold på hospital el. rehabiliteringsenhed eller brug af flere midlertidige løsninger, evt. i andre kommuner.

Det dobbelte forsigtighedsprincip tilsiger således at disse to – i princippet modsatrettede forhold – afvejes mod hinanden. Masterplanen danner et grundlag for at dette kan ske med størst mulige frihedsgrader i den årlige budgetproces.

#### Status for moderniseringsprojektet medio 2018

Frederiksberg Kommune er godt på vej til at afslutte moderniseringen af kommunens utidssvarende plejehjem til gavn for borgere og medarbejdere. Således erstatter Ingeborggården og Betty 3 pladserne på henholdsvis Søster Sophies Minde og Kong Frederik IX's Hjem.

Ligeledes er der fundet en løsning for moderniseringen af Søndervang, hvor det dels er muligt at udvide kapaciteten med op til 30 plader ligesom hele Søndervang fremadrettet bliver kommunalt ejet.

Et særligt opmærksomhedspunkt i dette års masterplan er dermed moderniseringen af Betaniahjemmet. Betaniaforeningen har oplyst at, de ikke længere ønsker at ombygge plejehjemmet efter almenboligloven, (jævnfør afsnit nedenfor i teksten om Betaniahjemmet), da foreningen ikke ønsker at binde sine frie midler i moderniseringen af plejehjemmet. Derfor skal der findes en erstatning for kapaciteten på Betaniahjemmet.

#### Ingeborggården – erstatter bl.a. pladser fra Søster Sophies Minde

Moderniseringen og udvidelsen af Ingeborggården erstatter de 24 pladser for Søster Sophies Minde, der var planlagt lukket i 2022. Forsinkelsen af moderniseringen af Ingeborggården medfører derfor, at lukningen af Søster Sophies Minde udsættes fra oktober 2022 til november 2023. Konkurrenceprogrammet for moderniseringen af Ingeborggården og Frederiksberg Boldklub blev annonceret oktober 2017. Der er i alt prækvalificeret fire tilbudsgivere og tilbudsfristen var den 9. maj 2018. Den politisk nedsatte bedømmelseskomité udpeger en vinder medio juni 2018.

### Betty 3 – erstatter bl.a. pladser fra Kong Frederik IX's Hjem

Etableringen af et nyt plejecenter på Betty Nansens Allé med ca. 120 plejeboliger er blandt andet med til at erstatte de 68 pladser fra Kong Frederik IX's Hjem. Betty 3 forventes at kunne ibrugtages november 2021, hvor Kong Frederik IX's Hjem lukkes. Kommunalbestyrelsen godkendte den 26. februar 2018 konkurrenceprogrammet for etableringen af et nyt plejecenter med ca. 120 plejeboliger og nye byrum på Betty Nansens Allé i regi af Generationernes By. I alt tre tilbudsgivere er prækvalificeret. Tilbudsfrist er september 2018 med valg af vinderprojekt i oktober 2018 (v. bedømmelseskomité).

### Betaniahjemmet og Nimbus

Den selvejende institution (Betaniaforeningen) bag Betaniahjemmet har primo 2018 tilkendegivet, at de ikke ønsker at modernisere plejehjemmet efter lov om almene boliger. Bestyrelsen og ledelsen bag Betaniahjemmet er fortsat glade for at drive plejehjemmet, hvor de har et godt tillidsfuldt samarbejde med Frederiksberg Kommune i det daglige og vil fortsat gerne bistå Frederiksberg Kommune i en årrække indtil der er fundet en ny løsning, der erstatter kapaciteten på Betaniahjemmet.

Betaniaforeningen er en selvejende institution, hvis formål er at drive sociale institutioner samt at yde støtte til alle former for socialt arbejde – foreningens formål er dermed ikke isoleret til at drive plejehjem. Betaniaforeningen ønsker ikke at binde deres kapital i moderniseringen af plejehjemmet (servicearealer). Betaniaforeningen ønsker i stedet fortsat at råde over bygningen til andre formål.

Betaniahjemmet indgår derfor med sin nuværende kapacitet på 60 boliger i hele perioden 2018-2028 i grundscenariet. (Dette er en reduktion på 10 plejeboliger fra 2025, da det nu skrinlagte moderniseringsprojekt indebar en udvidelse af kapaciteten med 10 pladser).

Nimbus frigøres som permanent plejecenter allerede i 2023 (fremrykket fra 2025) efter ibrugtagningen af Ingeborggården. Frigivelsen af Nimbus som almindelig plejecenter har hidtil markeret afslutningen på kommunens moderniseringsprojekt – nu afhænger afslutningen af moderniseringsplanen af, at der findes en ny løsning, der på sigt skal erstatte pladserne på Betaniahjemmet.

Forløbet bag moderniseringen af Betaniahjemmet illustrerer med al tydelighed behovet for, at der i masterplanen fortsat arbejdes med en langsigtet strategisk planlægning – og at dette fokus styrkes – hvor flere fleksible løsninger er i afdækkes sideløbende. De enkelte moderniseringsprojekter er komplekse og hviler på forudsætninger, der kan ændre sig undervejs (herunder også sund aldring), og påvirker dermed grundlaget for den overordnede styring af masterplanen.

### Diakonissestiftelsen

Nyt plejecenter på Diakonissestiftelsens grund indføres med 60 plejeboliger fra medio 2026. Løsningen følger Diakonissestiftelsens udviklingsplan, hvor der i den første fase etableres et sundhedshus og hvor plejecentret etableres i en fase to.

Forvaltningen vil frem mod fremlæggelsen af næste års masterplan i 2019 i dialog med Diakonissestiftelsen afdække, om Diakonissestiftelsen er klar til at etablere et plejecenter med i alt 60 plejeboliger i 2026.

### Søndervang

Det blev besluttet ved revideringen af masterplanen i 2017 at arbejde videre med et løsningsscenarie, hvor moderniseringen af Søndervang fremrykkes ved at bygge på et supplerende areal på Forsyningens grund. Herved og dermed kompensere for forsinkelsen af moderniseringen af Betaniahjemmet.

Søndervang kan i denne løsning bygge 60-80 nye plejeboliger tæt på den afdeling, der ikke skal moderniseres. Denne løsning giver mulighed for at etablere op til totalt set 20 ekstra plejeboliger i en fleksibel løsning. Det anbefales, at der afsættes mulighed for etablering af op til 80 boliger i anlægsplanen og det forberedende planarbejde. Endelig valg af antal boliger skal først træffes ultimo 2019, jævnfør afsluttende afsnit vedr. valg af om valg af udbuds- og entreprisform.

Der er ikke behov for at anvende Nimbus som buffer, hvorfor Nimbus indtræder som et permanent plejecenter ultimo 2023 efter ibrugtagningen af Ingeborggården.

Der er flere aktuelle større byudviklingsområder og byggeprojekter i plejehjemmets nærhed. Eksempelvis er hele Frederiksberg Hospitals område er udpeget som byudviklingsområde og der vil ske en væsentlig udvikling indenfor de nærmeste år når hospitalet flytter. Det vurderes, at den vestlige del af Frederiksberg Forsynings område, som aktuelt i en Frederiksberg kontekst, ikke er særlig intensivt udnyttet, engang i fremtiden vil indgå som en del af et område med byudviklingspotentiale. Der vil med moderniseringen af plejehjemmet – delvist på Forsyningens grund – vil være mulighed for at åbne området til glæde for borgerne. Løsningen vil kræve et tillæg til lokalplanen, da området i dag er udpeget som teknisk anlæg. Derfor vil der blive igangsat en forudgående offentlig høring jævnfør Planlovens § 23C med henblik på en foroffentlighed og borgerdialog, der blandt andet skal belyse, hvordan plejecentret kan bidrage til en yderligere byudvikling af området. Arbejdet vil foregå i tæt dialog med Forsyningen.



Der vil blive forelagt en sag til politisk beslutning ultimo 2018/primo januar 2019 med et idéoplæg, herunder valg af udbuds- og entrepriseform. En forudsætning er også hér, at den valgte udbuds- og entrepriseform skal sikre den størst mulige fleksibilitet ift. hvornår der træffes endelig valg om antal plejeboligpladser.

#### Fleksibel udvidelse af plejeboligkapacitet

For at sikre en tilstrækkelig kapacitet i perioden 2018-2022 blev det med masterplanen i 2017 besluttet at arbejde videre med løsninger, der giver mulighed for en fleksibel midlertidig udvidelse af kapaciteten. Hermed imødekommes også særligt hensynet til at tilpasse kapaciteten ift. udviklingen i sund aldring.

Som en konsekvens af bl.a. forsinkelsen af Ingeborggårdens ibrugtagning er det nødvendigt at opretholde en fleksibel kapacitet på i alt 44 pladser frem mod 2024 – dette er i alt 9 pladser mere end forudsat i budget 2018.

Der skal således etableres følgende antal midlertidige pladser i perioden 2019-22, idet masterplanen hvert år i perioden gør status for det faktisk konstaterede behov med henblik på justering fremadrettet. Opfølgning i indeværende år sker via forventet regnskab.

**Tabel 1: Overblik over midlertidig kapacitet:**

| Emne                                                     | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|----------------------------------------------------------|------|------|------|------|------|------|
| <b>Budget 2018:</b>                                      |      |      |      |      |      |      |
| Budgetlagte helårspladser                                | 10   | 15   | 25   | 35   | -    | -    |
| Forventet helårspladser pr. maj 2018                     | 8    |      |      |      | -    | -    |
| Budgetlagt antal pladser der skal renoveres (primo året) | 10   | 5    | 10   | 10   | -    | -    |
| Faktisk antal pladser renoveret (maj 2018)*              | 11   | -    | -    | -    |      |      |
| <b>Til budget 2019-processen</b>                         |      |      |      |      |      |      |
| Nødvendigt antal helårspladser                           |      | 15   | 30   | 44   | 30   | 14   |
| Tilpasning af helårspladser ift. B2018                   |      | -    | +5   | +9   | +30  | +14  |
| Antal pladser der skal renoveres (primo året)            |      | 4    | 15   | 14   | -    | **   |
| Tilpasning i renovering ift. B 2018*                     |      | -1   | +5   | +4   | -    | -    |

\* Renovering af disse ekstra pladser indeholdes i det tildelte anlægsbudget til renovering af 35 pladser.

\*\* Det afklares senere hvorvidt de renoverede pladser kan indgå i fremtidig permanent kapacitet.

Anm.: Ovenstående beregninger forudsætter at pladser holder perioden ud, når de er renoveret.

De afledte konsekvenser ift. skal efter den videre politiske behandling senest indgå i arbejdet med budget 2020 ift. tilpasning af afledt drift. Dette baseres på de fastlagte principper ift. budgetlægning ud fra faktisk etablerede pladser med fast enhedsomkostning.

Kapacitet – sikring af fremtidig kapacitet

#### Nyt plejecenter på Hospitalsgrunden i 2027/28

Løsningsscenariet omfatter indfasning af nyt plejecenter med ca. 90-100 plejeboliger på hospitalsgrunden. Boligerne skal blandt andet erstatte pladserne på Betaniahjemmet, og vil dermed markere afslutningen på kommunens moderniseringsprojekt. Moderniseringen af pladserne på Betaniahjemmet er dermed tæt forbundet med, at der etableres rammer for et plejecenter på hospitalsgrunden.

Der skal træffes en konkret beslutning frem mod 2020. I henhold til det dobbelte forsigtighedsprincip arbejdes der også hér med fleksible løsninger i planlægningen af plejeboligkapaciteten. I det omfang 'sund aldring' mindsker efterspørgslen efter plejeboliger og plejeboligbehovet ikke vokser med samme omfang, er der mulighed for at justere løsningen med en mindre

udvidelse af Østervang med ca. 30 plejeboliger eller udskyde realiseringen af byggeriet. Der er nærmere redegjort for flere af disse sammenhængs- og lokaliseringsmuligheder i sag om Borgerens lokale sundhedsvæsen på samme møderække.

Grundscenariet viser, at Frederiksberg Kommune er afhængige af, at Diakonissestiftelsen indtræder med et nyt plejecenter i 2026. Såfremt Diakonissestiftelsen ikke er klar til at træde ind med et nyt plejecenter i 2026 vil det være nødvendigt at udvide med nyt plejecenter på hospitalsgrunden allerede fra 2026. Samtidig betyder dette at der skal findes alternative løsninger udenfor hospitalsgrunden til erstatning for Betaniahjemmet.

Det er derfor i den generelle afdækning af hospitalsgrunden under alle omstændigheder hensigtsmæssigt at reservere plads svarende til 90-100 plejeboliger. En nærmere konkret beslutning kan ske frem mod 2020, herunder henset både til den samlede udvikling på hospitalsgrunden og til udvikling i plejeboligbehovet, jv. prognosen.

#### Modernisering

Et særligt opmærksomhedspunkt er at finde en ny løsning, der erstatter kapaciteten (de ikke-moderniserede pladser) på Betaniahjemmet, jv. også ovenfor. Moderniseringen af pladserne på Betaniahjemmet kan realiseres ved flere forskellige scenarier og er tæt forbundet med udviklingen ift. såvel Diakonissestiftelsens udviklingsplaner som udviklingen i sund aldring/efterspørgslen:

- Kapaciteten på Betaniahjemmet indgår i nyt plejecenter på Hospitalsgrunden, evt. ved mindre behov som en udvidelse af Østervang
- Alternativ løsning på ny byggegrund.

#### Videre proces

Med denne statussag er redegjort for den aktuelle udvikling og planlagte videre processer alt andet lige. I forrige KB-periode besluttede udvalget hvert år at indkalde til møde i plejeboligforligskredsen forud for en videre behandling i Magistrat og Kommunalbestyrelse samt evt. budgetproces. De mulige budgetkonsekvenser kan fx være ift. forskydninger og ændrede periodiseringer af moderniseringsprojekter (jv. Søndervang). Et møde i plejeboligforligskredsen kan i givet fald finde sted i august måned forud for videre behandling.

Økonomi (jævnfør sagsfremstilling fra ÆOU's behandling den 4. juni 2018, punkt 62)

#### Midlertidig kapacitet

Tilvejebringelsen af et antal plejeboliger ved fortætning på kommunens plejecentre i perioden 2018-2024 medfører en skønnet anlægsudgift på 100.000 kr. per bolig, jv. besluttet budgettering i budget 2018. For at kunne ibrugtage boligerne vil der være udgifter til etableringsudgifter eksempelvis maling, indkøb af senge, klargøring, istandsættelse, eventuelt etablering af ekstra servicearealer/fællesarealer.

De tilvejebragte pladser indgår som en del af kommunens samlede plejeboligkapacitet (så længe de kan/skal anvendes) og bliver driftsfinansieret på samme måde som de i dag eksisterende pladser.

Da der ikke er ændringer ift. 2019 vil en konkret beregning af dette for 2020 og frem indgå i den videre behandling forud for budget 2020-processen.

#### Søndervang

Der er i Direktionens anlægsplan planlagt med, at projektet rummer 80 boliger. Endelig valg af antal boliger skal først træffes ultimo 2019, jævnfør afsluttende afsnit vedr. valg af om valg af udbuds- og entrepriseform.

De afledte bevillingsmæssige konsekvenser, ny periodisering af det afsatte anlægsbudget samt igangsætning af afdæknings- og planlægningsfasen mv. kan indgå i den videre behandling forud for budget 2019-processen.

## Økonomi

#### Søndervang

Der er i anlægsplanen planlagt med, at projektet rummer 80 boliger. Endelig valg af antal boliger skal først træffes ultimo 2019, jævnfør afsnit vedr. valg af om valg af udbuds- og entrepriseform.

Til afdæknings- og planlægningsfasen meddeles anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb i 2018 på 0,96 mio. kr. til indledende foranalyser på Søndervang finansieret via opskrivning af den negative anlægspulje, hvis status opgøres i forbindelse med 2. Forventet regnskab 2018.

Følgende udgifter er forbundet med afdæknings- og planlægningsfasen:

Foranalyser, herunder bl.a. miljø- og afværgeforanstaltninger og volumenstudier  
Udarbejdelse af risikovurdering  
Indledende rådgivning  
Projektledelse (honorar til BMO)

**960.000  
kr.**

**I alt**

Det bemærkes, at plejehjemmets fælles basisfunktioner/servicearealer i dag er placeret i den bygning, der skal moderniseres. Dette betyder, at der i den nye bygning skal etableres servicearealer, der fremadrettet servicerer hele plejecentret – i alt op til 125 plejeboliger. Ligeledes er den kommunale bygning (45 plejeboliger, der ikke skal moderniseres) oprindeligt er opført som beskyttede boliger, hvilket har en betydning for, hvor effektivt servicearealerne er indrettet. Derudover udestår fastlæggelse af boligernes størrelse, hvilket ligeledes påvirker det endelige serviceareal.

#### Frigivelse af anlægsmidler ifm. anlæg for projektledelse, modernisering af plejehjem

Den samlede masterplan for plejeboligmodernisering omfatter nu etablering eller ombygning af i alt 6 plejehjem. Af hensyn til sammenhængen i dette omfattende projekt er der afsat 1,6 mio. kr. årligt indtil 2024 til projektledelse.

Projektledelsen skal sikre:

- planlægning og forberedelse ift. den samlede moderniseringsplan, buffer-behov mv.
- flytning af plejehjemmenes beboere i byggeprocessen med størst mulig tryghed og mindst mulig gene
- indretning af plejehjemmene, så de passer ind i kommunens samlede politik og prioriteringer for ældrepleje
- bidrage til udvikling af kommunens politik for ældrepleje, blandt andet med hensyn til kosttilbud til ældre og målretning af tilbud til specifikke ældregrupper, herunder borger- og brugerinddragelse
- håndtere et stigende fokus på anvendelse af ny teknologi ifm. indretning mm.
- udarbejde og gennemføre kommunikationsplan målrettet beboere og pårørende ift. det enkelte plejecenters modernisering.

Udgiften dækker lønomkostninger og overhead til projektleder/-konsulent, midler til indkøb af konsulentbistand fra BBE og eventuelt eksterne parter i det omfang, at disse udgifter ikke konkret er knyttet til et enkelt af anlægsprojekterne. Den 'normale' projektering og byggeledelse fra BBE finansieres således af midler afsat i de enkelte byggeprojekt. Derudover er der udgifter i forbindelse med planlægningen af moderniseringen af de private/selvejende plejehjem, hvor der ikke er afsat penge til projektkoordinering. Da anlægsudgiften til projektledelsen ikke er knyttet til et konkret byggeprojekt, kan udgiften ikke lånefinansieres.

Siden beslutningen i 2006 om at gennemføre en grundlæggende modernisering af plejeboligerne i Frederiksberg Kommune har der været afsat midler til projektledelse. Midlerne skal dække perioden frem til 2024 og den samlede afsatte ramme til formålet er på 25,8 mio. kr. Heraf er der meddelt anlægsbevilling og brugt ca. 19,4 mio. kr. Det indstilles, at der meldes anlægsbevilling på yderligere 3,2 mio. kr. til dækning af udgifter i 2018 og 2019.

#### Frigivelse af anlægsmidler ifm. midlertidig kapacitet

I budget 2018 blev der afsat 3,5 mio. kr. i forbindelse med arbejdet med løsninger, der giver mulighed for en fleksibel midlertidig udvidelse af kapaciteten. Pengene skal dække etableringsudgifter eksempelvis maling, indkøb af senge, klargøring, istandsættelse, eventuelt etablering af ekstra servicearealer/fællesarealer, der vil være i forbindelse med at boligerne tages i brug. Det indstilles, at der meldes anlægsbevilling på disse midler.

## Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

## Behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget den 13. august 2018

Magistraten den 20. august 2018

Kommunalbestyrelsen den 1. oktober 2018

## Historik

### Ældre- og Omsorgsudvalget den 13. august 2018, pkt. 74:

Ældre- og Omsorgsudvalget

1. tog til efterretning, at temaerne A-B i sagsfremstillingen og bilag danner grundlag for det videre arbejde med plejeboligmoderniseringen,
2. godkendte, at der meddeles anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb i 2018 på 0,96 mio. kr. til indledende foranalyser på Søndervang finansieret via opskrivning af den negative anlægspulje.
3. godkendte, at der meddeles anlægsbevilling på 3,2 mio. kr. til projektledelse af Masterplan for modernisering af plejeboliger vedr. 2018 og 2019 finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb,
4. godkendte, at der meddeles anlægsbevilling på 3,5 mio. kr. til fleksibel udvidelse af eksisterende plejeboligkapacitet finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i budget 2018,
5. indstiller til Magistraten, at temaet om, at der planlægges efter 125 plejeboliger og et serviceareal på 20.49 % for det nye plejecenter på Betty Nansens Allé (Betty 3), udsættes til budgetdrøftelse, og
6. tog orienteringen om, at der er indarbejdet yderligere 1,5 mio kr. til inventar på Betty 3 i anlægsplanen og i 2. finansielle orientering svarende til ca. 120 plejeboliger, til efterretning.

### Indstilling 13. august 2018, pkt. 74:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller:

1. at temaerne A-B i sagsfremstillingen og bilag danner grundlag for det videre arbejde med plejeboligmoderniseringen,
2. at der meddeles anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb i 2018 på 0,96 mio. kr. til indledende foranalyser på Søndervang finansieret via opskrivning af den negative anlægspulje.
3. at der meddeles anlægsbevilling på 3,2 mio. kr. til projektledelse af Masterplan for modernisering af plejeboliger vedr. 2018 og 2019 finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb,
4. at der meddeles anlægsbevilling på 3,5 mio. kr. til fleksibel udvidelse af eksisterende plejebolig kapacitet finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i budget 2018, og
5. at der i Budgetprocessen 2019-22 planlægges efter 125 plejeboliger og et serviceareal på 20.49 % for det nye plejecenter på Betty Nansens Allé (Betty 3), svarende til en stigning på ca. 1 mio. kr. på grundkapitalindskuddet, 4 mio. kr. på deponeringen, 300 t.kr. til inventar samt 1,9 mio. kr. til plejhjemsdrift.
6. at det tages til orientering, at der er indarbejdet yderligere 1,5 mio kr. til inventar på Betty 3 i anlægsplanen og 2. finansielle orientering svarende til ca. 120 plejeboliger.

### Indstilling 20. august 2018, pkt. 270:

Ældre- og Omsorgsudvalget

- tog til efterretning, at temaerne A-B i sagsfremstillingen og bilag danner grundlag for det videre arbejde med plejeboligmoderniseringen,

Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller

1. at der meddeles anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb i 2018 på 0,96 mio. kr. til indledende foranalyser på Søndervang finansieret via opskrivning af den negative anlægspulje.
2. at der meddeles anlægsbevilling på 3,2 mio. kr. til projektledelse af Masterplan for modernisering af plejeboliger vedr. 2018 og 2019 finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb,
3. at der meddeles anlægsbevilling på 3,5 mio. kr. til fleksibel udvidelse af eksisterende plejeboligkapacitet finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i budget 2018,
4. at temaet om, at der planlægges efter 125 plejeboliger og et serviceareal på 20.49 % for det nye plejecenter på Betty Nansens Allé (Betty 3), udsættes til budgetdrøftelse.

## Ældre- og Omsorgsudvalget

- tog orienteringen om, at der er indarbejdet yderligere 1,5 mio kr. til inventar på Betty 3 i anlægsplanen og i 2. finansielle orientering svarende til ca. 120 plejeboliger, til efterretning.

## **Bilag**

Bilag 1 Masterplan for modernisering af plejeboliger 2018

Bilag 2 Plejeboligefterspørgsel

Bev. skema Masterplan - Fleksibel udvidelse plejeboligpladser

Bev. skema Masterplan - Projektledelse

Bev. skema Masterplan - Foranalyser Søndervang

# **Punkt 202: Bevillingssag om puljemidler til tværfaglig ernæringsindsats for underernærede ældre eller ældre med uplanlagt vægttab**

29.00.00-G01-87-18

## **Resume**

Frederiksberg Kommune har fået tilsagn om tilskud af puljemidler fra Sundhedsstyrelsen til en tværfaglig ernæringsindsats målrettet underernærede ældre eller ældre med uplanlagt vægttab. Kommunen har fået tilsagn om 2.153.000 kr. i 2018-2021. Sagen forelægges med henblik på, at igangsættelse af projektet og bevillingen hertil godkendes.

## **Beslutning**

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## **Indstilling**

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at tilsagnet til ”tværfaglig ernæringsindsats målrettet underernærede ældre eller ældre med uplanlagt vægttab” godkendes, og at der gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på i alt 2.153.000 kr. fordelt med 350.000 kr. i 2018, 625.000 kr. i 2019 og 2020 samt 553.000 kr. i 2021. jf. Økonomiafsnittet.

## **Sagsfremstilling**

Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets godkendte den 7. maj 2018 (sag nr. 29) forebyggelsesindsatser for 2018. Det fremgår i sagen, at den rette ernæring er essentiel for svækkede ældres helbred og trivsel. Ernæringsindsatsen til ældre i Frederiksberg Kommune er centreret omkring tre centrale indsatsområder:

- Forebyggelse og tidlig opsporing af uplanlagt vægttab
- Rehabilitering og behandling af småt spisende ældre via mad, måltider og ernæring
- Tværfaglig opsporing og behandling og dysfagi (tygge-synkevanskeligheder)

Ældre- og Omsorgsudvalget godkendte den 4. juni 2018 (sag nr. 61) Planen for Borgerens lokale sundhedsvæsen 2019-2022. Her fremgår det, at forvaltningen påtænkte at søge Sundhedsstyrelsens pulje til tværfaglig indsats målrettet underernærede ældre eller ældre med uplanlagt vægttab.

Forvaltningen har i august måned 2018 modtaget tilsagn fra Sundhedsstyrelsen om støtte til implementering af en tværfaglig indsats målrettet underernærede ældre eller ældre med uplanlagt vægttab. Der blev ansøgt om 2.238.000 kr. og Frederiksberg Kommune har fået tilsagn om 2.153.000 kr. Der blev ikke givet tilsagn om penge til indkøb af el-tandbørster, og der blev givet et mindre beløb end ansøgt til økonomiopfølgning og revision. Dertil kommer egenfinansiering til projektet på 378.000 kr. til medarbejdertimer.

Projektets målgruppe er underernærede ældre eller ældre med uplanlagt vægttab i plejeboliger. Det forventes at projektet kan inkludere ca. 200 beboere i projektperioden. Projektet bygger videre på et forskningsprojekt fra 2012, hvor kommunen kunne vise, at tværfagligt formaliseret, systematisk samarbejde var mere effektivt end en indsats, der udelukkende benyttede en faggruppe.

Projektets overordnede mål er at implementere en systematisk og koordineret tværfaglig ernæringsindsats samt opkvalificere plejepersonalet til at indgå i en tidlig opsporing af beboere i risiko for underernæring eller beboere med uplanlagt vægttab. Med styrkede kompetencer kan plejepersonalet screene borgerne og vurdere, hvornår de selv kan løse problemet, og hvornår de skal tilkalde assistance fra det tværfaglige ernæringsteam. Ernæringsteamet består af en klinisk diætist, ergoterapeut med dysfagikompetencer og tandplejer. Opkvalificering af personalet består af e-learning kurser samt sidemandsoplæring af ernæringsteamet.

Projektet knyttes op på det datadrevne forbedringsarbejde, der foregår på plejecentrene i regi af ”I sikre hænder”, hvor der tages udgangspunkt i aktuelle og fælles arbejdsgange, ugentlige tavlemøder samt praksisnær læring.

Projektets delmål er at:

- styrke personalets kompetencer
- at borgere med behov for ernæringsindsats bliver identificeret og tilbudt relevant indsats
- at beboere med behov tager imod indsatsen og profiterer heraf (øget vægt, forbedret mundhygiejne og tygge-synkefunktion).
- at der udvikles og implementeres bedre arbejdsgange vedr. ernæring

Puljemidlerne anvendes til lønudgifter til projektledelse og projektmedarbejdere (tandplejer, klinisk diætist, ergoterapeut, fysioterapeut) samt udgifter i forbindelse med blandt andet kompetenceudvikling.

Ansøgningen om puljemidler er vedlagt (bilag nr. 1) samt tilsagnsbrev fra Sundhedsstyrelsen om støtte til projekt tværfagligt ernæringsindsats målrettet underernærede ældre eller ældre med uplanlagt vægttab (bilag nr. 2).

## Økonomi

Økonomien på projektet "Tværfaglig ernæringsindsats målrettet underernærede ældre eller ældre med uplanlagt vægttab" er opstillet i nedenstående tabel:

| År                           |   | 2018     | 2019     | 2020     | 2021     | I alt:     |
|------------------------------|---|----------|----------|----------|----------|------------|
| Projektets budget            | U | 370.000  | 780.000  | 780.000  | 601.000  | 2.531.000  |
| Egen finansiering            | U | -20.000  | -155.000 | -155.000 | -48.000  | -378.000   |
| Støtte fra Sundhedsstyrelsen | I | -350.000 | -625.000 | -625.000 | -553.000 | -2.153.000 |
| Netto                        |   | 0        | 0        | 0        | 0        | 0          |

Projektets samlede budget er 2.531.000 kr. Sundhedsstyrelsen har givet tilsagn på i alt 2.153.000 kr. fordelt med 350.000 kr. i 2018, 625.000 kr. i 2019 og 2020 samt 553.000 kr. i 2021. Egenfinansiering er 378.000 kr. og finansieres indenfor Ældre- og Omsorgsudvalgets budget fordelt med 20.000 kr. i 2018, 155.000 kr. i 2019, 155.000 kr. i 2020 og 378.000 kr. i 2021.

I alt søges således henholdsvis udgift og indtægt 2.153.000 kr. til projekt "Tværfaglig ernæringsindsats målrettet underernærede ældre eller ældre med uplanlagt vægttab".

## Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

## Behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget og Magistraten den 24. september 2018. Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 24. september 2018 (til orientering). Kommunalbestyrelsen den 1. oktober 2018.

## Historik

### Indstilling 24. september 2018, pkt. 343:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at det indstilles

1. at tilsagnet til "tværfaglig ernæringsindsats målrettet underernærede ældre eller ældre med uplanlagt vægttab" godkendes, og
2. at der gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på i alt 2.153.000 kr. fordelt med 350.000 kr. i 2018, 625.000 kr. i 2019 og 2020 samt 553.000 kr. i 2021. jf. Økonomiafsnittet.

### Ældre- og Omsorgsudvalget 24. september 2018, pkt. 89:

Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller

1. at tilsagnet til "tværfaglig ernæringsindsats målrettet underernærede ældre eller ældre med uplanlagt vægttab" godkendes, og
2. at der gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på i alt 2.153.000 kr. fordelt med 350.000 kr. i 2018, 625.000 kr. i 2019 og 2020 samt 553.000 kr. i 2021, jf. Økonomiafsnittet.

## Bilag

Tværfaglig ernæringsindsats til svækkede ældre i plejebolig

Tilsagnsskrivelse

Bev. skema puljemidler til tværfaglig ernæringsindsats for ældre



## Punkt 203: Bevillingssag om puljemidler til demensindsatser

00.01.00-106-18

### Resume

Frederiksberg Kommune har fået tilsagn om tilskud af puljemidler fra Sundhedsstyrelsen til to demensindsatser. Det drejer sig om midler til praksisnært kompetenceudvikling, hvor kommunen har fået tilsagn om 379.000 kr. og om projektet "Et aflastningsophold i trygge rammer", hvor kommunen har fået tilsagn om 422.000 kr. Det samlede tilsagn for begge projekter er på 801.000 kr. i 2018-19. Igangsættelse af projekterne og den hertil hørende bevilling forelægges til godkendelse.

### Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

### Indstilling

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller,

1. at tilsagnet til praksisnær kompetenceudvikling godkendes, og at der på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 379.000 kr. i 2018, jf. økonomiafsnittet, og
2. at tilsagnet til projektet "Et aflastningsophold i trygge rammer" godkendes, og at der på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på i alt 422.000 kr. fordelt med 186.000 kr. i 2018 og 236.000 kr. i 2019, jf. økonomiafsnittet.

### Sagsfremstilling

På Ældre- og Omsorgsudvalgets møde den 4. juni 2018, sag nr. 61, tog udvalget en status for arbejdet med Borgerens lokale sundhedsvæsen til efterretning og godkendte planen for Borgerens lokale sundhedsvæsen 2019-2022 samt forslag til nye indsatser og prioriteringer til udvikling af det lokale sundhedsvæsen. I planen er der blandt andet fokus på at styrke kommunens indsatser til borgere med demens og deres pårørende. Den styrkede demensindsats bliver udmøntet med kommunernes andel af den nationale demenshandleplan 2025. Regeringen og satspuljepartierne har afsat 470 mio. kr. til udmøntning af konkrete initiativer på baggrund af den nationale demenshandlingsplan 2025. Der henvises til en oversigt over de 22 initiativer i den nationale handlingsplan (bilag nr. 1) og selve udmøntningen af handlingsplanen (bilag nr. 2).

Handlingsplanen består af fem fokusområder for demensindsatsen frem mod 2025:

1. Tidlig opsporing og kvalitet i udredning og behandling.
2. Bedre kvalitet i pleje, omsorg og rehabilitering.
3. Støtte og rådgivning til pårørende til borgere med demens.
4. Demensvenligt samfund og boliger.
5. Øget videns- og kompetenceniveau.

Under hvert fokusområde udmøntes en række initiativer i form af puljer, hvor bl.a. kommuner kan ansøge om puljemidler. Frederiksberg Kommune har tidligere ansøgt og fået bevilget puljemidler til besøg af Sundhedsstyrelsens demensrejsehold på tre plejecentre samt bedre brug af livshistorier i demensplejen, der er et projekt, hvor to plejecentre deltager. Orientering om disse indsatser vil indgå i de kommende udgaver af planen for Borgerens lokale sundhedsvæsen. Kommunen har endvidere ansøgt puljen "Demensvenligt samfund", men har fået afslag på denne. Der blev også i 2017 ansøgt på puljen til praksisnær kompetenceudvikling. Denne pulje udmøntes i to runder, hvor kommunen fik et afslag i 2017. Der henvises til bevillingssagen behandlet på møde i Sundheds- og Omsorgsudvalget den 27. november 2017, sag nr. 111.

Forvaltningen har i juli måned 2018 modtaget tilsagn fra Sundhedsstyrelsen om støtte til to nye demensindsatser.

#### *Praksisnær kompetenceudvikling*

Frederiksberg Kommune har som nævnt tidligere allerede fået bevilget midler til at deltage i Sundhedsstyrelsens demensrejsehold på tre plejecentre. I denne ansøgning har kommunen fået bevilling til, at metoden i demensrejseholdet med blandt andet beboerkonferencer mv. skal udgøre fundamentet for kompetenceudviklingen i hele området. En forudsætning for at udbrede metoden til hele sundheds- og omsorgsområdet er, at der samtidig både sker en ny organisering af videnskompetencen for alle plejecentrene i kommunen, for kommunens døgnrehabilitering og for hjemmeplejen udover de tre plejecentre, der har mulighed for at indgå i demensrejseholdet. Der er bevilget midler til at uddanne såkaldte nøglepersoner, dvs. demensvejledere på alle plejecentre, i hjemmeplejen og på døgnrehabiliteringen. Gennem kompetenceløftet skal social- og sundhedsassistenter lære at omsætte praktisk og teoretisk viden til den praktiske

hverdag, så de kan levere en endnu mere personcentreret pleje og omsorg baseret på oplysninger om personens livshistorie, vaner, værdier, behov og præferencer for borgere med demens.

Der er givet bevilling til at uddanne 47 demensvejledere, dvs. nøglepersoner fra plejecentrene, hjemmeplejen og døgnrehabiliteringen, som er social- og sundhedsassistenter. Når man skal være demensvejleder handler det blandt andet om:

- At udvikle medarbejdernes faglige nysgerrighed. Dette skal ske ved at styrke deres evne til at reflektere bedre over observationer fra hverdagen med borgerne, så de bliver bedre i stand til at få sat ord på, hvad de oplever og dermed kan gøre den tavse viden aktiv. Ofte kan der være tale om faggrupper, som ikke er så vant til at bringe tavs viden i spil.
- At udvikle en forbedringskultur, som giver øget arbejdsglæde i hverdagen ved netop at bygge på konkrete oplevelser fra medarbejdernes hverdag. På Frederiksberg arbejdes der allerede med forbedringsmodellen (PDSA) som led i, at kommunen har været en del af projektet "I Sikre Hænder".
- At forebygge, at situationer med borgere med kompleks demens udvikler sig til uhåndterbare problemer i hverdagen, der er nedslidende for både beboer, medarbejder og pårørende.

Som led i kompetenceløftet har kommunen valgt erhvervsskolen SOPU København og Nordsjælland, da der her arbejdes med skiftet i fokus fra lærerens undervisning til elevens læring i praksis i hverdagen. SOPU København og Nordsjælland er en statslig selvejende institution under Undervisningsministeriet, som udbyder uddannelser under indgangen Omsorg, Sundhed og Pædagogik.

Puljemidlerne anvendes til vikarudgifter ved frikøb af medarbejdere samt projektledelse. Selve kursusforløbet er gratis at deltage i. Derudover giver staten 100 pct. VEU-godtgørelse for de involverede medarbejdere til at dække lønudgifterne. VEU-godtgørelse er en kompensation for tab af løn eller mulighed for arbejde, når virksomhedens medarbejdere deltager i erhvervsrettet uddannelse for voksne. Dette dækker dog ikke hele vikarudgiften, og derfor er der søgt om midler til at dække de sidste udgifter. Projektet påbegyndes med det samme og afsluttes i sommeren 2019. Da der er tale om et ret omfattende kompetenceløft, vil der efterfølgende også være stor fokus på implementeringsfasen.

Der blev ansøgt om 0,4 mio. kr. og Frederiksberg Kommune har fået tilsagn om 0,4 mio. kr. Dertil kommer egenfinansiering til projektet på 0,2 mio. kr. til projektledelse.

Ansøgningen om puljemidler er vedlagt (bilag nr. 3) samt tilsagnsbrev fra Sundhedsstyrelsen om støtte til praksisnært kompetenceudvikling (bilag nr. 4).

#### *Flere og meningsfulde dag- og aflastningstilbud - projekt "Et aflastningsophold i trygge rammer"*

Projektets målgruppe er borgere med demens, hvor de pårørende har behov for døgnaflastning fra ofte svære omsorgssituationer. Aflastning giver de pårørende mulighed for midlertidigt at overdrage omsorgen for den demensramte til Frederiksberg Kommunes Døgnrehabilitering, hvor aflastningsopholdet vil finde sted. Der er også oprettet aflastningspladser på Betaniahjemmet og Ingeborggården, som vil indgå i projektet.

Målgruppen vil hovedsageligt omfatte +65 årige med demens i moderat til svær grad. Projektet vil omfatte ca. 15-20 borgere med demens og ca. 20-25 pårørende. De pårørende kan først og fremmest være en ægtefælle/samlever, der har en hverdag sammen med en demensramt partner. En yderligere gruppe, der kan føle sig meget presset, er voksne børn til en demensramt forælder, da de står i krydsfeltet mellem egen familie, arbejdsliv og en demensramt far eller mor.

Projektets formål er at løfte og udvikle kvaliteten i aflastningsophold med fokus på mest mulig tryghed for borgeren med demens og de pårørende. De centrale elementer i projektet vil for det første være at udvikle og afprøve meningsfulde og demensvenlige aktiviteter under opholdet, så borgeren kan udvikle og/eller vedligeholde færdigheder og få nogle gode her-og-nu oplevelser. For det andet er dialog og inddragelse af de pårørende helt central i projektet. Aflastningstilbuddet skal i højere grad tilpasses de pårørendes ønsker og behov. Nogle pårørende fravælger at benytte kommunens aflastningstilbud med en begrundelse om manglende kendskab til aflastningsstedet eller på baggrund af fortællinger fra andre, der har haft mere eller mindre positive oplevelser i forbindelse med et aflastningsophold. Projektet skal være med til at nedbryde nogle barrierer og synliggøre og skabe mere kendskab til aflastningstilbuddet.

Der kan være mange følelser forbundet med at skulle overlade plejen af og opsynet med sin ægtefælle/samlever eller forældre til andre. I forhold til pårørende, som har særligt svært ved at "give slip", vil der blive afprøvet en særlig "aflastningspakke", der består af et korterevarende aflastningsophold for borgeren med demens, for at skabe tryghed og kendskab til aflastningsstedet samt tilbud om en støttende samtale til den pårørende i aflastningsperioden. Formålet er at

understøtte den pårørende i, at det er vigtigt at fokusere på egenomsorg fx ved at bruge tid på eget helbred og velvære, venner og resten af familien.

Endelig vil der i projektet blive arbejdet med at udvikle og forbedre arbejdsgangene før, under og efter et aflastningsophold med henblik på at skabe nogle trygge forløb for borgere med demens og deres pårørende. Projektets forventede gevinster er blandt andet:

- Mindre syge og belastede pårørende.
- Mindske symptomer på stress, angst og depression hos pårørende.
- Pårørende kan i en periode fokusere på egenomsorg.
- Pårørende oplever, at der findes trygge alternativer til den omsorgsopgave, som de varetager til daglig.
- Borgere med demens får et ophold med meningsfulde aktiviteter, der giver ro, tryghed og gode her-og-nu oplevelser.
- *Medarbejdere får redskaber til at give borgere et godt og trygt aflastningsophold samt god dialog med de pårørende.*

Puljemidlerne skal anvendes til projektledelse, undervisning og læring, afprøve og udvikle demensvenlige aktiviteter, skabe stunder med reminiscens for at styrke erindringer og færdigheder hos borgere med demens samt fokusgrupper med pårørende. Visitationen, demenskonsulenter i Sundhedscentret og demenskoordinatorer i hjemmeplejen deltager i projektet. Der er opstart af projektet den 1. oktober 2018, og projektperioden er et år.

Der blev ansøgt om 0,6 mio. kr., og Frederiksberg Kommune har fået tilsagn om 0,4 mio. kr. Konkret betyder dette, at der er færre projektledertimer end oprindeligt forudsat. Dertil kommer egenfinansiering til projektet på 0,1 mio. kr. i kraft af medarbejdertimer.

Ansøgningen til projektet er vedlagt (bilag nr. 5) samt tilsagnsbrev fra Sundhedsstyrelsen om støtte til projektet (bilag nr. 6).

Status på indsatserne vil indgå i de kommende udgaver af planen for Borgerens lokale sundhedsvæsen.

## Økonomi

Økonomien på projektet "Praksisnært kompetenceudvikling" er opstillet i nedenstående tabel:

### Praksisnært kompetenceudvikling

|                            |           |
|----------------------------|-----------|
| Projektets samlede budget  | 1.309.000 |
| VEU-godtgørelse            | -687.000  |
| I alt budget til projektet | 622.000   |

### Finansiering af rest

|                    |         |
|--------------------|---------|
| Pulje tilsagn      | 379.000 |
| Egenfinansiering   | 243.000 |
| I alt finansiering | 622.000 |

Projektet "Praksisnært kompetenceudvikling" udgør i alt 1,309 mio. kr. i 2018 hvoraf 0,687 mio. kr. godtgøres igennem VEU. Resten finansieres af sundhedsstyrelsens tilsagn på 0,379 mio. kr. og egenfinansiering på 0,243 mio. kr. fra aktiviteten omsorg.

Økonomien på projektet "Et aflastningsophold i trygge rammer" er opstillet i nedenstående tabel:

| Et aflastningsophold i trygge rammer |         |
|--------------------------------------|---------|
| Projektets samlede budget            | 525.000 |
| Finansiering                         |         |
| Pulje tilsagn                        | 422.000 |
| Egenfinansiering                     | 103.000 |
| I alt til projektet                  | 525.000 |

Projektet "Et aflastningsophold i trygge rammer" udgør i alt 0,525 mio. kr. hvoraf 0,422 mio.kr. finansieres af sundhedsstyrelsens tilsagn fordelt på 0,186 mio.kr. i 2018 og 0,236 mio. kr. i 2019 samt en egenfinansiering på 0,103 mio.

kr. fra aktiviteten omsorg fordelt med 0,045 mio. kr. i 2018 og 0,058 mio. kr. i 2019.

I alt søges henholdsvis udgift og indtægt på 0,379 mio. kr. efter egenfinansiering til projektet "Praksisnært kompetenceudvikling" og henholdsvis udgift og indtægt på 0,422 mio. kr. efter egenfinansiering til projektet "Et aflastningsophold i trygge rammer".

## **Borgmesterpåtegning**

Intet at bemærke.

## **Behandling**

Ældre- og Omsorgsudvalget den 17. september, Magistraten den 24. september og Kommunalbestyrelsen den 1. oktober 2018.

## **Historik**

### **Ældre- og Omsorgsudvalget, 17. september 2018, pkt. 86:**

Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller,

1. at tilsagnet til praksisnær kompetenceudvikling godkendes, og at der på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 379.000 kr. i 2018, jf. økonomiafsnittet, og
2. at tilsagnet til projektet "Et aflastningsophold i trygge rammer" godkendes, og at der på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på i alt 422.000 kr. fordelt med 186.000 kr. i 2018 og 236.000 kr. i 2019, jf. økonomiafsnittet.

### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 86:**

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller,

1. at tilsagnet til praksisnær kompetenceudvikling godkendes, og at der på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 379.000 kr. i 2018, jf. økonomiafsnittet, og
2. at tilsagnet til projektet "Et aflastningsophold i trygge rammer" godkendes, og at der på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på i alt 422.000 kr. fordelt med 186.000 kr. i 2018 og 236.000 kr. i 2019, jf. økonomiafsnittet.

### **Indstilling 24. september 2018, pkt. 344:**

Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller,

1. at tilsagnet til praksisnær kompetenceudvikling godkendes, og at der på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 379.000 kr. i 2018, jf. økonomiafsnittet, og
2. at tilsagnet til projektet "Et aflastningsophold i trygge rammer" godkendes, og at der på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på i alt 422.000 kr. fordelt med 186.000 kr. i 2018 og 236.000 kr. i 2019, jf. økonomiafsnittet.

## **Bilag**

Bilag 1: Initiativer i den nationale demenshandlingsplan

Bilag 2: Udmøntning af den nationale demenshandlingsplan

Bilag 3: Ansøgning praksisnært kompetenceudvikling

Bilag 4: Tilsagn praksisnært kompetenceudvikling

Bilag 5: Ansøgning aflastningspuljen

Bilag 6: Tilsagn aflastningspuljen 2018-2019

Bevillingssag om puljemidler til demensindsatser

# Punkt 204: Forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen og rådmand Laura Lindahl om styrket indsats for repatriering

00.01.00-438-17

## Resume

Sagen vedrører beslutningsforslag fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen og rådmand Laura Lindahl om en styrket indsats for repatriering. Som opfølgning på finanslovsaftalen for 2018 har Folketinget i maj 2018 vedtaget en ændring af repatrieringslovgivningen, som bl.a. forpligter kommunerne til en systematisk vejledning af udlændinge om mulighederne for at repatriere. Sagen forelægges til beslutning.

## Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## Indstilling

Magistraten og Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet ønsket om at styrke repatrieringsindsatsen på Frederiksberg gennem en konkret strategi for repatriering indeholdende en offensiv tilgang til at oplyse om repatrieringsordningen i praksis vil blive indfriet gennem den måde, kommunen vil implementere og administrere den nye lovgivning om systematisk kommunal vejledningspligt om repatrieringsordningen.

## Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte på møde den 22. maj 2017 nedenstående beslutningsforslag fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen og rådmand Laura Lindahl om en styrket indsats for repatriering til Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget:

*"For nogle udlændinge bliver drømmen om et bedre liv i Danmark ikke til virkelighed. Man kommer måske hertil med de bedste intentioner om at arbejde og integrere sig, men opdager at det kan være svært.*

*Nogle udlændinge har derfor et stort ønske om at vende tilbage til deres fædreland, men gør det ikke, blandt andet fordi de mangler penge til at starte et nyt liv op.*

*Det er samtidig en meget svær beslutning om man skal vende retur til sit hjemland eller tidligere opholdsland, især med tanke på, at man måske skal rejse hjem til et land uden offentlig sygesikring eller mulighed for skolegang.*

*Venstre og Liberal Alliance mener vi bør styrke den indsats, der kan hjælpe disse mennesker hjem til deres hjemland eller tidligere opholdsland, hvis det er det rigtige for dem. Lovgivningen giver mulighed for at hjælpe, men mange er ikke klar over denne mulighed. Derfor foreslår partierne konkret, at man styrker indsatsen ved at udarbejde en konkret strategi for repatriering. I strategien bør indgå en offensiv tilgang til at oplyse og indgå dialog med udenlandske borgere om den mulighed der er for at få økonomisk støtte til at genetablere et godt liv i hjemlandet".*

Magistraten har senest behandlet sagen den 25. september 2017, hvor Magistraten tilbagesendte sagen til Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget.

### Kort om repatrieringsordningen

Ved repatriering forstås udlændinges frivillige tilbagevenden til deres hjemland eller tidligere opholdsland med henblik på at tage varig bopæl, jf. repatrieringsloven. Formålet med repatrieringsloven er 1) at give udlændinge det bedst mulige grundlag for at tage stilling til og eventuelt træffe beslutning om at repatriere og 2) at støtte udlændinges repatriering.

Loven gælder for flygtninge mv., familiesammenførte udlændinge til flygtninge mv., andre familiesammenførte udlændinge samt udlændinge, der har opholdstilladelse efter regler, som gjaldt før udlændingeloven af 1983, eller som er født i Danmark som efterkommere af disse.

Hjælp til repatriering består af:

- **Vejledning og rådgivning.** Kommunerne har pligt til at *vejlede generelt* om mulighederne for at modtage hjælp til repatriering. Når en udlænding skal have en konkret, uddybende rådgivning, fx når udlændingen udtrykker ønske om at vende tilbage til deres oprindelsesland, overgår rådgivningsansvaret til Udlændinge- og Integrationsministeriet, som har ansvaret for den *individuelle rådgivning*. Udlændinge- og Integrationsministeriet har – foreløbigt indtil udgangen af 2018 – overladt den individuelle rådgivning om repatriering til Dansk Flygtningehjælp. Ministeriet varetager tillige den generelle informationsindsats vedrørende repatriering.

- **Hjælp til rekognosceringsrejser til oprindelseslandet**, som blandt andet består i, at personen kan fortsætte med at modtage visse offentlige forsørgelsesydelse under rekognosceringsrejsen.
- **Hjælp til selve flytningen til og etableringen i oprindelseslandet**, som blandt andet omfatter hjælp til rejseudgifter, udgifter til transport af personlige ejendele og erhvervsudstyr, udgifter til sygeforsikring i hjemlandet, udgifter til nødvendig medbragt lægeordineret medicin mv.

Endelig yder staten et resultattilskud på 25.000 kr. til kommunen for hver udlænding med bopæl i kommunen, som repatrierer.

Af de senest offentliggjorte tal for repatrieringsindsatsen fremgår, at andelen af statsborgere i ikke-vestlige lande, der er repatrieret, generelt ligger på samme niveau på Frederiksberg (1,59 pct.) som i Københavns Kommune (1,46 pct.) og på landsplan (1,92 pct.). For en uddybende beskrivelse af tallene samt en nærmere beskrivelse af kommunernes og Dansk Flygtningehjælps opgaver i forbindelse med repatriering henvises til bilag 1.

#### Styrket kommunal vejledningspligt

Mulighederne for at yde støtte efter repatrieringslovgivningen er i årenes løb blevet udvidet flere gange for at styrke udlændinges incitament til at repatriere. Senest indgik regeringen og Dansk Folkeparti i forbindelse med finanslovsaftalen for 2018 fra december 2017 en delaftale om ”Fokus på tilbagevenden til hjemlandet”. Aftalen er udmøntet med en ændring af repatrieringslovgivningen, som trådte i kraft den 1. juli 2018.

De ændrede regler har til formål for det første at forbedre støttemulighederne, herunder give bedre muligheder for at modtage offentlig forsørgelse under rekognosceringsrejser, bedre mulighed for at yde hjælp til erhvervsudstyr og mere smidige regler for hjælp til udgifter til personlige ejendele.

For det andet er der indført en systematisk kommunal vejledningspligt om repatrieringsordningen, som gælder over for de udlændinge, som kommunen er i kontakt med i medfør af integrations- og beskæftigelseslovgivningen.

Vejledningen skal finde sted ved hver opfølgning, kommunen har med den pågældende udlænding. Det vil sige, at vejlednings-kadencen følger de minimumskrav, som lovgivningen sætter til opfølgning for de enkelte målgrupper:

- Selvforsørgende flygtninge og familiesammenførte til flygtninge i integrationsprogrammet vil modtage vejledning om repatrieringsordningen i forbindelse med den opfølgning, som finder sted mindst én gang årligt.
- Ledige udlændinge omfattet af integrationsprogrammet vil modtage vejledningen mindst fire gange inden for 12 måneder.
- På det øvrige/generelle beskæftigelsesområde betyder vejledningspligten, at kommunen skal vejlede ved alle samtalerne under kontaktførelsen efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og som led i sygedagpengeopfølgningen efter sygedagpengeloven i relation til de målgrupper, der er omfattet af repatrieringsloven.

Endelig er der som led i aftalen fra december 2017 om ”Fokus på tilbagevenden til hjemlandet” etableret en fireårig pulje til at understøtte den styrkede ordning om repatriering, herunder i form af rekognosceringsrejser til hjemlandet eller modtagelsesaktiviteter i hjemlandet samt informations- og rådgivningsindsatser om repatriering målrettet kommunale sagsbehandlere. Der skal fra puljen desuden etableres offensive informations- og rådgivningsindsatser om repatriering.

På nuværende tidspunkt har Udlændinge- og Integrationsministeriet udmeldt dels et konkurrenceudbud af et kursus for kommunale sagsbehandlere om repatrieringsordningen og de nye regler, dels en ansøgningspulje til projekter, som kan skabe øget information om mulighederne for repatriering samt forberedende aktiviteter for repatriering.

#### Frederiksberg Kommunes implementering af den nye vejledningsforpligtelse

Det bemærkes indledningsvis, at der har været kort tid mellem offentliggørelsen af de nye regler og ikrafttrædelsestidspunktet den 1. juli. Fx er de nye vejledningsregler i forhold til kontaktførelsen efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats først blevet offentliggjort den 30. juni 2018. Desuden mangler der fortsat en udmelding af væsentlig betydning fra ministerierne om, hvordan kommunerne kan identificere den del af målgruppen for vejledning om repatriering, som er omfattet af den generelle beskæftigelseslovgivning (dvs. borgere omfattet af kontaktførelsen efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller sygedagpengeopfølgningen efter sygedagpengeloven).

I forhold til personer i integrationsprogrammet har Frederiksberg Kommune implementeret de nye regler rettidigt, da det for denne målgruppe er uproblematisk at identificere borgere, der skal modtage den nye generelle vejledning.

For den del af målgruppen for vejledning om repatriering, som er omfattet af den generelle beskæftigelseslovgivning, har det endnu ikke været muligt at implementere de nye vejledningsregler på grund af den manglende udmelding fra ministerierne om, hvordan kommunerne kan identificere denne del af målgruppen. Disse borgere vil modtage vejledningen ved først givne lejlighed, efter det er blevet muligt at identificere dem. Der er tale om en udfordring, som gælder for alle landets kommuner. Forvaltningen har rejst problemstillingen overfor KL og Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

Når udmeldingen fra ministerierne kommer, vil forvaltningen fastlægge klare retningslinjer og arbejdsgange for udførelsen af den nye systematiske vejledningspligt, så kommunens vejledningspraksis kan blive så effektiv som muligt. Hovedaktiviteterne vil være:

- Udarbejdelse af præcis arbejdsgangsbeskrivelse og retningslinjer for udøvelse af vejledningspligten. Det vil blandt andet fremgå, at alle borgere i målgruppen fremover ved hver samtale skal modtage vejledning om repatrieringsordningen på en måde, hvor intensiteten i vejledningen vil blive tilpasset, så den er relevant i den situation, den enkelte borger står i.
- Udarbejdelse af en systematisk vejledning om mulighederne for repatriering målrettet de relevante jobkonsulenter for at sikre, at de har den nødvendige viden og indsigt til at kunne vejlede borgerne.

Derudover vil forvaltningen have et vedvarende fokus på:

- Eventuelt nyt vejlednings- eller informationsmateriale fra centralt hold, som vil blive indarbejdet i Frederiksberg Kommunes vejledning på relevant vis.
- Relevante kursusaktiviteter for kommunale medarbejdere om repatrieringsordningen, herunder det ovenfor nævnte kommende centralt udbudte kursus.
- Centralt udmeldte puljer, projekter mv., hvor kommunerne inviteres til at ansøge eller deltage. I den forbindelse vil forvaltningen vurdere, om det vil være relevant for Frederiksberg Kommune at lave en projektansøgning til den ovenfor nævnte ansøgningspulje til projekter, som kan skabe øget information om mulighederne for repatriering samt forberedende aktiviteter for repatriering.

I forbindelse med fastlæggelsen af retningslinjer og arbejdsgange samt i den løbende vurdering af efteruddannelsesbehov vil der tillige blive taget stilling til de ressourcemæssige konsekvenser, som den systematiske vejledningspligt om repatriering vil have for den øvrige beskæftigelsesindsats.

#### Forvaltningens vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at beslutningsforslaget om at styrke repatrieringsindsatsen på Frederiksberg gennem en konkret strategi for repatriering indeholdende en offensiv tilgang til at oplyse om repatrieringsordningen i praksis vil blive indfriet gennem den måde, Frederiksberg Kommune vil implementere og administrere den nye lovgivning om systematisk kommunal vejledningspligt om repatrieringsordningen.

### **Økonomi**

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

### **Borgmesterpåtegning**

Ingen.

### **Behandling**

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget den 20. august 2018, Magistraten den 17. september 2018 og Kommunalbestyrelsen den 1. oktober 2018.

### **Historik**

#### **Magistraten, 17. september 2018, pkt. 321:**

Magistraten og Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet ønsket om at styrke repatrieringsindsatsen på Frederiksberg gennem en konkret strategi for repatriering indeholdende en offensiv tilgang til at oplyse om repatrieringsordningen i praksis vil blive indfriet gennem den måde, kommunen vil implementere og administrere den nye lovgivning om systematisk kommunal vejledningspligt om repatrieringsordningen.

#### **Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, 20. august 2018, pkt. 58:**

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet ønsket om at styrke repatrieringsindsatsen på Frederiksberg gennem en konkret strategi for repatriering indeholdende en offensiv tilgang til at

oplyse om repatrieringsordningen i praksis vil blive indfriet gennem den måde, kommunen vil implementere og administrere den nye lovgivning om systematisk kommunal vejledningspligt om repatrieringsordningen.

**Magistraten, 25. september 2017, pkt. 407:**

Magistraten tilbagesendte sagen til Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget.

**Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, 18. september 2017, pkt. 66:**

Et flertal i Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget (Laura Lindahl, Fasaël Rehman, Johnny Gehlsen og Flemming Brank) indstiller, at det fremsatte beslutningsforslag tiltrædes, idet der allerede arbejdes efter skitserede principper og udviklingen på området følges.

Et mindretal (Mette Bang Larsen og Pernille Frahm) indstiller at beslutningsforslaget ikke tiltrædes.

**Magistraten, 21. august 2017, pkt. 329:**

Magistraten tilbagesendte sagen til Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget med henblik på, at forvaltningen belyser, hvor mange der i dag repatrieres og måltal for den fremtidige indsats.

**Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget, 14. august 2017, pkt. 57:**

Et flertal i Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget (Laura Lindahl, Karsten Lauritsen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh og Johnny Gehlsen) indstiller, at det fremsatte beslutningsforslag tiltrædes, idet der allerede arbejdes efter en fast strategi vedrørende repatriering.

Et mindretal (Mette Bang Larsen og Pernille Frahm) tog forbehold.

**Indstilling 14. august 2018, pkt. 57:**

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at det fremsatte beslutningsforslag tiltrædes, idet der allerede arbejdes efter en fast strategi vedrørende repatriering.

## **Bilag**

Bilag 1 - Notat om myndighedsopgaver og resultater for repatriering



# **Punkt 205: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe om tilbud til unge fædre**

27.00.00-P35-1-17

## **Resume**

Kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wilbroe har stillet forslag til beslutning om iværksættelse af far-barn tilbud for unge fædre i alderen 16 til 25 år. Børneudvalget fik på møde den 27. november 2017 forelagt en indstilling, hvor det var indstillet, at udvalgets stillingtagen skulle afvente en afklaring af, om sundhedsplejen ville få ansøgte fondsmidler til etablering af særligt fædregruppeforløb. I forhold til en nærmere behovsvurdering ville familieafdelingen samtidig undersøge, i hvilket omfang det er muligt for perioden 2016 og 2017, at udlede relevante karakteristika for Frederiksberg Kommunes gruppe af unge fædre i aldersgruppen 16-25 år. Børneudvalget tiltrådte indstillingen, hvorfor sagen nu genfremlægges med de supplerende oplysninger.

Kommunalbestyrelsen hjemviste i mødet den 27. august 2018 sagen til fornyet behandling i Børneudvalget idet forvaltningen blev anmodet om at belyse økonomien i beslutningsforslaget. I sagsfremstillingen er økonomien uddybet.

## **Beslutning**

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## **Indstilling**

Magistraten og Børneudvalget indstiller, at beslutningsforslaget forkastes, idet der ikke iværksættes et særligt tilbud til unge fædre i alderen 16-25 år, da målgruppen vurderes at have mulighed for at få relevant støtte og rådgivning via de eksisterende tilbud, herunder via tilbuddene i projekt "Fædre på Forkant".

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstiller, at der ikke iværksættes et særligt tilbud til unge fædre i alderen 16-25 år, idet målgruppen vurderes at have mulighed for at få relevant støtte og rådgivning via de eksisterende tilbud, herunder via tilbuddene i projekt "Fædre på Forkant".

## **Sagsfremstilling**

Kommunalbestyrelsen hjemviste i mødet den 27. august 2018 (Sag 181) forslag til beslutning fra Gunvor Wibroe om tilbud til unge fædre, som Kommunalbestyrelsen oprindeligt oversendte til Børneudvalget i mødet den 28. august 2017 (Sag 245). Børneudvalget tiltrådte den 27. november 2017 at den videre behandling af forslaget afventede svar på fondsansøgning til den Obelske Familiefond. Den 11. juni 2018 (Sag 153) tiltrådte Kommunalbestyrelsen en indtægtsbevilling på 390.000,- kroner fordelt på to år, til projekt "Fædre på forkant", som indebærer oprettelse af én fædregruppe i 2018, og yderligere fædregrupper i 2019. Sundhedsplejens afdækning af unge fædre mellem 16 og 25 år som var bilag til Kommunalbestyrelsens sag viser, at antallet af unge fædre mellem 16 og 25 år ligger stabilt omkring 35 fædre pr. år. Det er derfor forvaltningens vurdering, at fædregrupperne målrettet unge fædre, som finansieres af Den Obelske Familiefond, dækker behovet og samtidig imødekommer beslutningsforslaget. Udgifterne hertil kan således afholdes inden for en udgiftsramme på 390.000,- kroner over to år, og er med fondens bevilling finansieret i 2018 og 2019. I forbindelse med afrapporteringen til fonden, evalueres form og forløb af fædregrupperne, og økonomien i forbindelse med en videreførelse i budgetoverslagsårene estimeres.

Nedenfor er den oprindelige sagsfremstilling gengivet. \*

Børneudvalget fik på møde den 27. november 2017 forelagt en indstilling om et far-barn tilbud, hvor det blev indstillet, at udvalgets stillingtagen skulle afvente en afklaring af, om sundhedsplejen ville få ansøgte fondsmidler til etablering af særligt fædregruppeforløb. I forhold til en nærmere behovsvurdering ville familieafdelingen samtidig undersøge i hvilket omfang, det er muligt for perioden 2016 og 2017, at udlede relevante karakteristika for gruppen af kommunens unge fædre i aldersgruppen 16-25 år. Børneudvalget tiltrådte indstillingen, hvorfor sagen nu genfremlægges med de supplerende oplysninger.

### *Projekt "Fædre på Forkant"*

Den Obelske Familiefond godkendte primo 2018 sundhedsplejens ansøgning til projekt "Fædre på Forkant". Modtagelse af fondsmidlerne blev godkendt af kommunalbestyrelsen på møde den 28. maj 2018.

Projektet "Fædre på Forkant" har til formål at afprøve, implementere, dokumentere og udbrede et helt nyt koncept for fædregrupper til fædre i sårbare småbørnsfamilier. Der er tale om et skalerbart koncept, der fundamentalt tager udgangspunkt i fædrenes egne ønsker og behov og som samtidig bygger på erfaringer og indsigter fra tidligere

fædreindsatser og forskning i sårbare far-barn-relationer. Projektets primære målgruppe er fædre i sårbare småbørnsfamilier, der af en eller flere årsager kan have brug for viden, rådgivning og sparring for at sikre opbygningen af en tættere og mere stabil tilknytning og relation mellem far og barn.

Målene med fædregrupperne er bl.a. at:

- Forebygge og modvirke sårbare far-barn-relationer
- Skabe en tæt og stabil tilknytning mellem fædre og børn i sårbare familier
- Skabe bedre udviklings- og uddannelsesmuligheder for børn i sårbare familier
- Forebygge skilsmisses og konflikter blandt nybagte forældrepar i sårbare familier
- Forebygge og afhjælpe sociale og psykiske problemer i sårbare familier
- Forebygge og afhjælpe efterfødselsreaktioner blandt fædre i sårbare familier
- Udvikle og forbedre indsatsen overfor sårbare fædre i den kommunale sundhedspleje

Projekt "Fædre på Forkant" er i sin indledende fase og sundhedsplejen arbejder i samarbejde med en psykolog fra Fællesrådgivningen på at udarbejde indholdet af gruppeforløbene. Det forventes, at den første fædregruppe startes op i september 2018 og afsluttes i december 2018. Anden fædregruppe startes op i januar 2019 og afsluttes i april 2019. Der forventes, at deltage 8-10 fædre i hver gruppe.

Det er den enkelte sundhedsplejerske, som rekrutterer de unge fædre til fædregrupperne. Sundhedsplejersken vurderer fædrene, når de kommer i hjemmet ud fra de opstillede målgruppekarakteristik i projektet. Det kan bl.a. være en vurdering af, om fædre selv har en sårbarhed, en efterfødselsreaktion eller lignende, som sætter dem i en udsat position. Ligeledes kan fædre, som ikke er samboende med moderen få tilbudt at deltage i fædregrupperne, idet det er rollen som far, der er afgørende for deltagelsen. Fædregrupperne vil omfatte fædre i alle aldre, herunder også fædre i alderen 16-25 år.

#### *Minianalyse af unge fædre mellem 16 og 25 år i Frederiksberg Kommune*

Sundhedsplejen har i forlængelse af udvalgsbeslutningen den 27. november 2017 gennemført en minianalyse af mænd i aldersgruppen 16-25 år, som i årene 2016 og 2017 er blevet fædre. Afdækningen er baseret på de notater, som den enkelte sundhedsplejerske har lavet i forbindelse med kontakten med fædrene. I det omfang sundhedsplejersken har noteret oplysningerne i deres journal omfatter analysen følgende data:

- Alder ved barns fødsel
- Uddannelse/beskæftigelse
- Samlevende/enlig o.a.
- Første- eller flergangsfædre
- Misbrug

Afdækningen er nærmere illustreret i bilag 1 og viser, at alle nye fædre i aldersgruppen i 2016 og 2017 var 20 år og derover. Størstedelen af de unge fædre var førstegangsfædre i alderen 24-25 år på det tidspunkt, barnet blev født. Ligeledes viser afdækningen, at størstedelen af de unge fædre, svarende til over 85 %, enten var studerende, udlært eller i arbejde og samlevende med moderen til barnet. Ingen af fædrene havde et registreret misbrug. Børne- og Ungeområdet vurderer, at de unge fædre ud fra deres karakteristika vil kunne modtage relevant viden, rådgivning, hjælp til netværksdannelse samt eventuel støtte via sundhedsplejens eksisterende tilbud til fædre (Fars Legestue) eller tilbuddet under projektet "Fædre på Forkant", som er særligt målrettet de sårbare fædre, herunder også fædre i aldersgruppen 16-25 år.

Det er på den baggrund vurderingen, at der ikke er behov for at iværksætte yderligere tilbud for unge fædre i alderen 16-25 år.

#### Fra sagsfremstillingen til Børneudvalgets møde den 27. november 2017:

Kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe har stillet følgende forslag til beslutning;

*"Frederiksberg Kommune har et samarbejde med sundhedsplejen om et mor-barn tilbud til unge mødre. Men der mangler generelt opmærksomhed på de unge fædre i alderen 16 til 25 år. Nye undersøgelser viser, særligt de unge fædre i alderen 16 til 21 år halter efter i uddannelsessystemet, har sværere ved at bide sig fast på arbejdsmarkedet, er mere syge end ældre fædre og så er de ofte bagud i relationen til deres barn. Og mange af de unge fædre kommer ikke ordentligt i gang med faderrollen. Alt sammen noget der kan have store konsekvenser for både den unge far og barnet.*

*Undersøgelser viser imidlertid, at det kan virke positivt, hvis unge fædre kan være sammen med andre i samme situation og komme ind i netværk med andre unge fædre. Alt sammen noget der kan styrke relationen mellem far og barn. Derfor foreslår Socialdemokratiet, at kommunalbestyrelsen beslutter at iværksætte far-barn tilbud for unge fædre i alderen 16 til 25 år".*

Familieafdelingen kan indledningsvis oplyse, at der gennemsnitligt fødes 1700 børn årligt i Frederiksberg Kommune. I 2016 var 17 fædre under 25 år, mens det tilsvarende tal pr. 1. november 2017 udgør 24.

Frederiksberg Kommunes Sundhedspleje har i perioden 2016-2017 i samarbejde med Socialt Udviklingscenter (SUS) og en række andre kommuner, bidraget til afdækning af sårbare fædres behov for støtte i form af information, vejledning og undervisning. Sundhedsplejen har i forlængelse heraf sammen med SUS i august 2017 sendt en ansøgning til Det Obelske Familiefond med henblik på at få midler til at afprøve, implementere og udbrede et nyt koncept for fædregrupper specifikt målrettet fædre i sårbare småbørnsfamilier. Hensigten er, at realisere og understøtte netop disse fædre som en ressource for det lille barn.

Konceptet omfatter udformning af fædregruppeforløb med udgangspunkt i fem principper, som alle er baseret på indsigter fra forskning i virksomme fædre indsatser og interviews med fædre om deres specifikke ønsker og behov. Forløbene skal;

- Give fædre mulighed for at deltage uden mødre.
- Give fædre mulighed for at deltage alene med deres børn.
- Omfatte møder og aktiviteter udenfor normal arbejdstid.
- Bestå af både aktiviteter og samtaler for mindre grupper af fædre.
- Tilrettelægges som fastlagte, længerevarende og forpligtigende forløb.

Forløbene skal styrke relationsdannelsen mellem far og barn og samtidig højne fædrenes selvstændighed og tro på egne evner i faderskabet.

Hvis ansøgningen imødekommes, vil afprøvningen kunne indledes i 2018.

I forhold til Sundhedsplejens aktuelle tilbud opfordrer Sundhedsplejen altid fædre til at være tilstede under de første hjemmebesøg efter fødslen, ligesom sundhedsplejersken er opmærksom på, om der er behov for ekstra besøg i familier med sårbare forældre. Herudover tilbydes fædre at deltage i Fars Legestue. Endelig indgår Sundhedsplejen i et 4-årigt projekt om forældreklasser til alle vordende forældre i Frederiksberg Kommune. Forældreklasserne rummer mulighed for, at forældre kan arbejde med de forandringer det nye forældreskab vil bringe med sig og overveje, hvordan man som kommende forældre kan skabe et godt familieliv for sig selv og sit barn. Forløbet skal ses som et tilbud til forældre, der venter det første barn, og som et supplement til Sundhedsplejens øvrige tilbud. Tilbuddet skal blandt andet være med til at skabe øget livskvalitet for børnefamilierne samt fungere som et alment sundhedsfremmende og forebyggende tilbud. Specielt fædrene giver meget positive tilbagemeldinger på deltagelsen og deltager aktivt på holdene. Fædrene har tilkendegivet, at de føler sig inddraget og inkluderet i forældreskabet specielt i graviditeten, hvor der ellers i jordemodertilbuddet og hos egen læge er fuld opmærksomhed på den gravide.

Det er vurderingen, at en stillingtagen til iværksættelse af særligt tilbud til unge fædre bør afvente resultatet af den indgivne fondsansøgning. I forhold til en nærmere behovsvurdering vil familieafdelingen samtidig undersøge, i hvilket omfang det er muligt for perioden 2016 og 2017, at udlede relevante karakteristika for gruppen af kommunens unge fædre i aldersgruppen 16-25 år. Udvalget vil derfor primo 2018 få forelagt en ny indstilling i forhold til forslag til beslutning om far-barn tilbud til unge fædre.

## Økonomi

Ingen som følge af den aktuelle sag. Udgifterne til fædregruppe afholdes inden for en udgiftsramme på 390.000,- kroner over to år, og er med fondens bevilling finansieret i 2018 og 2019. I forbindelse med afrapporteringen til fonden, evalueres form og forløb af fædregrupperne, og økonomien i forbindelse med en videreførelse i budgetoverslagsårene estimeres.

## Borgmesterpåtegning

Nej

## Behandling

Børneudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget. Magistraten 24. september 2018, Kommunalbestyrelsen 1. oktober 2018.

## Historik

### Børneudvalget , 27. november 2017, pkt. 121:

Børneudvalget tiltrådte, at sagen udsættes med henblik på fornyet forelæggelse primo 2018, når der er kommet svar på om fondsansøgningen er imødekommet.

### Børneudvalget

### Indstilling 20. august 2018, pkt. 107:

Børne- og ungeområdet indstiller, at der ikke iværksættes et særligt tilbud til unge fædre i alderen 16-25 år, idet målgruppen vurderes at have mulighed for at få relevant støtte og rådgivning via de eksisterende tilbud, herunder via tilbuddene i projekt "Fædre på Forkant".

### Børneudvalget\_2018-21, 20. august 2018, pkt. 107:

Et flertal i Børneudvalget (Laura Lindahl, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt og Fasael Rehman) indstiller,

1. at der ikke iværksættes et særligt tilbud til unge fædre i alderen 16-25 år, idet målgruppen vurderes at have mulighed for at få relevant støtte og rådgivning via de eksisterende tilbud, herunder via tilbuddene i projekt "Fædre på Forkant". Et mindretal i Børneudvalget (Sine Heltberg, Malte Mathies Løcke, Ruben Kidde og Anja Lundtoft) stemte for at fastholde beslutningsforslaget.

#### **Sundheds- og Forebyggelsesudvalget**

##### **Indstilling 20. august 2018, pkt. 51:**

Børne- og Ungeområdet indstiller, at der ikke iværksættes et særligt tilbud til unge fædre i alderen 16-25 år, idet målgruppen vurderes at have mulighed for at få relevant støtte og rådgivning via de eksisterende tilbud, herunder via tilbuddene i projekt "Fædre på Forkant".

##### **Sundheds- og Forebyggelsesudvalget\_2018-21, 20. august 2018, pkt. 51:**

Et flertal i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget bestående af Flemming Brank, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Fasaël Rehman, Mette Bang Larsen og Mette Bram indstiller, at der ikke iværksættes et særligt tilbud til unge fædre i alderen 16-25 år, idet målgruppen vurderes at have mulighed for at få relevant støtte og rådgivning via de eksisterende tilbud, herunder via tilbuddene i projekt "Fædre på Forkant".

Sine Heltberg tog forbehold.

##### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 58:**

Børne- og ungeområdet indstiller, at der ikke iværksættes et særligt tilbud til unge fædre i alderen 16-25 år, idet målgruppen vurderes at have mulighed for at få relevant støtte og rådgivning via de eksisterende tilbud, herunder via tilbuddene i projekt "Fædre på Forkant".

##### **Beslutning, Børneudvalget 17. september 2018:**

Børneudvalget indstiller, at der ikke iværksættes et særligt tilbud til unge fædre i alderen 16-25 år, idet målgruppen vurderes at have mulighed for at få relevant støtte og rådgivning via de eksisterende tilbud, herunder via tilbuddene i projekt "Fædre på Forkant".

##### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 120:**

##### **Sundheds- og Forebyggelsesudvalget\_2018-21, 17. september 2018, pkt. 58:**

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstiller, at der ikke iværksættes et særligt tilbud til unge fædre i alderen 16-25 år, idet målgruppen vurderes at have mulighed for at få relevant støtte og rådgivning via de eksisterende tilbud, herunder via tilbuddene i projekt "Fædre på Forkant".

##### **Beslutning, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget 17. september 2018:**

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstiller, at der ikke iværksættes et særligt tilbud til unge fædre i alderen 16-25 år, idet målgruppen vurderes at have mulighed for at få relevant støtte og rådgivning via de eksisterende tilbud, herunder via tilbuddene i projekt "Fædre på Forkant".

##### **Indstilling 24. september 2018, pkt. 348:**

Børneudvalget indstiller, at der ikke iværksættes et særligt tilbud til unge fædre i alderen 16-25 år, idet målgruppen vurderes at have mulighed for at få relevant støtte og rådgivning via de eksisterende tilbud, herunder via tilbuddene i projekt "Fædre på Forkant".

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstiller, at der ikke iværksættes et særligt tilbud til unge fædre i alderen 16-25 år, idet målgruppen vurderes at have mulighed for at få relevant støtte og rådgivning via de eksisterende tilbud, herunder via tilbuddene i projekt "Fædre på Forkant".

## **Bilag**

Bilag 1 - Afdækning af unge fædre mellem 16 og 25 år i Frederiksberg kommune

# Punkt 206: To nye satspuljeprojekter i Fællesrådgivningen - fordeling af midler

00.17.00-A26-1-18

## Resume

Frederiksberg Kommune, Fællesrådgivningen har i samarbejde med Region Hovedstadens Psykiatri, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center (BUC) og andre kommuner i Region Hovedstaden ansøgt og fået tilsagn om deltagelse i to satspuljeprojekter i Sundhedsstyrelsen: 1) Styrket tidlig indsats for børn og unge i psykisk mistrivsel og 2) Fælles tværsektoriel handleplan og styrket tværfagligt samarbejde. Projektbeskrivelserne er vedhæftet som bilag 1 og 2. Til udmøntning af projekterne har Frederiksberg Kommune fået en bevilling på henholdsvis 7,2 mio. kr. til Styrket tidlig indsats for børn og unge i psykisk mistrivsel, og 0,584 mio. kr. til Fælles tværsektoriel handleplan og styrket tværfagligt samarbejde. Formålet med sagen er at give udvalget en kort indholdsmæssig beskrivelse af de to projekter som grundlag for en afklaring af den bevillingsmæssige fordeling af satspuljemidlerne mellem Børneudvalgets, Undervisningsudvalgets og Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets ramme.

## Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## Indstilling

Magistraten og Undervisningsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstiller, at den foreslåede bevillingsfordeling af satspuljemidlerne mellem Børneudvalgets, Undervisningsudvalgets og Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets ramme godkendes, jf. økonomiafsnittet.

## Sagsfremstilling

I december 2017 offentliggjorde Sundhedsstyrelsen (SST) tre nationale forløbsprogrammer for børn og unge med henholdsvis ADHD, spiseforstyrrelse, angst og/eller depression. Udmøntningen sker som en del af satspuljeaftalen vedrørende implementering og udbredelse af forløbsprogrammer for børn og unge med psykiske lidelser i regioner og kommuner.

Frederiksberg Kommune, Fællesrådgivningen har i samarbejde med Region Hovedstadens Psykiatri, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center (BUC) og andre kommuner i Region Hovedstaden ansøgt og fået tilsagn om deltagelse i to projekter under forløbsprogrammerne i Sundhedsstyrelsen: 1) *Styrket tidlig indsats for børn og unge i psykisk mistrivsel* og 2) *Fælles tværsektoriel handleplan og styrket tværfagligt samarbejde*. Projektbeskrivelserne er vedhæftet som bilag 1 og 2.

Formålet med denne sag er at give udvalget en kort indholdsmæssig beskrivelse af de to projekter; herunder projektperiode, deltagere, formål, målgruppe og indsats, succeskriterier samt bevilling. Beskrivelserne danner grundlag for forvaltningens indstilling til fordeling af satspuljemidlerne mellem Børneudvalgets, Undervisningsudvalgets og Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets ramme.

**xt-decoration: underline;">Projekt 1: Styrket tidlig indsats for børn og unge i psykisk mistrivsel**

Projektperiode: Projektet gennemføres fra september 2018 til december 2021.

Deltagere: BUC, Københavns Kommune, Gentofte Kommune, Frederiksberg Kommune, Høje-Taastrup Kommune, Lyngby-Taarbæk Kommune, Gladsaxe Kommune og Bornholms Kommune.

Formål: Det overordnede formål med projektet er at udvikle og afprøve en model for en koordineret fælles funktion, der sikrer en tidlig og nær indsats for børn og unge i betydelig psykisk mistrivsel. Målet er en helhedsorienteret og tværsektoriel indsats, hvor barnet/den unge hjælpes på mindst mulig indgribende måde uden for psykiatrien, og med henblik på at sikre barnets/den unges trivsel bedst muligt, herunder:

- Sikre tidlig opsporing af børn og unge i betydelig psykisk mistrivsel; herunder opkvalificering af fagpersonale i tidlig opsporing og vurdering af børn/unge i betydelig psykisk mistrivsel med henblik på at tilbyde den rette indsats til barnet/den unge.
- Sikre let adgang til lokale og evidensbaserede indsatser for børn og unge i betydelig psykisk mistrivsel; herunder etablering af kommunale indsatser til børn/unge, der viser tegn på henholdsvis spiseforstyrrelse, selvskade, angst/depression og ADHD.

- Forebygge at barnet/den unge udvikler mere behandlingskrævende psykiske lidelser og dermed får behov for mere indgribende indsatser i kommunalt regi og i BUC.
- Udvikle samarbejdsformer mellem kommuner, region og civilsamfundet for den tidlige, tværsektorielle og sammenhængende indsats for målgruppen.

Målgruppe og indsats: Projektet primære målgruppe er børn og unge i betydelig psykisk mistrivsel eller med tegn på:

**1) Spiseforstyrrelse:** Indsatsen er målrettet børn/unge i alderen 10-17 år med risikoadfærd og tegn på spiseforstyrrelse. Der udvikles et interventionsform med henblik på at frontpersonale i børnehaver og på skoler/SFO/Klub kan lave tidlig opsporing og der etableres hurtig hjælp til unge med tegn på spiseforstyrrelse.

**2) Selvskadende adfærd:** Indsatsen er målrettet unge i alderen 13-17 år med selvskadende adfærd samt deres forældre. Frontpersonale i skolesystemet opkvalificeres i forhold til tidlig opsporing af selvskade, samt hvordan man møder en selvskadende ung. Terapeuter/psykologer i kommunen trænes til at varetage det webbaserede behandlingsprogram ERITA. Børn/unge med selvskadende adfærd tilbydes 12-ugers lavintensiv webbehandling med ERITA.

**3) Angst og/eller depression:** Forældre inddrages afhængigt af ressourcer og barnets udviklings-relaterede behov. Forældre, skolelærere, sundhedsplejen og PPR psykologer undervises i at genkende symptomer, der påvirker barnets funktion hjemme og i skolen, herunder bekymrende skolefravær eller tilbagetrækning fra andre aktiviteter, som det enten frygter eller mangler energi til. Forældre undervises i at hjælpe det ængstelige barn; dvs. de får hjælp til selvhjælp efter kognitive og adfærdsterapeutiske principper (KAT). Psykologer og erfarne pædagoger i kommunen oplæres i evidensbaserede KAT-programmer, der kan gives individuelt eller i grupper. KAT-programmerne superviseres af trænedes supervisorer fra BUC.

**4) ADHD:** Indsatsen er målrettet børnehavebørn og indskolingsbørn med mistrivsel eller adfærdsproblemer, og/eller med et symptombillede, der ses hos børn med ADHD. Der tilbydes "De utrolige År" til forældre og professionelle omkring barnet. Ressourcestærke forældre tilbydes først "Trin for trin til børn med ADHD - en selvhjælpsmanual til forældre".

Succeskriterier: Der er opstillet en række succeskriterier for projektet. Succeskriterierne konkretiseres i projektets udviklingsfase. Desuden vil der blive fastsat succeskriterier for de fire indsatsspor. De overordnede succeskriterier for projektet er:

- Det enkelte barn/unge/familier oplever en indsats, der afhjælper de vanskeligheder barnet/den unge har.
- De børn/unge der tilbydes en indsats har en reduktion i deres mistrivsel/symptomer.
- De fagprofessionelle i BUC og kommuner oplever, at det tværsektorielle samarbejde om børn og unge i målgruppen fungerer tilfredsstillende.
- De fagprofessionelle i kommunerne oplever at have fået ny relevant viden om de fire mest almindelige former for psykisk helbredsproblemer blandt børn og unge, som de kan bruge til at opspore børn og unge i mistrivsel.
- Kommuner og BUC har faldende udgifter til henholdsvis anbringelser og indlæggelser af børn og unge med meget belastende symptomer og svære lidelser.
- Henvisninger fra de deltagende kommuner til BUC ved projektets afslutning sker efter, at relevante kommunale indsatser på trin 1 og 2 er afprøvet og evalueret.
- De kommunale indsatser til målgruppen styrkes og nye indsatser tilføres kommunernes eksisterende tilbudsvifte.
- BUC og de deltagende kommuner i samarbejde har afprøvet evidensbaserede indsatser indenfor de fire mest almindelige former for psykiske helbredsproblemer blandt børn og unge.

#### Bevilling til Frederiksberg Kommune:

Der er samlet bevilliget 67,3 mio. kr. til gennemførelse af projektet fordelt med 15 mio. kr. i 2018-2019, 17 mio. kr. i 2020 og 20,3 mio. kr. i 2021; dog under forudsætning af bevillingsoptagelse på finansloven det enkelte år.

Af den samlede bevilling er der kalkuleret med 40,8 mio. kr. til de syv kommuner; heraf **7,2 mio. kr. til Frederiksberg Kommune.**

**xt-decoration: underline;">Projekt 2: Fælles tværsektoriel handleplan og styrket tværfagligt samarbejde**

Projektperiode: Projektet gennemføres fra august 2018 til december 2020.

Deltagere: BUC, Gentofte Kommune, Frederiksberg Kommune og Gladsaxe Kommune.

**Formål:** Det overordnede formål med projektet er at udvikle en model for en fælles tværsektoriel handleplan for samarbejdet omkring det enkelte barn/den unge. Målet med projektet er at indgå forpligtende samarbejde om udvikling, afprøvning og implementering af en model for en fælles tværsektoriel handleplan, som kan integrere elementerne fra de forskellige sektorer, fx behandlingsplaner fra sundhedssektoren og handleplaner for socialfaglige/pædagogiske/psykologiske indsatser i kommunerne, og som kan sikre at indsatserne er samtidige og koordinerede.

Arbejdet med udviklingen af fælles handleplaner tager afsæt i de allerede eksisterende strukturer og modeller for samarbejde, herunder:

- Netværksmøder, ansvarlige kontaktpersoner i sektorerne, intensiveret rådgivning og vejledning fra BUC til kommunerne samt løbende koordinering, evaluering og justering af de enkelte forløb over tid.
- Fælles kompetenceudvikling af fagprofessionelle i kommuner og i BUC i forhold til fælles tværfaglig forståelsesramme og viden om indsatser, organisering og arbejdsgange i sektorerne samt øget kendskab til andre faggruppers arbejde
- Kompetenceudvikling af fagprofessionelle i kommuner i forhold til grundlæggende viden inden for ADHD, spiseforstyrrelse, angst/depression samt nyeste viden inden for behandling og forebyggelse
- Kompetenceudvikling af fagprofessionelle i BUC med fokus på lovgivning, indsatser og specialpædagogiske tilbud i kommuner.

#### Målgruppe og indsats:

**Børn og unge:** Projektets primære målgruppe er børn og unge med henholdsvis ADHD, spiseforstyrrelse og/eller angst/depression, som både har behov for kommunale indsatser og psykiatrisk behandling, og som er bosiddende i Gentofte, Gladsaxe eller Frederiksberg kommuner. Målgruppen omfatter også familier/pårørende.

Endvidere omfatter målgruppen børn og unge med psykiske lidelser/vanskeligheder i de tre kommuner, som ikke nødvendigvis har brug for en konkret indsats i psykiatrien, eller hvor henvisning til psykiatrisk udredning eller behandling overvejes som tillæg til den kommunale indsats.

**Fagprofessionelle:** De fagprofessionelle der involveres i projektet, er fagprofessionelle i kommuner og børne- og ungdomspsykiatrien, der arbejder med børn og unge indenfor målgruppen.

I BUC drejer det sig om alle relevante faggrupper fra klinikker som fx læger, specialpsykologer, psykologer, sygeplejersker, pædagoger, fysioterapeuter og socialrådgivere.

Fra kommunerne drejer det sig særligt om socialrådgivere og psykologer, men også en bred række af andre faggrupper, fx socialpædagoger, pædagogisk personale, ressourcekonsulenter, talehørekonsulenter og familiebehandlere.

**Succeskriterier:** Projektets overordnede succeskriterie er, at der ved projektafslutningen er opnået værdifuld viden om, hvordan en model for en fælles tværsektoriel handleplan virker og kan udbredes og bruges i samarbejdet med andre kommuner. Projektets øvrige succeskriterier er:

- Det enkelte barn /unge/familie oplever et godt og sammenhængende forløb.
- De fagprofessionelle omkring børn/unge oplever at samarbejdet på tværs af sektorer fungerer tilfredsstillende.
- De fagprofessionelle omkring børn/unge har fælles viden om hinandens arbejde og arbejdsgange.
- De fagprofessionelle i kommunerne oplever en relevant rådgivning og vejledning fra BUC.
- BUC og kommunerne oplever, at det kun er børn og unge med behov for indsats i børne- og ungdomspsykiatrien, der henvises til BUC fra kommunerne.
- De fagprofessionelle i kommunerne oplever at have fået nødvendig viden om psykiske lidelser/vanskeligheder hos børn og unge og forståelse for hvilke indsatser der virker.
- Henvisninger fra de tre kommuner til BUC ved projektets afslutning sker efter at de relevante indsatser på trin 1 og 2 er afprøvet og evalueret.

#### Bevilling til Frederiksberg Kommune:

Den samlede bevilling til projektet er 3,3 mio. kr.; heraf er der allokeret **0,584 mio. kr. til Frederiksberg Kommune**.

#### **Bevillingsfordeling**

Med afsæt i de tildelte satspuljemidler til Frederiksberg Kommune, har forvaltningen lavet en fordeling af den samlede bevilling på de to projekter ud fra de udmeldte indsatser. Fordeling fremgår af tabel 1 - og danner grundlag for forvaltningens indstilling til fordeling af satspuljemidlerne mellem Børneudvalgets, Undervisningsudvalgets og Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets ramme, jf. økonomiafsnittet nedenfor.

**Tabel 1: Fordeling af projektbevillinger mellem Børneudvalget, Undervisningsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget**

| Fordeling af projektmidler mellem udvalg                                                                              | Børneudvalget     | Undervisningsudvalget |                    | Sundheds- og Forebyggelsesudvalget |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------------|--------------------|------------------------------------|
|                                                                                                                       | Familieafdelingen | Skoleafdelingen       | Fællesrådgivningen | Sundhedstjenesten                  |
| <i>xt-decoration: underline;"&gt;&gt;Projekt 1: Styrket tidlig indsats for børn og unge i psykisk mistrivsel</i>      |                   | 900.000               | 5.400.000          | 900.000                            |
| <i>xt-decoration: underline;"&gt;&gt;Projekt 2: Fælles tværsektoriel handleplan og styrket tværfagligt samarbejde</i> | 292.000           |                       | 292.000            |                                    |

## Økonomi

Med udgangspunkt i tabel 1, indstiller forvaltningen følgende bevillingsfordeling mellem Børneudvalget, Undervisningsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget for de tildelte satspuljemidler til Frederiksberg Kommune for udmøntningen af de to projekter i perioden 2018-2021 :

For Undervisningsudvalget ønskes en indtægts- og udgiftsbevilling på 742.460 kr. i 2018, en indtægts- og udgiftsbevilling på 1.994.770 kr. i 2019, en indtægts- og udgiftsbevilling på 1.994.770 kr. i 2020 samt en indtægts- og udgiftsbevilling på 1.860.000 kr. i 2021.

For Børneudvalget ønskes en indtægts- og udgiftsbevilling på 22.460 kr. i 2018, en indtægts- og udgiftsbevilling på 134.770 kr. i 2019 samt en indtægts- og udgiftsbevilling på 134.770 kr. i 2020.

For Sundheds- og Forebyggelsesudvalget ønskes en indtægts- og udgiftsbevilling på 0 kr. i 2018, en indtægts- og udgiftsbevilling på 300.000 kr. i 2019, en indtægts- og udgiftsbevilling på 300.000 kr. i 2020 samt en indtægts- og udgiftsbevilling på 300.000 kr. i 2021.

Den samlede bevillingsfordelingen mellem udvalgene er skitseret skematisk i tabel 2:

**Tabel 2: Den samlede bevillingsfordeling mellem Børneudvalget, Undervisningsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget af satspuljemidlerne til Frederiksberg Kommune for de to projekter.**

| Bevillingsfordeling af satspuljemidlerne mellem udvalg. | 2018    | 2019      | 2020      | 2021      |
|---------------------------------------------------------|---------|-----------|-----------|-----------|
| Undervisningsudvalget                                   | 742.460 | 1.994.770 | 1.994.770 | 1.860.000 |
| Børneudvalget                                           | 22.460  | 134.770   | 134.770   | -         |
| Sundheds- og Forebyggelsesudvalget                      | -       | 300.000   | 300.000   | 300.000   |
| I alt                                                   | 764.920 | 2.429.540 | 2.429.540 | 2.160.000 |



## **Borgmesterpåtegning**

Intet at bemærke.

## **Behandling**

Børneudvalget, Undervisningsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 17. september, samt Magistrat den 24. september 2018 og Kommunalbestyrelsen den 1.oktober 2018.

## **Historik**

### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 59:**

Børne- og Ungeområdet indstiller, at udvalget indstiller, at den foreslåede bevillingsfordeling af satspuljemidlerne mellem Børneudvalgets, Undervisningsudvalgets og Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets ramme godkendes, jf. økonomiafsnittet.

### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 121:**

### **Sundheds- og Forebyggelsesudvalget\_2018-21, 17. september 2018, pkt. 59:**

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstiller, at den foreslåede bevillingsfordeling af satspuljemidlerne mellem Børneudvalgets, Undervisningsudvalgets og Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets ramme godkendes, jf. økonomiafsnittet.

### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 166:**

Børne- og Ungeområdet indstiller, at udvalget indstiller, at den foreslåede bevillingsfordeling af satspuljemidlerne mellem Børneudvalgets, Undervisningsudvalgets og Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets ramme godkendes, jf. økonomiafsnittet.

### **Indstilling 24. september 2018, pkt. 349:**

Undervisningsudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstiller, at den foreslåede bevillingsfordeling af satspuljemidlerne mellem Børneudvalgets, Undervisningsudvalgets og Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets ramme godkendes, jf. økonomiafsnittet.

## **Bilag**

Bilag 1

Bilag 2

Bevilling To nye satspuljeprojekter i Fællesrådgivningen

# Punkt 207: Forlængelse af lejeaftale Norske Hus

82.03.00-G01-1-18

## Resume

Norske Hus i Søndermarken udlejes af Slots- og Kulturstyrelsen til Frederiksberg Kommune. Lejeaftalen udløber i 2018 og foreslås forlænget.

## Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## Indstilling

Magistraten, Børneudvalget, Undervisningsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget indstiller,

1. at lejemål vedr. Norske Hus i Søndermarken forlænges,
2. at Kultur- og Fritidsudvalgets driftsramme udgiftsbevilges 14.500 kr. i 2018 samt 29.000 kr. i 2019 og frem til delvis dækning af merudgiften til leje, og
3. at udgiftsbevillingen finansieres med 11.000 kr. i 2018 samt 22.000 kr. i 2019 og frem fra Undervisningsudvalgets driftsramme og 3.500 kr. i 2018 og 7.000 kr. i 2019 og frem fra Børneudvalgets driftsramme.

## Sagsfremstilling

Norske Hus i Søndermarken benyttes i dag af Frederiksberg Museerne, til kulturelle arrangementer i Søndermarken, ifm. med ferie-webavis, af kommunens naturvejledere, samt af kommunens SFO'er, klubber og daginstitutioner jf. den vedhæftede oversigt.

Norske Hus benyttes aktivt af Frederiksberg Kommune, primært i månederne marts – oktober, hvor der er bookinger ikke dagligt men flere gange hver uge, ofte i forbindelse med aktivitet udendørs i Søndermarken. I vintermånederne (november – februar) er det i brug ca. en dag om ugen.

Norske Hus har fra 2008 til nu været udlejet af Slots- og Kulturstyrelsen til Frederiksberg Kommune. Jævnfør det vedhæftede lejekontrakt har der været aftalt en årlige leje på 50.000 kr., hvor Frederiksberg Kommune har haft muligheden for at erlægge lejen gennem en investering. Frederiksberg Kommune har haft benyttet denne mulighed og har investeret i istandsættelsen af Norske Hus.

Forvaltningen foreslår, at der indgås tillæg til lejekontrakt om forlængelse af den eksisterende lejekontrakt, med en årlig leje på 44.000 kr. jf. det vedhæftede udkast til tillæg lejekontrakt og samarbejdsaftale.

Da den hidtidige lejebetaling har været foretaget ved en engangsinvestering, er det ikke afsat driftsmidler til betaling af leje. Det foreslås at finansiere lejebetalingen fra driftsrammerne for de udvalg der benytter Norske Hus. Konkret at Kultur- og Fritidsudvalget finansiere 15.000 kr., Naturvejlederne under Undervisningsudvalget finansiere 15.000 kr., fællesmidler SFO og klubber under Undervisningsudvalget finansiere 7.000 kr. og fællesmidler daginstitutioner finansiere 7.000 kr.

## Økonomi

Den fremtidige årlige lejeudgift udgør 44.000 kr. fra 2019 og frem. I 2018 er lejeudgiften 22.000 kr.

Det foreslås at finansiere lejebetalingen fra driftsrammerne for de udvalg der benytter Norske Hus. Konkret at Kultur- og Fritidsudvalget finansiere 15.000 kr., Naturvejlederne under Undervisningsudvalget finansiere 15.000 kr., fællesmidler SFO og klubber under Undervisningsudvalget finansiere 7.000 kr. og fællesmidler daginstitutioner finansiere 7.000 kr.

Administrationen vedr. Norske Hus foretages indenfor Kultur- og Fritidsudvalgets driftsramme, hvorfor det foreslås at Kultur- og Fritidsudvalget driftsramme udgiftsbevilges 14.500 kr. i 2018 samt 29.000 kr. i 2019 og frem til delvis dækning af merudgiften til leje, Samt at udgiftsbevillingen finansieres med 11.000 kr. i 2018 samt 22.000 kr. i 2019 og frem fra Undervisningsudvalgets driftsramme og 3.500 kr. i 2018 og 7.000 kr. i 2019 og frem fra Børneudvalgets driftsramme.

## Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

## Behandling

Kultur- og Fritidsudvalget, Undervisningsudvalget, Børneudvalget. Magistraten den 20. august 2018 og Kommunalbestyrelsen 1. oktober 2018.

## **Historik**

Serviceområdet samt Børne- og Ungeområdet indstiller,

1. at lejemål vedr. Norske Hus i Søndermarken forlænges,
2. at Kultur- og Fritidsudvalgets driftsramme udgiftsbevilges 14.500 kr. i 2018 samt 29.000 kr. i 2019 og frem til delvis dækning af merudgiften til leje,
3. at udgiftsbevillingen finansieres med 11.000 kr. i 2018 samt 22.000 kr. i 2019 og frem fra Undervisningsudvalgets driftsramme og 3.500 kr. i 2018 og 7.000 kr. i 2019 og frem fra Børneudvalgets driftsramme.

### **Indstilling 20. august 2018, pkt. 276:**

Børneudvalget, Undervisningsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget indstiller,

1. at lejemål vedr. Norske Hus i Søndermarken forlænges,
2. at Kultur- og Fritidsudvalgets driftsramme udgiftsbevilges 14.500 kr. i 2018 samt 29.000 kr. i 2019 og frem til delvis dækning af merudgiften til leje, og
3. at udgiftsbevillingen finansieres med 11.000 kr. i 2018 samt 22.000 kr. i 2019 og frem fra Undervisningsudvalgets driftsramme og 3.500 kr. i 2018 og 7.000 kr. i 2019 og frem fra Børneudvalgets driftsramme.

## **Bilag**

Notat vedr. brug af Norske Hus

Lejekontrakt

Tillæg til lejekontrakt

Samarbejdsaftale Norske Hus

# Punkt 208: Affaldsgebyrer 2019

07.00.00-G01-10-17

## Resume

Kommunen skal årligt fastsætte gebyrer på affaldsområdet. Der fremlægges på den baggrund forslag til gebyrer for 2019. Gebyrerne foreslås fastholdt uændret bortset fra erhvervsvirksomheders benyttelse af genbrugsstation, hvilke foreslås reguleret i overensstemmelse med indstilling fra Amager Ressourcecenter.

## Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## Indstilling

Magistraten og By- og Miljøudvalget indstiller, at affaldsgebyrer for 2019 fastsættes i overensstemmelse med vedlagte gebyrblad.

## Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen skal fastsætte affaldsgebyrerne for 2019.

Af udkast til gebyrblad jf. bilag 1 fremgår forslaget til gebyrer for de enkelte ordninger i 2019. De foreslåede ændringer i forhold til de nuværende gebyrer vedrører alene gebyrer for erhvervsvirksomheders benyttelse af genbrugsstation. Her har Amager Ressourcecenter, der driver genbrugsstationer i ejerkommunerne, indstillet, at der sker regulering. Mest markant ændres abonnementet for kassevogne fra 9.200 kr. til 10.900 kr. om året, ekskl. moms. Ændringerne har baggrund i en brugerundersøgelse, der viser, at der er grundlag for blandt andet den foreslåede regulering vedrørende abonnementsbetaling for kassevogne, som kommer med større mængder end de andre biltyper.

For kommunens institutioner m.v. opkræves der en genbrugstakst for deltagelse i ordninger for genanvendeligt affald m.v. Taksten, som er arealafhængig, fastholdes uændret.

### *By- og Miljøområdet vurdering*

De foreslåede ændringer, som alene vedrører erhvervsvirksomheders brug af genbrugsstationer, vurderes at afspejle den konstaterede benyttelse jf. ARC's brugerundersøgelse. Der vurderes i øvrigt ikke at være behov for justering af gebyrerne.

## Økonomi

Idet reguleringer af gebyrerne kun vedrører erhvervsvirksomheders benyttelse af genbrugsstationer har sagen kun betydning for de virksomheder, der bruger genbrugsstationerne i ARC's ejerkommuner. Den konkrete betydning er helt afhængig af den enkelte virksomheds benyttelse af ordningen, herunder om det vælges at betale pr. gang eller der købes et årsabonnement.

De ændrede gebyrer vedrørende benyttelse af genbrugsstationer opkræves af ARC direkte hos de enkelte virksomheder, hvilket betyder, at affaldsområdets mellemværende med kommunen ikke påvirkes.

## Borgmesterpåtegning

Ingen.

## Behandling

By- og Miljøudvalget. Magistraten 24. september 2018. Kommunalbestyrelsen 1. oktober 2018.  
CS/ON

## Historik

### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 313:**

By- og Miljøområdet indstiller, at affaldsgebyrer for 2019 fastsættes i overensstemmelse med vedlagte gebyrblad.

### **Indstilling 24. september 2018, pkt. 356:**

By- og Miljøudvalget indstiller, at affaldsgebyrer for 2019 fastsættes i overensstemmelse med vedlagte gebyrblad.

## Bilag

Gebyrblad 2019 - udkast

Gebyr for erhvervsadgang til genbrugsstationer 2019

# Punkt 209: Forslag til støjhandlingsplan (vejstøj) 2018-2023

09.11.00-G01-3-18

## Resume

Frederiksberg Kommune skal i 2018 i henhold til støjbekendtgørelse udarbejde en ny 5-årig støjhandlingsplan for vejstøj. Handlingsplanen skal være baseret på den i 2017 opgjorte støjkortlægning og indeholde de mål og indsatser kommunen har til bekæmpelse af vejstøj. By- og Miljøudvalget skal tage stilling til om Forslag til Støjhandlingsplan for vejstøj 2018-2023 skal godkendes og sendes i 8 ugers offentlig høring.

## Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## Indstilling

Magistraten og By-og Miljøudvalget indstiller, at forslag til Støjhandlingsplan for vejstøj 2018-2023 godkendes og sendes i 8 ugers offentlig høring.

## Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 13. august 2018 sagen efter drøftelse. By- og Miljøområdet skal til de på mødet faldne bemærkninger anføre følgende:

"I beskrivelsen af kommunens langsigtede målsætninger (side 5) udelades ordene ”over en 25 års periode”, idet der ønskes en hurtige realiseringstakt"

Forslag til Støjhandlingsplan 2018-2023 indeholder ligesom den gældende Støjhandlingsplan langsigtede målsætninger for reduktion af støjbelastningen fra trafikken. Den eksisterende Støjhandlingsplans mål (30 år) er videreført i forslaget som et nu 25 års mål. Realiseringen af det foreslåede langsigtede mål "antallet af boliger belastet af et støjniveau over den vejledende grænseværdi på 58 dB reduceres markant, og at ingen boliger udsættes for en støjbelastning over 68dB", vil kræve en dramatisk reduktion af støjniveauet fra trafikken på i størrelsesorden 6-10 dB i forhold til i dag, hvilket kun kan nås ved systematisk anvendelse af helt nye og støjsvage transportformer - f.eks. elkøretøjer kombineret med støjsvage belægninger, støjreducerende dæk mv. Målets realisering afhænger således, efter By- og Miljørådets vurdering, af hvor hurtigt man tror, at den grønne transportomstilling realistisk set er slået fuldt igennem i Danmark og på Frederiksberg. Formuleringen 25 år kan således efter By- og Miljørådets vurdering udelades. By- og Miljøområdet skal i øvrigt, for så vidt angår ønsket om en hurtigere realiseringstakt, henvise til nedenstående.

Målsætningerne for udendørs støjbelastning ændres til "antallet af boliger belastet af et støjniveau over den vejledende grænseværdi på 58 dB reduceres med mindst 50% senest i 2025, og at ingen boliger udsættes for en støjbelastning over 68 dB i 2022".

Støjkortlægningen 2017 viser, at ca. 20.400 boliger, svarende til ca. 37 % af boligerne på Frederiksberg er belastet af et støjniveau over den vejledende grænseværdi på 58 dB. Ca. 1.850 (3,4%) boliger er belastet af et støjniveau over 68 dB. En bolig defineres som støjbelastet, hvis den - beregnet udenpå facaden - udsættes for en støjbelastning over den vejledende grænseværdi, og som stærkt støjbelastet, hvis den udsættes for en støjbelastning over 68 dB. Det vil, da støjbelastningen opgøres udenpå facaden, efter By- og Miljørådets vurdering, ikke være teknisk muligt allerede i 2025/2022 at reducere støjbelastningen med de foreslåede niveauer, da reduktionen primært vil skulle ske ved kilden. F.eks. vil en støjreduktion på 6-10 dB være nødvendigt for at opfylde det foreslåede mål for de ca. 1.850 stærkt støjbelastede boliger. For at opfylde dette vil f.eks. 75- 90 % af trafikken, med den eksisterende støjende bilteknologi, helt ville skulle fjernes fra de overordnede trafikveje. Det vil med de eksisterende gennemsnitlige levealder for fossile køretøjer - f.eks. personbiler knap 16 år i dag - realistisk kræve betydeligt længere tid end 2022/2025, før at "den grønne transportomstilling" støjmessigt vil have væsentlig effekt. Til sammenligning kan det nævnes at Københavns Kommune arbejder med et specifikt mål i 2025 om en 20 % reduktion af de stærkt støjreducerende boliger, hvilket efter By- og Miljørådets opfattelse, hvis man ønsker at fastsætte et specifikt mål, må anses for mere realistisk.

"Indførelse af hastighedsbegrænsning på 40 km/t på alle sideveje op til de største hovedveje, om nødvendigt ved anvendelse af hastighedsdæmpende foranstaltninger. Veje op til skoler prioriteres først."

Nedsættelse af hastigheden vil som udgangspunkt have positiv effekt på støjniveauet fra vejtrafikken, og kan under ideelle forhold give ca. 1,5 dB pr. 10 km/t reduktion. Men faktum er, at der på Frederiksberg typisk ikke køres særligt stærkt på kommunens veje, og slet ikke på de mindre veje, hvor vejprofilet typisk er præget af parkerede biler i begge sider, og det ikke er muligt at køre særligt stærkt.

Gennem mange år er der løbende udført trafiktællinger på kommunens veje, både systematisk på udvalgte lokaliteter og ad hoc på andre på baggrund af borgerhenvendelser og andre ønsker. Et udtræk af data fra den database, hvor alle kommunens trafiktællinger ligger, viser, at den typiske gennemsnitshastighed på en frederiksbergsk lokalvej ligger i størrelsesordenen 35 km/t. Indførelse af en 40 km hastighedsbegrænsning kan derfor ikke forventes at give en positiv

effekt på støjniveauet. Endelig skal det bemærkes, at indførelse af 40 km hastighedsbegrænsninger skal godkendes af politiet, og på baggrund af de tilbagemeldinger forvaltningen har fået på nyligt fremsendte ansøgninger om indførelse af lokale hastighedsbegrænsninger, kan det ikke forventes, at der vil blive givet tilladelse hertil. Afslagene er begrundet i, at der de pågældende steder ikke har været hastighedsrelaterede uheld eller ligger ældreinstitutioner, skoler, børnehaver og lignende institutioner for børn. Det vil være de færreste lokalveje, der kan leve op til disse forudsætninger.

Etablering af hastighedsdæmpende bump kan få en negativ påvirkning på støjniveauet, da der kan forekomme støj ved passage af bumpet, ligesom der kan være støj fra henholdsvis nedbremsning og efterfølgende acceleration. Så den samlede vurdering af indførelse af 40 km hastighedsbegrænsning på lokalveje med f.eks. bump vil efter By- og Miljørådets vurdering være, at der i praksis opnås et støjniveau svarende til det nuværende.

#### Sammenfatning/anbefaling.

Det er By- og Miljørådets vurdering, at formuleringen "over en 25 års periode" i de langsigtede målsætninger (side 5) med fordel kan udgå.

Det er forvaltningens vurdering, at det alene af tekniske årsager, da støjbelastningen officielt opgøres udenpå facaden af boligen, ikke er realistisk at fastsætte et mål om "at antallet af boliger belastet af et støjniveau over den vejledende grænseværdi på 58 dB reduceres med mindst 50% senest i 2025, og at ingen boliger udsættes for en støjbelastning over 68 dB i 2022". Det forslås i stedet, at der fastsættes et specifikt mål om en 20 % reduktion af de stærkt støjbelastede boliger (målt udenpå facaden) i 2025. Derudover foreslås det, jf. budgetaftalen 2019, at der anføres en målformulering om støjbeskyttelse (blandt andet via støjpartnerskaber) af alle stærkt støjbelastede boliger over 68 dB senest i 2025.

Det er By- og Miljørådets vurdering, "at Indførelse af hastighedsbegrænsning på 40 km/t på alle sideveje op til de største hovedveje, om nødvendigt ved anvendelse af hastighedsdæmpende foranstaltninger samt at veje op til skoler prioriteres først.", ikke pga. de i praksis lave hastigheder på Frederiksberg, vil have støjmessig effekt.

#### Tidligere sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte sagen på mødet den 4. juni 2018. By- og Miljørådet skal i relation den foreslåede indsats om brug af støjsvage dæk ved indkøb af nye køretøjer og ved udskiftning af dæk i almindelighed anføre følgende: Forslaget (jf. side 13 og 17) omfatter krav til nye dæk, som lever op til EU's fremtidige grænseværdier på 72 dB (svarende til mærket med 2 lydbølger på dæksiden). Kravet vil være gældende for kommunens ca. 200 køretøjer. Den støjmessige effekt ved brug af støjsvage dæk vurderes generelt som beskeden på grund af de kommunale køretøjers relative lave andel af den samlede køretøjsbestand og de generelt lave hastigheder på Frederiksberg. Den foreslåede indsats skal således primært ses som et signal om, at der indtænkes støjreducerende tiltag alle steder hvor det er muligt. En yderligere skærpelse af kravene til dækkenes støjudslip (f.eks. så de skal overholde EU's skarpeste krav svarende til 1 lydbølge) vurderes at kunne være problematisk i forhold til øvrige dækmæssige parametre, f.eks. sikkerhedsforhold (ved glatføre), samtidig med at det vil være økonomisk omkostningskrævende for kommunen. En skærpelse (til 1 lydbølge) vil ikke støjmessigt give nævneværdigt yderlige effekt.

Frederiksberg Kommune skal ifølge støjbekendtgørelsen udarbejde en ny 5-årig støjhandlingsplan i 2018 omfattende støj fra de kommunale veje. Til brug for støjhandlingsplanen er der i 2017 udarbejdet en ny støjkortlægning. Kortlægningen viser, at ca. 20.400 boliger (mod 24.000 i 2012) af kommunens boliger er belastet af et støjniveau over 58 dB (Lden) (beregnet ved husfacaden), som er den vejledende grænseværdi. Ca. 1.860 boliger (mod ca. 5.200 boliger i 2012) er belastet af et støjniveau over 68 dB (Lden), hvilket betyder, at boligen karakteriseres som særligt støjbelastet. De støjbelastede boliger findes overvejende langs trafikvejene. Ca. 15.700 (mod ca. 18.300 i 2012) er belastet af et nattestøjniveau over 52 dB (Lnight). Der findes pt. ikke grænseværdier for nattestøj. Støjkortlægningen er nærmere specificeret og indarbejdet i Støjhandlingsplanen. Den positive udvikling i støjbelastningen skyldes blandt andet udlægning af støjreducerende asfalt, konstaterede hastighedsnedsættelser samt at bidraget fra Københavns Kommune og Vejdirektoratet (Bispeengbuen) er reduceret. Et mere præcist datagrundlag vurderes, af rådgiverfirmaet SWECO, også at spille en rolle.

Støjhandlingsplanen 2018-2023 bygger videre på den eksisterende Støjhandlingsplan 2013-2018,

<https://www.frederiksberg.dk/sites/default/files/2017-01/stoejhandlingsplan20132018.pdf>

De betyder, at de langsigtede mål i den eksisterende plan fastholdes (nu formuleret som 25 år mod tidligere 30 år) ligesom alle de centrale indsatser videreføres. En nyt kapitel omkring bæredygtig mobilitet er anført, som samler indsatserne omkring bæredygtig mobilitet som de er beskrevet i Kommuneplan 2017, Trafik- og mobilitetsplan 2018 og Bæredygtighedsplan for miljøet (2018-2021) - som pt. behandles i By- og Miljøudvalget.

Støjhandlingsplanen fastsætter følgende langsigtede mål for reduktion af støjen over en 25 års periode (indarbejdet i Kommuneplan 2017):

Udendørs støjbelastning: Frederiksberg Kommune har som mål, at antallet af boliger belastet af et støjniveau over den vejledende grænseværdi på 58 dB reduceres markant, og at ingen bolig udsættes for en støjbelastning over 68 dB.

Indendørs støjbelastning: Det er kommunens mål, at ingen boliger er belastet af et støjniveau fra trafikken over den vejledende (internt i boligen) grænseværdi på 33 dB. Realiseringen af de langsigtede mål vil kræve helt nye transportformer, hvilket harmonerer med Frederiksbergs og Danmarks langsigtede mål om overgang til det fossilfrie samfund, herunder overgang til brug af miljøvenlige (støjsvage) transportformer som f.eks. elkøretøjer.

De langsigtede mål er konkretiseret i strategier samt forslag til mål og indsatser for den kommende 5 års periode. Der foreslås følgende specifikke mål:

At alle trafikveje forsat har støjrreducerende asfalt (pt. har alle trafikveje, bortset fra enkelte kommende klimaveje støjsvag asfalt).

At alle nye boliger (ca. 135 opføres årligt) samt tilknyttede udearealer er støjbeskyttet. Dette sker løbende via fastsættelse af støjvilkår i lokalplaner og byggetilladelser.

At mindst 100 stærkt støjbelastede boliger over 68 dB støjbeskyttes via indgåelse af nye støjpartnerskaber (hidtil er ca. 293 boliger siden 2007 støjbeskyttet via støjpartnerskabsordningen).

At alle nye og ombyggede støjbelastede kommunale institutioner støjbeskyttes (pt. er alle eksisterende særligt støjbelastede institutioner støjbeskyttet via selvstændig indsats).

At der er udpeges yderligere relevante stilleområder (pt. er følgende områder udpeget i Kommuneplan 2017: Frederiksberg Have, Søndermarken, Solbjerg Park Kirkegård, Frederiksberg Ældre Kirkegård, Landbohøjskolens Have, Grøndalsengen - herunder mindre del af 5. juni Plads, samt dele af Den Grønne sti (strækningen mellem Peter Bangs Vej og Roskildevej)).

I planforslag 2018-2023 foreslås følgende nye områder overvejet til udpegelse; Søfrontsparken (lommeparken ved Skt. Jørgens Sø), Stien helt i vest langs banen mellem Roskildevej og Peter Bangs Vej (Kærlighedsstien). Derudover foreslås af støjmæssige hensyn en mindre justering i den allerede udpegede strækning på den grønne sti (Peter Bangs Vej - Roskildevej), således at den stopper lidt tidligere ud for Roskildevej.

Udpegning af 2 mulige nye stilleområder følger de samme principper som de hidtidigt udpegede områder. Det vil generelt sige, at en stor del af et udpeget stilleområde ikke er belastet af et støjniveau over 45 dB, samt at området har en betydelig offentlig rekreativ værdi. Der skal være fri offentlig adgang til området. Udpegning af et stilleområde er ikke til hinder for, at der foregår rekreative aktiviteter såsom boldspil, motionsaktiviteter, lejlighedsvis koncerter etc. Området skal optages i kommuneplanen som stilleområde, og kommunen skal i den fremtidige byplanlægning arbejde for, at området forbliver stille. Dette betyder også, at en række områder, såsom f.eks. Lindevangsparken ikke er medtaget i forslaget (pga. trafikforhold og støjniveau). Det skal understreges, at planen ikke er til hinder for, at kommunen løbende kan arbejde for at udvikle og udpege yderligere stilleområder end de i forslaget foreslåede. De foreslåede områder er bare dem, som jf. kriterier, synes oplagte nu.

Der opsættes som noget nyt et mål om at alle kommunens køretøjer senest i 2023 skal have støjrreducerende dæk, hvilket en EU-mærkningsordning for støjsvage dæk muliggør.

Indsatserne er konkretiseret og uddybet i temaerne: Bæredygtig mobilitet, Reduktion af støjbidrag fra vejtrafik, Stilleområder og byrum, Nattestøj og sundhed, Støjpartnerskaber, Institutioner, Øvrige indsatser- kommunikation (information) mv.

Derudover indeholder planen et bilag med specifikke opgørelser over støjbelastningen, beskrivelse af støjområder, grænseværdier m.v. i overensstemmelse med reglerne i støjbekendtgørelsen. Øvrige myndigheders (Banedanmark, Vejdirektoratet (Bispeengbuen), Metroen) støjkortlægning samt deres evt. støjhandlingsplaner er kort opsummeret i planen.

Ifølge støjbekendtgørelsen skal planen sendes i en 8 uger lovpligtig høring. I henhold til overholdelsen af tidsfrister i støjbekendtgørelsen for færdiggørelsen af planen skal By- og Miljøområdet anbefale, at dette snarest iværksættes.

*By- og Miljøområdets vurdering:*

By- og Miljøområdet vurderer, at udarbejdelsen af den lovpligtige 5-årig støjhandlingsplan for vejstøj med planen er opfyldt. Derudover understøtter planen kommunens overordnede visioner og målsætninger - særligt visionen "Livskvalitet i hverdagen". Planen vil således medvirke til, at den sundhedsskadelige støj forsat reduceres til gavn for borgerne og brugerne af byen.

## **Økonomi**

Planen forventes ikke at medføre nye udgifter. Der er i budget 2018 og overslagsårerne afsat en gennemsnitlig pulje på 0,4 mio. kr. årligt til indgåelse af støjpartnerskaber. Der er i budget 2018 og overslagsårerne afsat en slidlagspulje på 8 mio. kr., hvor udgifterne til støjrreducerende asfalt indgår. Udgifter til f.eks. støjrreducerende tiltag i byfornyelsen og lokalplanlægningen indgår allerede i dag som et standardvilkår og forventes ikke at medføre nye udgifter. Obligatorisk anvendelse af støjsvage dæk på kommunale køretøjer, som også indgår som et EU-krav til konstruktørerne, forventes ikke at medføre ekstraomkostninger for kommunen. Der er ikke udgifter forbundet med udpegning af nye stilleområder.

## **Borgmesterpåtegning**



Ingen.

## **Behandling**

By- og Miljøudvalget. Magistraten 24. september 2018. Kommunalbestyrelsen 1. oktober 2018.  
CS/NKJ

## **Historik**

### **By- og Miljøudvalget 2018-21, 13. august 2018, pkt. 255:**

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

### **Indstilling 13. august 2018, pkt. 255:**

By-og Miljøområdet indstiller,  
at forslag til Støjhandlingsplan for vejstøj 2018-2023 godkendes og sendes i 8 ugers offentlig høring.

### **By- og Miljøudvalget 2018-21, 4. juni 2018, pkt. 229:**

By- og Miljøudvalget udsatte sagen.

### **Indstilling 4. juni 2018, pkt. 229:**

By-og Miljøområdet indstiller,  
at forslag til Støjhandlingsplan for vejstøj 2018-2023 godkendes og sendes i 8 ugers offentlig høring.

### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 314:**

By-og Miljøområdet indstiller,  
at forslag til Støjhandlingsplan for vejstøj 2018-2023 godkendes og sendes i 8 ugers offentlig høring, idet målsætning om  
at ingen boliger er stærkt støjbelastet i 2025 indarbejdes.

### **Indstilling 24. september 2018, pkt. 354:**

By-og Miljøudvalget indstiller,  
at forslag til Støjhandlingsplan for vejstøj 2018-2023 godkendes og sendes i 8 ugers offentlig høring.

## **Bilag**

Støjhandlingsplan 2018-2023 FK

# **Punkt 210: Mindre omdisponering og nye skilte i Nordre Fasanvej Kvarteret**

01.11.20-P20-16-17

## **Resume**

Med denne sag skal der tages stilling til en omdisponering i Nordre Fasanvej Kvarteret Syd primært med henblik på øge opholdsmulighederne og cykelparkeringen på Kronprinsesse Sofies Vej samt opsætte nye vejnavneskilte med historiske beskrivelser. Endelig søges de sidste bevillinger til Områdefornyelse Nordre Fasanvej Kvarteret.

## **Beslutning**

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## **Indstilling**

Magistraten og By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at omdisponeringen godkendes,
2. at skilteprojektet og prioritering heraf godkendes,
3. at der anlægsbevilges 509 t. kr. i udgifter og 109 t. kr. i indtægter til Nordre Fasanvej Kvarteret Nord, finansieret af de afsatte rådighedsbeløb i 2018 til formålet,
4. at der anlægsbevilges 192 t. kr. i udgifter og 64 t. kr. i indtægter til Nordre Fasanvej Kvarteret Syd, finansieret af de afsatte rådighedsbeløb i 2018 til formålet.

## **Sagsfremstilling**

By- og Miljøudvalget godkendte omdisponeringen den 20. august 2018. Sidenhen er der kommet nye oplysninger frem, som gør, at sagen er trukket fra Magistraten. Den gamle sag erstattes af denne.

Arrangementet den 9. juni 2018 under Bispeengbuen markerede afslutningen af de udadvendte aktiviteter i Områdefornyelse Nordre Fasanvej Kvarteret. Der pågår dog stadig anlægsprojekter, og områdefornyelsen er derfor ikke formelt afsluttet, ligesom de sidste midler ikke er bevilget. Af anlægsprojekter kan nævnes løftet af Kronprinsesse Sofies Vej og Holger Danskes Vej samt sammenhængen mellem det nye byggeri på Mariendalsvej og Stjernen.

Behovet for at omdisponere i Nordre Fasanvej Kvarteret Syd skal ses i lyset af flere elementer. Dels er der mindreforbrug på temaerne Mødesteder og Unges hverdag. Projektet for Udearealerne ved Mariendalshallen blevet billigere end forventet. Dels er det blevet tydeligt, at ekstra midler til Kronprinsesse Sofies Vej vil få projektet til at hænge endnu bedre sammen, samt sikre at projektet giver det tiltrængte løft. Projektet på Kronprinsesse Sofies Vej handler om tryghed, begrønning, ophold samt klimahåndtering. De ekstra midler betyder flere opholdsmuligheder i form af flere bænke, som er stærkt efterspurgt af borgerne. Det vil betyde, at det grønne præg på strækningen sikres. Ikke mindst vil det betyde bedre og mere cykelparkering, som er en udfordring.

Dels har arbejdet med gennemgang af kommunens veje og status heraf vist, at der var en tegnefejl på matrikelkortet. Dette betyder, at hele passagen mellem Godthåbsvej og Holger Danskes Vej faktisk er offentligt areal, og ikke delvist privat. Derfor er der behov for, at passageprojektet tilføres ekstra midler, da det ikke kan forventes, at de private grundejere fortsat vil betale for anlæg. Dels har Kvartergruppen, som er en følgegruppe af lokale interessenter og aktører, der har fulgt områdefornyelsen fra begyndelsen af, længe gerne villet have det historiske mere frem. Da Lys under Buen blev billigere end indledningsvist disponeret, er der midler til overs. Disse foreslås anvendt til at skifte vejskilte ud, således navnet suppleres med kort historisk karakteristik af navnet. Dette medvirker til at tydeliggøre historien i kvarteret.

Førsteprioriteten vil være vejene:

- Kronprinsesse Sofies Vej
- Dronning Olgas Vej
- Kong Georgs Vej
- Prins Constantins Vej
- Nitivej
- Ane Katrines Vej
- Mariendalsvej

Da der ikke er indhentet priser endnu, og økonomien for etablering af skilte er baseret på et kvalificeret overslag, haves det præcise økonomiske overblik ikke. På den baggrund vil nedenstående anden prioritet blive gennemført, såfremt midlerne rækker til det.

- Holger Danskes Vej
- Munkensvej
- Priorvej
- Bispeengen

Alle ovennævnte projekter, der foreslås tilført ekstra midler, er under temaet Tryk færd. Bevillingerne søges også til dette tema.

Endelig er der et element af projektstyring i omdisponeringen. Områdefornyelse Nordre Fasanvej Kvarteret er teknisk set delt i to områdefornyelser – Nord og Syd – med hver sin økonomi. I Syd er afsat 4 mio. kr. til temaet Fundraising, kommunikation, koordinering, facilitering mv. ud af de i alt 22,5 mio. kr. (i forhold til 18 mio. kr. i Nord). Det er således en større økonomi og dermed større projekter at håndtere. Endvidere er projektet om sammenhæng mellem nybyggeriet på Mariendalsvej og Stjernen lokaliseret i Syd, som først afsluttes i 2019. Dette er årsagen til, at det samlede forbrug i dette tema estimeres til at blive 4,6 mio. kr.

Altså foreslås temaerne Mødesteder og Unges hverdag nedskrevet, mens temaerne Tryk færd og Fundraising, kommunikation mm. tilføres midler. De færre midler til Mødesteder og Unges hverdag medfører ikke ændringer eller reduktion af projekter. Dertil kan det siges, at projekterne på Kronprinsesse Sofies Vej og passagen også indeholder mindre mødesteder. Den samlede ramme overholdes.

#### *By- og Miljøområdets vurdering*

By- og Miljøområdet vurderer, at omdisponeringen i Syd er nødvendig for på kvalificeret vis at styre Nordre Fasanvej Kvarteret Syd det sidste stykke, inden det lukker ned i foråret 2019. Desuden medfører omdisponeringen ikke ændringer eller besparelser i hverken eksisterende eller planlagte projekter. Endvidere vurderes det, at tilførslen af ekstra midler til Kronprinsesse Sofies Vej betyder, at nogle store beboerønsker imødekommes i form af øget begrønning, flere bænke og cykelparkeringspladser. Skilteprojektet vil medvirke til at imødekomme kvartergruppens ønske om at tydeliggøre kvarterets særlige historie. Endelig vurderes det, at tilførslen af ekstramidler til passagen er nødvendig for, at passagen etableres.

### **Økonomi**

Nordre Fasanvej Kvarteret Nord lukkes i 2018, mens Nordre Fasanvej Kvarteret Syd lukker i foråret 2019, da projektet om at skabe sammenhæng mellem nybyggeriet på Mariendalsvej og Stjernen er afhængig af netop nybyggeriet, som først afsluttes i 2019.

#### *Omdisponering af Nordre Fasanvej Kvarteret Syd*

| TEMA                                                       | VEDTAGET   | FORESLÅET<br>ÆNDRING | NY<br>DISPONERING |
|------------------------------------------------------------|------------|----------------------|-------------------|
| Programudarbejdelse                                        | 300.000    |                      | 300.000           |
| Tryk færd                                                  | 6.975.000  | + 725.000            | 7.700.000         |
| Klima og samling om det grønne                             | 2.300.000  |                      | 2.300.000         |
| Mødesteder - nye muligheder for aktivitet og ophold        | 6.200.000  | - 1.050.000          | 5.150.000         |
| Unges hverdag                                              | 1.700.000  | - 275.000            | 1.425.000         |
| Lokale erhverv og iværksætterkultur                        | 1.000.000  |                      | 1.000.000         |
| Boligmiljø                                                 | 25.000     |                      | 25.000            |
| Fundraising, kommunikation, koordinering, facilitering mv. | 4.000.000  | + 600.000            | 4.600.000         |
| TOTAL                                                      | 22.500.000 | 0                    | 22.500.000        |

#### *Bevilling*

Projektet Kronprinsesse Sofies Vej og et eventuelt skilteprojekt hører under temaet Tryk færd i både Nordre Fasanvej Kvarteret Nord og Syd.

I Nord er bevilget 17,491 mio. kr., og der er således 0,509 mio. kr. tilbage af rådighedsbeløbet. I Syd er 22,308 mio. kr., og der er således 0,192 mio. kr. tilbage af rådighedsbeløbet.

Disse søges hermed bevilget til en merbevilling til Kronprinsesse Sofies Vej, Passagen mellem Godthåbsvej og Holger Danskes Vej samt skilteprojekt sammen med en indtægtsbevilling på henholdsvis 170.000 kr. i Nord og 64.000 kr. i Syd. Etablering af vejnavneskilte med historisk tekst anslås at koste henholdsvis 210.000 kr. i Nord og 150.000 i Syd for både første- og andenprioritet.

## **Borgmesterpåtegning**

Intet at bemærke.

## **Behandling**

By- og Miljøudvalget. Magistraten 24. september 2018. Kommunalbestyrelsen 1. oktober 2018.

JD/BHW

## **Historik**

### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 315:**

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at omdisponeringen godkendes,
2. at skilteprojektet og prioritering heraf godkendes,
3. at der anlægsbevilges 509 t. kr. i udgifter og 109 t. kr. i indtægter til Nordre Fasanvej Kvarteret Nord, finansieret af de afsatte rådighedsbeløb i 2018 til formålet,
4. at der anlægsbevilges 192 t. kr. i udgifter og 64 t. kr. i indtægter til Nordre Fasanvej Kvarteret Syd, finansieret af de afsatte rådighedsbeløb i 2018 til formålet.

### **Indstilling 24. september 2018, pkt. 353:**

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at omdisponeringen godkendes,
2. at skilteprojektet og prioritering heraf godkendes,
3. at der anlægsbevilges 509 t. kr. i udgifter og 109 t. kr. i indtægter til Nordre Fasanvej Kvarteret Nord, finansieret af de afsatte rådighedsbeløb i 2018 til formålet,
4. at der anlægsbevilges 192 t. kr. i udgifter og 64 t. kr. i indtægter til Nordre Fasanvej Kvarteret Syd, finansieret af de afsatte rådighedsbeløb i 2018 til formålet.

# Punkt 211: Skybrudssamarbejde om Harrestrup Å: Kapacitetsplan 2018 og Aftaletillæg 4

00.17.00-P20-3-15

## Resume

Afledning af skybrudsvand fra Frederiksberg Vest skal blandt andet ske til Harrestrup Å. Åens ti oplandskommuner og forsyningsselskaber er gået sammen om at lave en fælles plan for skybrudssikring.

By- og Miljøudvalget skal tage stilling til om resultatet af samarbejdet, Kapacitetsplan 2018 og den tilhørende Miljøvurderingsrapport, skal sendes i offentlig høring samt om udvalget ønsker at fortsætte samarbejdet og derved tiltræde Aftaletillæg 4.

## Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## Indstilling

Magistraten og By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at Kapacitetsplan 2018 og udkast til Miljøvurderingsrapporten sendes i 8 ugers høring,
2. at Aftaletillæg 4 godkendes

## Sagsfremstilling

### *Baggrund*

Frederiksberg Kommune indgik en samarbejdsaftale med kommunerne i Albertslund, Ballerup, Glostrup, Brøndby, Gladsaxe, Herlev, Hvidovre, Rødovre og København samt deres respektive forsyningsselskaber om håndtering af skybrudsvand omkring Harrestrup Å i juni 2014. Bortledning af vand ved skybrud via Harrestrup Å systemet indgår som et centralt element i Frederiksberg Kommunes Skybrudskonkretiseringsplan Vest. Et af de i alt fire skybrudsoplande på Frederiksberg afvander til Grøndals Å, som planlægges at afvande videre til Harrestrup Å.

### *Kapacitetsplan 2018*

Resultatet af samarbejdet er udmøntet i Kapacitetsplan 2018, der beskriver den kombination af 40 anlægsprojekter, som med den nuværende viden vurderes at være den bedste måde at skybrudssikre Harrestrup Å. Åen kan i dag ikke rumme de mængder af regnvand, der løber til den ved skybrud. Det skyldes både de øgede regnmængder som følge af klimaforandringerne samt, at arealerne der afvander til åen, er blevet mere befæstede med asfalt, beton mm. gennem årene. Det bevirker, at regnvandet ikke kan sive ned i jorden i samme grad som tidligere, og vil derfor strømme af på overfladen. Løsningen bliver en kombination af anlægsprojekter, der dels forsinker regnvandet i grønne områder, og dels øger kapaciteten ved at lade det løbe hurtigere ud af åen nedstrøms ved Kalveboderne.

Målsætningen for Kapacitetsplan 2018 er at sikre borgerne i oplandet mod skader op til en 100 års regnhændelse i vandløbet om 30 år. Det vil sige, at den statistiske største regnhændelse, som falder inden for en periode på 100 år bliver fremskrevet til år 2048 via en modelberegning. Fremskrivningen tilsiger, at en 100 års hændelse er større om 30 år end nu. De enkelte anlægsprojekter herunder Frederiksberg- og Københavns Kommunes projekt i Grøndalsparken designs derimod til en 100 års hændelse om 100 år, hvilket stemmer overens med det niveau, som skybrudsprojekter i de to kommuner designs til. Grunden til, der er forskel på sikringsniveauet eller designkriteriet for åen og de enkelte anlægsprojekter er, at det er den samfundsøkonomiske mest optimale måde. Hvis det senere hen viser sig nødvendigt at øge sikringsniveauet samlet set for åen, er der udpeget flere mulige anlægsprojekter langs åen.

### *Miljøvurderingsrapport*

Kapacitetsplan 2018 er blevet miljøvurderet med henblik på at vurdere potentielle påvirkninger af befolkningen og menneskers sundhed, dyr, planer og den biologiske mangfoldighed, jorden, vand, luft og klima samt landskab og kulturarv. Miljøvurderingsrapporten påpeger, at planens potentielle negative påvirkninger er koblet til anlægsfasen. Her nævnes blandt andet lugt og støj som følge af anlægsarbejder samt frigivelse af sediment til åen. Der er fastlagt en række foranstaltninger, som skal til for at afværge de negative påvirkninger. Af positive påvirkninger nævner rapporten blandt andet det øgede sikringsniveau, styrkelse af levesteder for planter og dyr samt øget mulighed for rekreation.

Rapporten påpeger vigtigheden i, at ændringerne af landskabet tager hensyn til kulturarven og kvaliteterne i landskabet, til fredninger, beskyttelse og udpegninger i kommuneplanerne. Det sker, når de lokale anlægsprojekter skal planlægges og anlægges.

### *Høring af Kapacitetsplan 2018 og Miljøvurderingsrapporten*

Kapacitetsplan 2018 og udkast til Miljøvurderingsrapporten skal ifølge Miljøvurderingsloven sendes i høring. Det er aftalt i samarbejdet, at den fælles høringsperiode skal gå fra den 9. november 2018 til den 3. januar 2019. Efterfølgende bliver høringssvarene indarbejdet, og den endelige Kapacitetsplan 2018 bliver sendt til politisk godkendelse.

#### *Aftaletillæg 4*

Aftaletillæg 4 fastsætter en plan for anlægsprojekterne over en 20 årige periode. Den 20 årige gennemførelsesperiode ligger i tråd med strategien for Frederiksbergs Skybrudsplaner, som ligeledes opererer med en periode på 20 år. Frederiksberg- og Københavns Kommunes projekt i Grøndalsparken er sat til udførelse i perioden 2024-2028 i Kapacitetsplan 2018, hvilket er koordineret med de øvrige skybrudsprojekter i området.

Aftaletillæg 4 indeholder en aftale om, at alle parter forpligter sig til at gennemføre Kapacitetsplan 2018 til ca. 1,1 mia. kr. over de næste 20 år. Aftalen erstatter den forrige aftale, Aftaletillæg 3, hvor Kapacitetsplan 2016 var beregnet til at koste 2,2 mia. kr. Hovedårsagen til at økonomien er halveret er, at planen er gået fra en tidshorisont på 100 til 30 år.

#### *Borgmestermøde*

Der har været afholdt Borgmestermøde i juni 2018, hvor der var bred opbakning til at fortsætte samarbejdet om at skybrudssikre Harrestrup Å.

#### *Frederiksberg Kloak A/S*

Til orientering forventes sagen ligeledes forelagt bestyrelsen i Frederiksberg Kloak A/S i efteråret 2018. Frederiksberg Forsyning har tilkendegivet, at de også anbefaler at fortsætte samarbejdet.

#### *Opfølgning på plan*

Kapacitetsplan 2018 viser en teknisk og økonomisk optimal vej til at sikre åen baseret på den bedste tilgængelige viden i dag. Der sker imidlertid konstante forandringer i samfundet, der vil påvirke Kapacitetsplanen. Derfor er der lagt op til, at Kapacitetsplanen evalueres hvert 3. år for kontinuerligt at sikre, at planen opnår målsætningen.

#### *By- og Miljøområdets vurdering*

By- og Miljøområdet vurderer, at Kapacitetsplan 2018 er den mest optimale måde at sikre oplandet til Grøndals Å på for Frederiksberg Vest. Frederiksberg Kommune er helt afhængig af at lede skybrudsvandet væk og ved at lave en fremtidig omdannelse af Grøndalsparken, sikres Frederiksbergs borgere bedst muligt. For at realisere det kommende skybrudsprojekt i Grøndalsparken, er det næste skridt at sende Kapacitetsplan 2018 og Miljøvurderingsrapporten i høring samt at godkende Aftaletillæg 4.

## **Økonomi**

Kapacitetsplan 2018 koster ca. 1,1 mia. kr. at gennemføre. Frederiksbergs andel udgør 3,3%, hvilket svarer til ca. 40 mio. kr. Udgifterne takstfinansieres af Frederiksberg Kloak A/S. Set i forhold til vigtigheden og den mængde vand, der skal håndteres i skybrudssituationer, anser By- og Miljøområdet det som værende rimeligt for Frederiksberg.

## **Borgmesterpåtegning**

Ingen

## **Behandling**

By- og Miljøudvalget, Magistraten 17. september 2018, Kommunalbestyrelsen 1. oktober 2018.

ML/JDH

## **Historik**

### **Indstilling 20. august 2018, pkt. 279:**

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at Kapacitetsplan 2018 og udkast til Miljøvurderingsrapporten sendes i 8 ugers høring,
2. at Aftaletillæg 4 godkendes.

### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 326:**

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at Kapacitetsplan 2018 og udkast til Miljøvurderingsrapporten sendes i 8 ugers høring,
2. at Aftaletillæg 4 godkendes.

## **Bilag**

Bilag 1\_Aftaletillæg 4

Bilag 1\_Aftaletillæg 4

Bilag 2\_ Udkast til Miljøvurderingsrapport

Bilag 2\_ Udkast til Miljøvurderingsrapport

Bilag 3\_Kapacitetsplan 2018

Bilag 3\_Kapacitetsplan 2018

Bilag 4\_Kort sammenfatning af projektet

Bilag 4\_Kort sammenfatning af projektet

# **Punkt 212: Disponering af midler til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg, herunder opsætning af "Klassiske Frederiksbergbænke" på Frederiksberg Allé**

04.01.00-G01-33-17

## **Resume**

I Frederiksberg Kommunes driftsbudget for 2018 er der i lighed med 2017 afsat en pulje på 1. mio. kr. til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg. Herudover er der fra puljen i 2017 overført 405.000 kr. til delvis finansiering til genskabelse af den "Klassiske Frederiksbergbænk", idet Kommunalbestyrelsen på sit møde den 22. maj 2017 besluttede, at der skulle anvendes midler til fremstilling og opstilling af 25 "Klassiske Frederiksbergbænke" på Frederiksberg Allé. Sagen forelægges med henblik på udvalgets disponering af midlerne.

## **Beslutning**

Kommunalbestyrelsen tiltrådte flertalsindstillingen fra Magistraten og By- og Miljøudvalget med 20 stemmer (C, A, B, V, Å) mod 5 stemmer (Ø, F) for så vidt angår pkt. 1 og pkt. 2.

De enstemmige indstillinger vedrørende pkt. 3-6 blev tiltrådt uden afstemning.

## **Indstilling**

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Pernille Høxbro, Simon Aggesen, Flemming Brank, Jan E. Jørgensen, Michael Vindfeldt, Lone Loklindt, Mette Bram) og et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle) indstiller,

1. at produktion og opsætning af "Klassiske Frederiksbergbænke" sættes i gang,
2. at der anvendes 825.000 kr. til initialomkostninger og opsætning af 25 "Klassiske Frederiksbergbænke",

Magistraten tilkendegav, at produktion og opstilling af Frederiksbergbænke skal være et pilotprojekt indenfor bæredygtigt design af byudstyr med lang holdbarhed og optimal recirkulation af ressourcer, med tilhørende dokumentation heraf. Magistraten har noteret sig, at der ved det indgåede budgetforlig er afsat penge til udskiftning af byudstyr, herunder udskiftning af bænke i Frederiksberg Vest.

Et mindretal i Magistraten (Thyge Enevoldsen, Balder Mørk Andersen, Laura Lindahl) stemte imod.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Gunvor Wibroe) tog forbehold.

Et andet mindretal i By- og Miljøudvalget (Ruben Kidde, Balder Mørk Andersen og Thyge Enevoldsen) stemte imod.

Magistraten og By- og Miljøudvalget indstiller

3. at der genskabes to "Klassiske Frederiksbergbænke" af de materialer, som forvaltningen har liggende fra tidligere,
4. at der anvendes 560.000 kr. til etablering af staudebede på Finsensvej i en række af midterøerne,
5. at der anvendes 102.500 kr. til affaldskurve med låg i Lindevangsparken,
6. at ovennævnte aktiviteter i 2018 finansieres af den afsatte pulje til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg på 1,405 mio. kr. og en udgiftsbevilling på 82.400 kr. finansieret af fondsindtægt på 100.000 kr., og at der samtidig udgiftsbevilges 17.500 kr. vedrørende tilbagebetaling af 17,5% fondsstøtte til kontoen for momsudligning.

## **Sagsfremstilling**

I budgettet for 2017 blev der i årene 2017 og 2018 afsat 1 mio. kr. hvert år til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg.

I 2017 blev midlerne anvendt til opsætning af 4 April-drejestole og 2 skakborde i Lindevangsparken, et generelt løft af renholdelsesniveauet ved indførelse af forskudt arbejdstid for 2 mand i 2017, en opgradering af graffitiindsatsen med 1 mand i 2017 samt opsætning af 6 engangsblomsterkrukker forskellige steder i byen.

Kommunalbestyrelsen besluttede den 22. maj 2017 herudover efter indstilling fra et flertal i By- og Miljøudvalget, at der skulle anvendes 475.000 kr. til opstilling af 25 bænke på Frederiksberg Allé. Bænkene skulle være "Klassiske Frederiksbergbænke", oprindeligt designet af Aage Kjeldgaard Lauritzen i 1927.

By- og Miljøområdet indhentede herefter tilbud på leverancer i forbindelse med produktion af de historiske bænke, og det viste sig, at særligt initialomkostningerne, der omfatter udgiften til 3D-scanning af originale bænkedele, formfremstillinger m.v. oversteg det oprindelige overslag, således at en samlet pris for bænkene ville beløbe sig til 875.000 kr.

Sagen blev herefter forelagt By- og Miljøudvalget på ny den 18. september 2017 og Magistraten den 25. september 2017, hvor Magistraten udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at vurdere alternative løsninger samt



fondsfinansiering.

De tidligere indstillinger vedlægges som bilag, herunder referat af By- og Miljøudvalget den 8. maj 2017, By- og Miljøudvalget den 15. maj 2017, Kommunalbestyrelsen den 22. maj 2017, By- og Miljøudvalget den 21. august 2017, By- og Miljøudvalget den 18. september 2017 og Magistraten den 25. september 2017.

Da en del af midlerne fra 2017 ikke blev disponeret, blev der overført 405.000 kr. til driftsbudgettet i 2018 således, at der i alt er 1.405.000 kr. til disponering til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg.

Forvaltningen har fremsendt ansøgning til tre relevante fonde. To har desværre givet afslag, men en har meldt positivt tilbage, idet der bevilges 100.000 kr. som bidrag til udførelse af initialomkostninger til 'Klassiske Frederiksbergbænke' under forudsætning af, at der findes anden finansiering til det resterende beløb. Fonden ønsker ikke offentlighed om donationen, men tilskudsgivers identitet er forvaltningen bekendt.

Da den kommunale momsafregning omfatter 17,5% af fondsstøtte, vil der af fondsstøtten være 82.500 kr. tilbage. Den samlede udgift til initialomkostninger andrager 300.000 kr., hvoraf 50.000 er afholdt i 2017. Herefter resterer der finansiering af 167.500 kr.

By- og Miljøområdet foreslår, at der af de afsatte driftsmidler til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg afsættes 167.500 kr. til initialomkostninger, samt at der afsættes 575.000 kr. til produktion og opsætning af 25 "Klassiske Frederiksbergbænke", herunder til genskabelse af to "Klassiske Frederiksbergbænke" af de materialer, som forvaltningen har liggende fra tidligere. Herved afsættes der i alt 742.500 kr. til genskabelse af 25 "Klassiske Frederiksbergbænke" til Frederiksberg Allé.

Der er således 662.500 kr. til disponering til øvrige tiltag til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg.

Der er opnået gode erfaringer med plantning af stauder i en del af midterrabatten på Dalgas Boulevard samt i én af midterøerne på Finsensvej, og stauderne er med til at skabe et fint farvespil i bybilledet. Da den øvrige beplantning i midterøerne på Finsensvej mistrives, vil det være et stort byrumsmæssigt løft, hvis de øvrige midterøer ligeledes beplantes med stauder. Der er 20 midterøer på Finsensvej med beplantning, hvoraf én har stauder og to forventes helt eller delvist nedlagt i forbindelse med "start up city-byggeriet". De resterende 17 kunne forsynes med stauder. Da arealet på disse øer udgør ca. 1.000 m<sup>2</sup>, og m<sup>2</sup>-prisen for etablering af et staudebed er på 1.400 kr., vil den samlede udgift beløbe sig til 1.4 mio. kr. Det foreslås, at der etableres staudebede på 400 m<sup>2</sup> svarende til en pris på kr. 560.000 kr.

Herudover kan der afsættes 102.500 kr. til udskiftning af en række affaldskurve i Lindevangsparken. Her er kommunen meget plaget af, at fuglene går i affaldskurvene og tager affald op for at finde føde. Affaldskurve med låg vil i højere grad hindre dette. Ved en investering på 102.500 kr. kan der indkøbes og opsættes 13 affaldskurve med låg.

Der kunne også afsættes midler til øget renhold i lighed med 2017, men da der i budget 2018 blev afsat særskilte midler hertil fremadrettet, foreslås der ikke yderligere initiativer vedrørende renhold.

#### *By- og Miljørådets vurdering:*

By- og Miljøområdet vurderer, at de foreslåede initiativer samlet set vil medvirke til et smukkere, renere og grønnere Frederiksberg. Forslaget om stauder i midterøerne på Finsensvej vil både begrønne vejen og gøre den smukkere med det farvespil, som blomsterne kommer til at give. Nye affaldskurve med låg vil gøre byen renere, og bænke på Frederiksberg Allé vil ligeledes gøre byen smukkere.

I forhold til bænke er der opnået delvis fondsstøtte, men særligt initialomkostningerne til produktion af de "Klassiske Frederiksbergbænke" har vist sig så omfattende, at projektet må forelægges By- og Miljøudvalget på ny.

Som anført i tidligere sagsfremstilling vil der ved brug af de udskiftede bænke andre steder i byen kunne forventes en besparelse. Ved udskiftning af 25 bænke er besparelsen i indeværende år vurderet til 40.000-50.000 kr. Med færre bænke vil besparelsen tilsvarende være lavere.

Ligeledes vil der kunne forventes en driftsbesparelse, idet de bænke, der er leveret gennem de seneste år, er udført i en konstruktion, der har vist sig at være uhensigtsmæssig. Bænkebrædderne er lette at udskifte, men mange af brædderne må løbende udskiftes, da træet ved forankringspunkterne hurtigt ødelægges enten på grund af hærværk eller vejrlig. Brædderne på den "Klassiske Frederiksbergbænk" er forankret gennem bænkgavlene, og har derfor ikke dette problem. Det forventes derfor, at der ved løbende udskiftning af de eksisterende "Københavnerbænke" vil kunne opnås højere kvalitet af den samlede bænkebestand på Frederiksberg.

Ved produktion af den "Klassiske Frederiksbergbænk" er det planlagt, at kasserede bænkgavle fra "Københavnerbænke" kan genbruges ved støbningen af nye bænkgavle. Denne genbrugsproduktion har, foruden den umiddelbare økonomiske fordel, en gevinst på kommunens CO2-regnskab, idet CO2-udledningen i processen er væsentlig lavere end ved anvendelse af råjern.

## Økonomi

### *Initialomkostninger:*

Initialomkostninger andrager 300.000 kr., hvoraf 50.000 er afholdt.

Fondsstøtte andrager 100.000 kr., hvoraf den kommunale momsafregning omfatter 17,5 procent af fondsstøtte, i alt fondsstøtte på 82.500 kr.

Herefter resterer der finansiering af 167.500 kr.

Disse midler foreslås finansieret af de afsatte driftsmidler til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg.

### *Bænkeproduktion*

Produktionsomkostninger på i alt 575.000 kr.

Disse midler foreslås finansieret af de afsatte driftsmidler til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg.

### *Stauder i midterøer på Finsensvej*

Omkostningerne dækker udskiftning af jord, indkøb og plantning af planter m.v., prisen pr. m<sup>2</sup> udgør 1.400 kr.

400 m<sup>2</sup> x 1400 kr. pr. m<sup>2</sup> = 560.000 kr.

Disse midler foreslås finansieret af de afsatte driftsmidler til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg.

### *Affaldskurve med låg*

Afhængig af hvor mange midler, der ønskes at benyttes til staudeplantning, kan der afsættes 102.500 kr. til udskiftning af en række affaldskurve med låg i Lindevangsparken.

Pris pr. stk. er 7.523,10 kr. eks. moms, og hertil kommer opsætning på ca. 500 kr. pr. stk.

Der kan indkøbes og opsættes i alt 13 affaldskurve med låg for 102.500 kr.

Disse midler foreslås finansieret af de afsatte driftsmidler til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg.

I 2018 er der på driftsbudgettet afsat 1,405 mio. kr. til disponering af et grønnere, renere Frederiksberg. Det foreslås således, at der anvendes i alt 1.487.500 kr. til ovenstående aktiviteter, hvor 1.405.000 kr. finansieres af den afsatte pulje i 2018 og der søges udgiftsbevilget 82.500 kr. finansieret af fondsstøtte på 100.000 kr., der søges indtægtsbevilget og samtidig søges udgiftsbevilget 17.500 kr. vedrørende tilbagebetaling af fondsstøtte til kontoen for momsudligning.

## Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

## Behandling

By- og Miljøudvalget. Magistraten 17. september 2018. Kommunalbestyrelsen 1. oktober 2018.

JBS/KK og SV

## Historik

### **Indstilling 20. august 2018, pkt. 275:**

By- og Miljøområdet indstiller, at udvalget godkender,

1. at produktion og opsætning af "Klassiske Frederiksbergbænke" sættes i gang,
2. at der genskabes to "Klassiske Frederiksbergbænke" af de materialer, som forvaltningen har liggende fra tidligere,
3. at der anvendes 825.000 kr. til initialomkostninger og opsætning af 25 "klassiske Frederiksbergbænke"
4. at der anvendes 560.000 kr. til etablering af staudebæde på Finsensvej i en række af midterøerne,
5. at der anvendes 102.500 kr. til affaldskurve med låg i Lindevangsparken.
6. at ovennævnte aktiviteter i 2018 finansieres af den afsatte pulje til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg på 1,405 mio. kr. og en udgiftsbevilling på 82.500 kr., finansieret af fondsindtægt på 100.000 kr. og at der samtidig udgiftsbevilges 17.500 kr. vedrørende tilbagebetaling af 17,5% fondsstøtte til kontoen for momsudligning

### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 325:**

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle) indstiller,

1. at produktion og opsætning af "Klassiske Frederiksbergbænke" sættes i gang,
2. at der anvendes 825.000 kr. til initialomkostninger og opsætning af 25 "Klassiske Frederiksbergbænke",

Et mindretal (Gunvor Wibroe) tog forbehold.

Et andet mindretal (Ruben Kidde, Balder Mørk Andersen og Thyge Enevoldsen) stemte imod.

By- og Miljøudvalget indstiller

3. at der genskabes to "Klassiske Frederiksbergbænke" af de materialer, som forvaltningen har liggende fra tidligere,
4. at der anvendes 560.000 kr. til etablering af staudebede på Finsensvej i en række af midterøerne,
5. at der anvendes 102.500 kr. til affaldskurve med låg i Lindevangsparken,
6. at ovennævnte aktiviteter i 2018 finansieres af den afsatte pulje til et grønnere, renere og smukkere Frederiksberg på 1,405 mio. kr. og en udgiftsbevilling på 82.400 kr. finansieret af fondsindtægt på 100.000 kr., og at der samtidig udgiftsbevilges 17.500 kr. vedrørende tilbagebetaling af 17,5% fondsstøtte til kontoen for momsudligning.

## **Bilag**

Bilag 1, Frederiksbergs støbejernsbænke

Bilag 1, Frederiksbergs støbejernsbænke

Bilag 2, Brædder-Flanger-Møtrikker

Bilag 2, Brædder-Flanger-Møtrikker

Bilag 3. Referater fra BMU, KB og MAG

Bilag 3. Referater fra BMU, KB og MAG

# Punkt 213: Endelig vandforsyningsplan 2018-2021

13.02.01-G00-3-14

## Resume

Forslag til Vandforsyningsplan for 2018-2028 har været i offentlig høring. Der er indkommet et høringssvar uden bemærkninger til planen. Herudover har en henvendelse fra Frederiksberg Vand A/S vedr. pålæg om blødgøring af drikkevandet givet anledning til ændringsforslag. By- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om Vandforsyningsplanen, med indført ændringsforslag, skal endeligt vedtages.

## Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## Indstilling

Magistraten og By- og Miljøudvalget tog henvendelsen om pålæg om blødgøring fra Frederiksberg Vand A/S til efterretning.

Magistraten indstiller, at vandforsyningsplanen med den indførte ændring godkendes med den tilføjelse, at tiltag som sikrer blødgøring af både egen produktion og indkøbt drikkevand skal gennemføres hurtigst muligt, og senest i 2021, idet det indstilles, at man undersøger muligheden for anvendelse af alternative borer.

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Gunvor Wibroe, Ruben Kidde og Balder Mørk Andersen) indstiller, at vandforsyningsplanen med den indførte ændring med den tilføjelse, at tiltag som sikrer blødgøring af både egen produktion og indkøbt drikkevand skal gennemføres hurtigst muligt, og senest i 2021 godkendes.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen) tog forbehold, idet Enhedslisten principielt er imod, at rå-vand, der ikke er rent, renses og benyttes som drikkevand.

## Sagsfremstilling

I henhold til vandforsyningsloven skal alle kommuner have en vandforsyningsplan. Udkast til Vandforsyningsplan er godkendt i Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018 og planen har efterfølgende været sendt i otte ugers offentlig høring. Der er kun modtaget høringssvar fra Gladsaxe Kommune, som ikke har bemærkninger til planen. Herudover er der modtaget en henvendelse fra Frederiksberg Vand A/S om behov for officielt pålæg om blødgøring af drikkevand.

### Henvendelse fra Frederiksberg Vand A/S om pålæg om blødgøring

Frederiksberg Vand A/S har den 10. april 2018 sendt en henvendelse til Frederiksberg Kommune vedr. muligheden for et officielt pålæg om blødgøring af drikkevandet der leveres fra Frederiksberg Vandværk. Frederiksberg Vand A/S er omfattet af vandsektorloven og derfor omfattet af særlige økonomiske rammer for styringen af aktiviteterne.

Et af de centrale emner i vandsektorloven er indtægtsrammen, der blandt andet angiver den øverste ramme for prisen på levering af vand. Indtægtsrammen fastsættes af forsyningssekretariatet, og er baseret på blandt andet omkostninger til drift, investeringer og et effektiviseringskrav, som fastsættes på baggrund af en total økonomisk benchmark. Alle normale anlægsinvesteringer skal holdes indenfor den fastsatte anlægsramme, men der kan søges om et såkaldt § 11 tillæg i henhold til bekendtgørelse om økonomiske rammer af 10. oktober 2016 til anlægsinvesteringer udenfor anlægsrammen, såfremt projektet efterkommer statslige eller kommunalt fastsatte, pålagte eller godkendte mål.

I henhold til Forsyningsplanens tidsplan og projektplan skal der kunne leveres blødgjort vand fra Frederiksberg Vandværk fra 2021 til forbrugerne. Af hensyn til projektets videre forløb, oplyser Frederiksberg Vand A/S, at det er afgørende, at de finansielle rammer for projektet er på plads. Frederiksberg Vand A/S ønsker derfor snarest at ansøge forsyningssekretariatet om en forhåndsgodkendelse om § 11 tillæg.

### Ændring af formulering i vandforsyningsplanen

Med henblik på at imødekomme Frederiksberg Vand A/S' behov for et præcist pålagt mål om blødgøring af drikkevand foreslås formuleringen i afsnit 2.5.2 punkt e i Vandforsyningsplanen derfor ændret fra:

*"Frederiksberg Vand skal i det omfang det er teknisk og økonomisk hensigtsmæssigt indføre blødgøring af egenproduktionen, så forbrugernes gener ved hårdt vand reduceres samt den samfundsøkonomiske omkostning ved hårdt vand minimeres. I forbindelse med blødgøringsprojektet vil DDS-niveauet skulle hæves til en ISO-certificering. Frederiksberg Vand har fokus på løbende optimering af import af vand og blanding med egenproduktion, så vandkvaliteten holdes så ensartet som muligt."*

til:

*"Frederiksberg Kommune ønsker en central blødgøring af vandet svarende til et middelhårdt niveau på 8-12 grader dH. Hensigten er at reducere forbrugernes gener ved hårdt vand samt den samfundsøkonomiske omkostning ved hårdt vand. Frederiksberg Vand A/S skal derfor gennemføre tiltag som sikrer blødgøring af både egen produktion og indkøbt drikkevand. I forbindelse med blødgøringsprojektet vil DDS-niveauet skulle hæves til en ISO-certificering. Frederiksberg Vand har fokus på løbende optimering af import af vand og blanding med egenproduktion, så vandkvaliteten holdes så ensartet som muligt."*

#### *By- og Miljøområdet vurdering*

By- og Miljøområdet vurderer, at en årsag til at der kun er indkommet et enkelt høringssvar til vandforsyningsplanen, kan være begrundet i, at planen primær har teknisk interesse. Forvaltningen vurderer herudover, at ændringen af formuleringen om blødgøring af drikkevand vil opfylde Frederiksberg Vand A/S behov for et pålagt mål med henblik på muligheden for at søge §11 tillæg efter vandsektorloven. Ændringen vurderes desuden at være i overensstemmelse med Frederiksberg Kommunens politik, om at Frederiksberg Vand A/S skal arbejde for blødgøring af drikkevandet. Forvaltningen vurderer samlet, at Frederiksberg Kommune med vandforsyningsplan 2018-2028 lever op til kravene i vandforsyningsloven.

### **Økonomi**

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

### **Borgmesterpåtegning**

Ingen.

### **Behandling**

By- og Miljøudvalget. Magistraten 17. september 2018. Kommunalbestyrelsen 1. oktober 2018.  
CS/JJ

### **Historik**

#### **Indstilling 20. august 2018, pkt. 270:**

By- og Miljøområdet indstiller,  
at henvendelsen om pålæg om blødgøring fra Frederiksberg Vand A/S tages til efterretning og godkender  
Vandforsyningsplanen med den indførte ændring.

#### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 324:**

By- og Miljøudvalget tog henvendelsen om pålæg om blødgøring fra Frederiksberg Vand A/S til efterretning

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Gunvor Wibroe, Ruben Kidde og Balder Mørk Andersen) indstiller, at vandforsyningsplanen med den indførte ændring med den tilføjelse, at tiltag som sikrer blødgøring af både egen produktion og indkøbt drikkevand skal gennemføres hurtigst muligt, og senest i 2021 godkendes.

Et mindretal (Thyge Enevoldsen) tog forbehold, idet Enhedslisten principielt er imod, at rå-vand, der ikke er rent, renses og benyttes som drikkevand.

#### **Magistraten 17. september 2018, pkt. 324:**

Magistraten og By- og Miljøudvalget tog henvendelsen om pålæg om blødgøring fra Frederiksberg Vand A/S til efterretning.

Magistraten indstiller, at vandforsyningsplanen med den indførte ændring godkendes med den tilføjelse, at tiltag som sikrer blødgøring af både egen produktion og indkøbt drikkevand skal gennemføres hurtigst muligt, og senest i 2021, idet det indstilles, at man undersøger muligheden for anvendelse af alternative borer.

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Gunvor Wibroe, Ruben Kidde og Balder Mørk Andersen) indstiller, at vandforsyningsplanen med den indførte ændring med den tilføjelse, at tiltag som sikrer blødgøring af både egen produktion og indkøbt drikkevand skal gennemføres hurtigst muligt, og senest i 2021 godkendes.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Thyge Enevoldsen) tog forbehold, idet Enhedslisten principielt er imod, at rå-vand, der ikke er rent, renses og benyttes som drikkevand.

### **Bilag**

Dagsordenspunkt: KB referat vandforsyningsplan

Dagsordenspunkt: KB referat vandforsyningsplan

UDKAST Vandforsyningsplan 2018-2028

UDKAST Vandforsyningsplan 2018-2028

Bilag 1. Henvendelse vedr. pålæg om blødgøring

Bilag 1. Henvendelse vedr. pålæg om blødgøring

Bilag 2. Uddrag fra bek. om økonomiske rammer for vandselskaber

Bilag 2. Uddrag fra bek. om økonomiske rammer for vandselskaber

# Punkt 214: Konkretisering af projekter indenfor Trafiksikkerhedspuljen 2018

05.13.00-G01-2-18

## Resume

By- og Miljøudvalget har tidligere godkendt den overordnede disponering af Trafiksikkerhedspuljen 2018 samt udmøntet puljen på 4,2 mio. kr. Siden sidste udvalgsbehandling er det besluttet at overføre 1 mio. kr. fra 2019 til 2018. Med denne sag beskrives anvendelse af de samlede 5,2 mio. kr. og der søges anlægsbevilling på de overførte 1,0 mio. kr.

## Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## Indstilling

Magistraten og By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at konkretisering af projekter indenfor Trafiksikkerhedspuljen 2018 på i alt 5,2 mio. kr. godkendes.
2. at der meddeles anlægsbevilling på 885 t. kr. finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb fra 2019 på 1,0 mio. kr.

Laura Lindahl tilkendegav, at hun kunne tilslutte sig, at der meddeles anlægsbevilling, men ikke den konkrete prioritering af projekterne indenfor Trafiksikkerhedspuljen.

By- og Miljøudvalget anmodede forvaltningen om at se på muligheden for hastighedsdæmpning på Hostrupsvej evt. finansieret af akutmidlerne. Endvidere skal forvaltningen undersøge mulighed for lydsignal i krydset på Falkoner Allé og Hostrupsvej.

## Sagsfremstilling

På By- og Miljøudvalgets møde den 12. marts 2018 godkendte udvalget en overordnet disponering af den samlede trafiksikkerhedspulje på 4,2 mio. kr. Disponeringen er således udmøntet i 4 delpuljer: Uheldsbekæmpelse, Skoleveje, Tilgængelighed og Planlægning og datagrundlag. Inden konkrete projekter udføres skal den endelige prioritering godkendes af udvalget.

Efterfølgende er der fremrykket 1 mio. kr. fra 2019 til 2018, så der i 2018 i alt er 5,2 mio. kr. til rådighed, og i 2019 således 3 mio. kr. til rådighed.

Forvaltningen har nu udarbejdet et detailoplæg til disponering af midlerne fra trafiksikkerhedspuljen til konkrete projekter, og foreslår nedenstående disponering inden for delpuljerne.

For så vidt angår projekterne til tilgængelighed, er disse udvalgt og disponeret i samråd med Handicaprådet og Ældrerådet.

En detailbeskrivelse af de enkelte projekter ses i bilaget.

Delpulje: Uheldsbekæmpelse

- Ændring af krydset Finsensvej-Dalgas Boulevard: 150.000 kr. (Formål: Uheldsforebyggelse og tryghedsskabelse. Vilkår: Fordrer nedlæggelse af én parkeringsplads og fjernelse af ét træ).
- Forebyggelse af påkørsler i forbindelse med faste genstande: 300.000 kr. (Formål: Uheldsforebyggelse).
- Den Grønne Sti's krydsning med Thorvaldsensvej: 600.000 kr. (Formål: Uheldsforebyggelse og tryghedsskabelse).
- Krydsningen Falkoner Allé-Den Grønne Sti-Solbjergvej: 250.000 kr. (Formål: Uheldsforebyggelse og tryghedsskabelse).
- Opsætning af cyklistsignal i krydset Bülowvej-Grundtvigsvej: 70.000 kr. (Formål: Uheldsforebyggelse og tryghedsskabelse).
- Etablering af et ekstra fodgængerfelt, inkl. signaler, i krydset Falkoner Allé-Sankt Nikolaj Vej: 100.000 kr. (Formål: Tryghedsskabelse).
- Gennemgang af oversigtsforhold ved sidevejstilslutninger, hvor der er parkeringsbane uden på cykelsti/-bane: 100.000 kr. (Formål: Uheldsforebyggelse og tryghedsskabelse).
- Relancering af kampagnen "Kryds ved Kryds": 150.000 kr. (Formål: Uheldsforebyggelse).
- Udvikling og gennemførelse af kampagne særligt rettet mod cyklister, der kører over for rødt og ikke holder tilbage for krydsende fodgængere: 100.000 kr. (Formål: Uheldsforebyggelse og tryghedsskabelse).
- Akutte borgerhenvendelser: 250.000 kr. (Formål: Uheldsforebyggelse og tryghedsskabelse).

I alt: 2.070.000 kr.

#### Delpulje: Skoleveje

- Skolen på Grundtvigsvej: 350.000 kr. (Formål: Uheldsforebyggelse og tryghedsskabelse).
- Børneambassaden H.C. Ørstedes Vej: 150.000 kr. (Formål: Uheldsforebyggelse og tryghedsskabelse).
- Elever som trafikeksperter: 190.000 kr. (Formål: Forebyggelse).
- Pulje til skolerne: 250.000 kr.
- Vurdering af skoleveje med henblik på etablering af cykelstier eller cykelbaner: 150.000 kr.

I alt: 1.090.000 kr.

#### Delpulje: Tilgængelighed

- Tine Brylds Plads - etablering af ledelinje/gennemgående fortov forbi Forum: 410.000 kr.
- Danas Plads - gennemgående fortov: 150.000 kr.
- Falkoner Plads - generelle forbedringer: 50.000 kr.
- Godthåbsvej-Vagtelvej - lydsignaler: 90.000 kr.
- Roskildevej-Dalgas Boulevard - forbedringer: 150.000 kr.
- Roskildevej-Nordens Plads - lydsignal i et ben: 25.000 kr.
- Sankt Thomas Kirke - overkørsel og ramper: 170.000 kr.
- Smallegade-Frederiksberg Bredegade - lydsignal: 35.000 kr.
- Stiforbindelse ved K.B. Hallen: 145.000 kr.
- Akutte borgerhenvendelser: 100.000 kr.
- Tilpasninger af eksisterende ledelinjer: 200.000 kr.

I alt: 1.525.000 kr.

#### Delpulje: Planlægning og datagrundlag

Puljen bruges til trafiktællinger, stedsfæstelse af uheldsdata, abonnement på uheldsdata, udarbejdelse af uheldsrapport mv.

I alt: 400.000 kr.

Ovennævnte projekter udgør til sammen, i alt 5.085.000 kr. Det samlede budget i 2018 er på 5,2 mio. kr., idet der er fremrykket 1 mio. kr. fra 2019 til 2018. De ekstra midler i 2018 anbefales primært anvendt til gennemførelse af tilgængelighedsprojekterne. Restbeløbet, 115.000 kr., forelægges udvalget til en disponering senere på året, sammen med et eventuelt mindreforbrug på projekterne.

#### *By- og Miljøområdet vurdering*

By- og Miljøområdet vurderer, at uheldsbilledet på Frederiksberg viser, at der er behov for både fysiske tiltag og kampagner for at vende og fastholde en positiv udvikling i antallet af tilskadekomne på Frederiksberg. Samtidigt vil flere af de foreslåede tiltag have tryghedsskabende effekter.

### **Økonomi**

Der meddeles anlægsbevilling på 885 t. kr. finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb fra 2019 på 1,0 mio. kr.

### **Borgmesterpåtegning**

Intet at bemærke.

### **Behandling**

By- og Miljøudvalget. Magistraten 17. september 2018 og 24. september 2018. Kommunalbestyrelsen 1. oktober 2018. ML/PR

### **Historik**

#### **Indstilling 4. juni 2018, pkt. 216:**

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at konkretisering af projekter indenfor Trafiksikkerhedspuljen 2018 på i alt 5,2 mio. kr. godkendes.
2. at der meddeles anlægsbevilling på 885 t. kr. finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb fra 2019 på 1,0 mio. kr.

#### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 323:**

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at konkretisering af projekter indenfor Trafiksikkerhedspuljen 2018 på i alt 5,2 mio. kr. godkendes.
2. at der meddeles anlægsbevilling på 885 t. kr. finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb fra 2019 på 1,0 mio. kr.



Udvalget anmodede forvaltningen om at se på muligheden for hastighedsdæmpning på Hostrupsvej evt. finansieret af akutmidlerne. Endvidere skal forvaltningen undersøge mulighed for lydsignal i krydset på Falkoner Allé og Hostrupsvej.

**Magistraten 17. september 2018, pkt. 323:**

Sagen blev udsat til den 24. september 2018.

## **Bilag**

BILAG Projekter inden for Trafiksikkerhedspuljen 2018

BILAG Projekter inden for Trafiksikkerhedspuljen 2018

Bevillingsskema - Trafiksikkerhedspuljen 2018 - 4. juni

Bevillingsskema - Trafiksikkerhedspuljen 2018 - 4. juni

## Punkt 215: Procesplan for FNs verdensmål

00.15.10-G01-11-17

### Resume

Kommunalbestyrelsen har vedtaget, at der skal udarbejdes et roadmap for, hvordan Frederiksberg Kommune vil inddrage FNs verdensmål i arbejdet med at fremme den bæredygtige udvikling. By- og Miljøområdet har udarbejdet et forslag til procesplan, der beskriver, hvordan arbejdet skal organiseres for at sikre ejerskab til et roadmap, og hvilke aktiviteter, der kan sikre involvering af borgere, erhvervsliv og foreninger for at skabe rammerne for den lokale forankring. Det indstilles i sagen, at By- og Miljøudvalget, Socialudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget godkender procesplan for FN's verdensmål.

### Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

### Indstilling

Magistraten indstiller at tiltræde flertalsindstillingen fra By- og Miljøudvalget, idet det indstilles, at alle udvalg involveres fremadrettet.

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Thyge Enevoldsen, Gunvor Wibroe og Balder Mørk Andersen) indstiller, at procesplan for FN's verdensmål godkendes, idet forvaltningen forelægger en kortlægning af, hvordan der i dag arbejdes med temaerne i FN's 17 verdensmål, og i hvilket omfang verdensmålene allerede er integreret i Frederiksbergs nuværende politikker og planer, før der tages stilling til de enkelte trin i en fremadrettet procesplan, og at Magistraten tager stilling til hvilke udvalg, som skal involveres fremadrettet.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Ruben Kidde) tog forbehold. Forbeholdet blev frafaldet i Magistraten.

Socialudvalget indstiller, at forvaltningen forelægger en kortlægning af, hvordan der i dag arbejdes med temaerne i FN's 17 verdensmål, og i hvilket omfang verdensmålene allerede er integreret i Frederiksbergs nuværende politikker og planer, før der tages stilling til de enkelte trin i en fremadrettet procesplan.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstiller, at forvaltningen forelægger en kortlægning af, hvordan der i dag arbejdes med temaerne i FN's 17 verdensmål, og i hvilket omfang verdensmålene allerede er integreret i Frederiksbergs nuværende politikker og planer, før der tages stilling til de enkelte trin i en fremadrettet procesplan.

### Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 20. august 2018 sagen efter drøftelse.

Forvaltningen har efter ønske fra By- og Miljøudvalget kommet med yderligere forslag til borgerinvolverende tiltag i forbindelse med udarbejdelse af handlingsplanen for FNs verdensmål. Det foreslås, at der i den indledende proces etableres webbaserede fora, hvor interessenter har mulighed for at komme med bidrag til den fortsatte proces. Desuden foreslår forvaltningen, at der gennemføres kvalitative interviews med udvalgte målgrupper, at genbrugsguiderne udvider deres tilbud til skolerne som verdensmålsguider samt at der inviteres til åbent hus for borgere og interesseorganisationer i forlængelse af arrangementet "Grønne dage på Frederiksberg".

#### Tidligere sagsfremstilling:

Som en del af Budget 2018 vedtog Kommunalbestyrelsen, at der skal udarbejdes et roadmap for, hvordan Frederiksberg vil inddrage FNs verdensmål i arbejdet med at fremme den bæredygtige udvikling af byen. I tilvejebringelsen af planen er der et ønske om at lægge særlig vægt på borgerinddragende processer og beslutninger, så der sikres en lokal forankring af et roadmaps indhold.

By- og Miljøområdet har på denne baggrund udarbejdet et forslag til procesplan. Forslaget til procesplan er vedlagt som bilag.

Procesplanen forløber i tre trin:

- Trin 1: Kortlægning, analyse og status på, i hvilket omfang verdensmålene er integreret i Frederiksbergs hidtidige bæredygtighedsarbejde. Der lægges vægt på at få overblik over, hvad status er for Frederiksberg i forhold til at opfylde de 17 verdensmål og 169 delmål. Det vurderes naturligvis også, om det er relevant for Frederiksberg at arbejde med alle verdensmålene

- Trin 2: Involvering af byens borgere og andre aktører. Der vil være en række offentlige arrangementer, herunder "Grønne dage på Frederiksberg" i uge 45, hvor der vil være mulighed for at drøfte verdensmålene og komme med forslag til det videre arbejde
- Trin 3: Udarbejdelse af roadmap og input til Frederiksbergstrategien

Udkast til roadmap udarbejdes 1. halvår 2019 og vil herefter blive behandlet i By- og Miljøudvalget, Socialudvalget og Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

#### *By- og Miljøområdet vurdering*

By- og Miljøområdet vurderer, at procesplanen er et godt afsæt for arbejdet med FN's verdensmål på Frederiksberg, der skal munde ud i et roadmap. Der lægges vægt på, at roadmappet skal indgå i arbejdet med den kommende Frederiksbergstrategi. Procesplanen rummer mulighed for at justere og tilpasse processen undervejs.

### **Økonomi**

Der er afsat 200.000 kroner i 2018 og 200.000 kroner i 2019.

### **Borgmesterpåtegning**

Ingen

### **Behandling**

By- og Miljøudvalget, Socialudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget. Magistraten 24. september 2018. Kommunalbestyrelsen 1. oktober 2018.

CS/PS

### **Historik**

#### **By- og Miljøudvalget, 20. august 2018, pkt. 271:**

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

#### **Socialudvalget, 20. august 2018, pkt. 92:**

Socialudvalget indstiller, at procesplan for FN's Verdensmål godkendes.

#### **Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, 20. august 2018, pkt. 52:**

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstiller, at procesplan for FN's Verdensmål godkendes.

#### **Indstilling 20. august 2018:**

By- og Miljøområdet og Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at procesplan for FN's verdensmål godkendes.

#### **By- og Miljøudvalget 2018-21, 20. august 2018, pkt. 271:**

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

#### **Indstilling 20. august 2018, pkt. 271:**

By- og Miljøområdet og Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at procesplan for FN's verdensmål godkendes.

#### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 301:**

By- og Miljøområdet og Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at procesplan for FN's verdensmål godkendes.

#### **Indstilling 24. september 2018, pkt. 352:**

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Thyge Enevoldsen, Gunvor Wibroe og Balder Mørk Andersen) indstiller, at procesplan for FN's verdensmål godkendes, idet forvaltningen forelægger en kortlægning af, hvordan der i dag arbejdes med temaerne i FN's 17 verdensmål, og i hvilket omfang verdensmålene allerede er integreret i Frederiksbergs nuværende politikker og planer, før der tages stilling til de enkelte trin i en fremadrettet procesplan, og at Magistraten tager stilling til hvilke udvalg, som skal involveres fremadrettet.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Ruben Kidde) tog forbehold.

Socialudvalget indstiller, at forvaltningen forelægger en kortlægning af, hvordan der i dag arbejdes med temaerne i FN's 17 verdensmål, og i hvilket omfang verdensmålene allerede er integreret i Frederiksbergs nuværende politikker og planer, før der tages stilling til de enkelte trin i en fremadrettet procesplan.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget indstiller, at forvaltningen forelægger en kortlægning af, hvordan der i dag arbejdes med temaerne i FN's 17 verdensmål, og i hvilket omfang verdensmålene allerede er integreret i Frederiksbergs nuværende politikker og planer, før der tages stilling til de enkelte trin i en fremadrettet procesplan.

## **Bilag**

Procesplan for roadmap - september 2018

# Punkt 216: Frederiksberg Kommunes træpolitik og tilhørende handlingsplan

04.00.00-G01-2-18

## Resume

Frederiksberg Kommune har allerede i mange år praktiseret en træpolitik gennem kommunens forskellige strategier, politikker og planer samt i det daglige arbejde med træerne. Træpolitikken sammenfatter dette i ét dokument med en tilhørende handlingsplan. By- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om Frederiksberg Kommunes træpolitik og tilhørende handlingsplan kan vedtages.

## Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## Indstilling

Magistraten og By- og Miljøudvalget indstiller, at Frederiksberg Kommunes træpolitik og tilhørende handlingsplan godkendes, idet

- afsnit 2, side 4 om dispensation fra beskyttelse af træer over 25 år affattes således: "Frederiksberg Kommune kan give dispensation fra denne regel. I den forbindelse foretages en helhedsvurdering, hvori bl.a. indgår vurdering af det enkelte træs betydning for nærområdet, sundhedstilstanden samt eventuelle risici og gener for omgivelser og naboer. Hvis der gives tilladelse til fældning af et træ, vil Frederiksberg Kommune som udgangspunkt stille krav om erstatningsplantning," og
- at der tilføjes en tekst om ikoniske træer og evighedstræer.

Laura Lindahl stemte i Magistraten imod formuleringen i træpolitikken på side 4 om beskyttelse af træer over 25 år, idet hun ønsker, at dette ikke gælder for private arealer.

By- og Miljøudvalget anmodede endvidere om at få forelagt en sag med et supplerende bidrag til træpolitikken vedr. buske og blomster.

## Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget godkendte den 20. august 2018 Frederiksberg Kommunes træpolitik og tilhørende handlingsplan, idet afsnit 2, side 4 om dispensation fra beskyttelse af træer over 25 år affattes således: "Frederiksberg Kommune kan give dispensation fra denne regel. I den forbindelse foretages en helhedsvurdering, hvori bl.a. indgår vurdering af det enkelte træs betydning for nærområdet, sundhedstilstanden samt eventuelle risici og gener for omgivelser og naboer. Hvis der gives tilladelse til fældning af et træ, vil Frederiksberg Kommune som udgangspunkt stille krav om erstatningsplantning,".

Desuden bad udvalget om, at der tilføjes en tekst om ikoniske træer i Træpolitikken. Teksten foreslås indsat på samme side og i forlængelse af ovenstående afsnit (side 4 afsnit 3) med følgende ordlyd:

"Ikoniske træer, der er træer af høj æstetisk eller kulturhistorisk betydning for lokalområdet, skal sikres en særlig beskyttelse." Ikoniske træer er desuden nævnt i Handlingsplanen på side 6 under Fremtidig indsats.

Forvaltningen vil senere fremlægge en sag for By- og Miljøudvalget med et udkast til en plan for arbejdet med det grønne i almindelighed, herunder buske og blomster.

By- og Miljøudvalget udsatte den 4. juni 2018 sagen, idet der var bemærkninger til Træpolitikken. Disse bemærkninger er nu indarbejdet i Træpolitikken (se Bilag 1), mens den tilhørende handlingsplan er uændret (se Bilag 2).

Der er således justeret i Træpolitikken på baggrund af udvalgets drøftelser i afsnittet om "Principper og retningslinjer for arbejdet med træer" på side 4 under overskriften "Træer over 25 år beskyttes", hvor der er tilføjet, at der altid foretages en helhedsvurdering af det enkelte træs sundhedstilstand og risiko for omgivelserne i forbindelse med ansøgninger om dispensation fra reglen om beskyttelse af træer over 25 år. Desuden er det blevet tilføjet under overskriften "Valg af træarter og -sorter", at der primært plantes frugttræer i grønne områder og i mindre grad på veje. Under samme overskrift er der desuden ændret en smule på en sætningskonstruktion, så det tydeligere fremgår, at der tages hensyn til allergikere i valget af træarter og -sorter.

### *Tidligere sagsfremstilling*

I mange år har Frederiksberg Kommune praktiseret en ambitiøs træpolitik både i det daglige arbejde samt gennem fremhævelse i blandt andet Frederiksbergstrategien, Kommuneplanen og Arkitekturpolitikken, men uden at den har været nedskrevet i ét samlet dokument. Derfor er det ønsket med denne træpolitik at sammenfatte og give et overblik over de indsatser og tiltag, som bevirker, at Frederiksberg er rig på gamle og store træer, samt at der fortsat kan sikres fornyelse af træbestanden til eftertiden. Træpolitikken og tilhørende handlingsplan er vedlagt sagen som bilag 1 og 2.

Frederiksbergstrategien slår fast, at Frederiksberg er – og skal være – en levende, tryk og grøn oase midt i storbyen. Træerne er en vigtig forudsætning for, at det lykkes, og de er med til at give Frederiksberg sin unikke identitet og særlige stemning. Men det kræver både tid og klare prioriteringer at opnå træer i samme skala som husene. Derfor skal der værnes om træerne og sikres, at der også er træer til glæde for fremtidige generationer.

I træpolitikken er der således formuleret fem overordnede pejlemærker og fem konkrete mål. De fem pejlemærker er:

- Synlige træer
- Sund og frodig træbestand
- Beskyttelse af træer
- Høj artsdiversitet
- Tilfredshed med naturoplevelser

Og de fem konkrete mål lyder:

- Man skal kunne se mindst ét træ fra enhver bolig på Frederiksberg.
- Vi skal vurdere sundhedstilstanden for alle kommunale træer hvert år.
- Vi skal beskytte træer over 25 år.
- Vi skal sikre en høj artsdiversitet med maksimum 15 procent træer af samme art på Frederiksberg. Dog med lindetræet som kulturhistorisk betinget undtagelse.
- Mindst 70 procent af borgerne skal være tilfredse med muligheden for naturoplevelser, når de bliver spurgt i Frederiksberg Kommunes tilbagevendende borgerundersøgelse.

Desuden indeholder træpolitikken et afsnit om principper og retningslinjer for arbejdet med træer, hvor beskyttelse af træer, valg af træarter og -sorter, plantningsmetoder med videre beskrives nærmere. Dernæst redegøres der for opmærksomhedspunkter og dilemmaer ved arbejdet med træer i Frederiksberg Kommune, idet både sygdomme, klimaændringer, glatførebekæmpelse, plads og lys kan medføre, at der skal tages forskellige hensyn i arbejdet med træer. Afslutningsvis nævnes de af Frederiksbergs politikker, strategier og planer, hvor træer også indgår.

I tillæg til træpolitikken er vedlagt en handlingsplan, hvor fire overordnede indsatsområder præsenteres:

- Digital registrering af offentlige og private træer på Frederiksberg
- Differentieret og målrettet vanding tilpasset træarten
- Tiltag for beskyttelse af træer, herunder evt. udarbejdelsen af en temalokalplan for alle træer i Frederiksberg Kommune
- Områder med særligt fokus: Frederiksberg Allé og Allégadeanlægget

Sidst men ikke mindst angives økonomien omkring træer, som er kendt i 2018.

### *By- og Miljøområdets vurdering*

Med denne nedskrevne træpolitik samt tilhørende handlingsplan er det By- og Miljøområdets vurdering, at arbejdet med træer i Frederiksberg Kommune fortsat kan prioriteres nu og i fremtiden.

## **Økonomi**

Sagen har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser for kommunen.

## **Borgmesterpåtegning**

Ingen

## **Behandling**

By- og Miljøudvalget. Magistraten 17. september 2018. Kommunalbestyrelsen 1. oktober 2018.

## Historik

### **By- og Miljøudvalget 2018-21, 4. juni 2018, pkt. 212:**

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

### **Indstilling 4. juni 2018, pkt. 212:**

By- og Miljøområdet indstiller,  
at Frederiksberg Kommunes træpolitik og tilhørende handlingsplan vedtages.

### **Indstilling 20. august 2018, pkt. 272:**

By- og Miljøområdet indstiller,  
at Frederiksberg Kommunes træpolitik og tilhørende handlingsplan vedtages.

### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 322:**

By- og Miljøudvalget indstiller, at Frederiksberg Kommunes træpolitik og tilhørende handlingsplan godkendes, idet

- afsnit 2, side 4 om dispensation fra beskyttelse af træer over 25 år affattes således: ”Frederiksberg Kommune kan give dispensation fra denne regel. I den forbindelse foretages en helhedsvurdering, hvori bl.a. indgår vurdering af det enkelte træs betydning for nærområdet, sundhedstilstanden samt eventuelle risici og gener for omgivelser og naboer. Hvis der gives tilladelse til fældning af et træ, vil Frederiksberg Kommune som udgangspunkt stille krav om erstatningsplantning,” og
- at der tilføjes en tekst om ikoniske træer og evighedstræer.

Udvalget anmodede endvidere om at få forelagt en sag med et supplerende bidrag til træpolitikken vedr. buske og blomster.

### **Magistraten 2018-21, 17. september 2018, pkt. 322:**

Magistraten og By- og Miljøudvalget indstiller, at Frederiksberg Kommunes træpolitik og tilhørende handlingsplan godkendes, idet

- afsnit 2, side 4 om dispensation fra beskyttelse af træer over 25 år affattes således: ”Frederiksberg Kommune kan give dispensation fra denne regel. I den forbindelse foretages en helhedsvurdering, hvori bl.a. indgår vurdering af det enkelte træs betydning for nærområdet, sundhedstilstanden samt eventuelle risici og gener for omgivelser og naboer. Hvis der gives tilladelse til fældning af et træ, vil Frederiksberg Kommune som udgangspunkt stille krav om erstatningsplantning,” og
- at der tilføjes en tekst om ikoniske træer og evighedstræer.

Laura Lindahl stemte i Magistraten imod formuleringen i træpolitikken på side 4 om beskyttelse af træer over 25 år, idet hun ønsker, at dette ikke gælder for private arealer.

By- og Miljøudvalget anmodede endvidere om at få forelagt en sag med et supplerende bidrag til træpolitikken vedr. buske og blomster.

## Bilag

Bilag 1. Træpolitik

Bilag 2. Træpolitikens handlingsplan

# Punkt 217: Opkrævning af markedsleje ved kommercielle aktiviteter i grønne områder

05.14.00-G01-57-17

## Resume

Statsforvaltningen har i en konkret sag udtalt, at kommuner ikke kan stille kommunale parker gratis til rådighed for kommercielle aktiviteter. Hidtil har Frederiksberg Kommune ikke haft rent kommercielle arrangementer i parkerne, men kommunen er alligevel forpligtet til at tilpasse sin praksis, således at der opkræves betaling for brug af kommunale parker m.v. ved kommerciel råden herover. By- og Miljøudvalget skal træffe beslutning om niveauet for betaling for en sådan råden, idet der er udarbejdet et forslag til takstkatalog for 2018 for leje af Frederiksberg Kommunes grønne områder, pladser mv.

## Beslutning

Indstillingen blev tiltrådt med 21 stemmer (C, A, B, V, Å, I) mod 4 stemmer (Ø, F), idet mindretallet ønsker takstkataloget i den oprindelige sagsfremstilling.

## Indstilling

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Simon Aggesen, Flemming Brank, Pernille Høxbro, Merete Winther Hildebrandt, Michael Vindfeldt, Lone Loklindt, Mette Bram, Laura Lindahl) og et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Gunvor Wibroe og Ruben Kidde) indstiller,

1. at forvaltningen indretter sin praksis, således at der fremover opkræves takst for de kommercielle aktiviteter i grønne områder, på pladser mv., i overensstemmelse med det foreslåede takstkatalog,
2. at en række pladser udlægges til offentlig vej som foreslået i sagen.

Et mindretal i Magistraten og i By- og Miljøudvalget (Balder Mørk Andersen og Thyge Enevoldsen) stemte imod, idet de ønsker takstkataloget i den oprindelige sagsfremstilling.

## Sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 28. maj 2018 sagen og bad om, at sagen blev sendt i høring i Erhvervsrådet og Kultur- og Fritidsudvalget.

Sagen har nu været forelagt henholdsvis Erhvervsrådet og Kultur- og Fritidsudvalget, som begge anbefaler, at indstillingen tiltrædes. Erhvervsrådet bemærkede i den sammenhæng, at taksterne med fordel kunne evalueres efter et år, mens Kultur- og Fritidsudvalget ikke havde bemærkninger til sagen.

Derfor indstiller forvaltningen, at udvalget godkender taksterne for markedslejen, som foreslået ved By- og Miljøudvalgets møde den 28. maj 2018 samt at ordningen evalueres efter ét år. I fald indstillingen godkendes i By- og Miljøudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen, vil opkrævningen af takster for markedsleje træde i kraft med datoen for godkendelsen i Kommunalbestyrelsen, og arrangementer, der afholdes efter denne dato, vil høre ind under ordningen.

### Tidligere sagsfremstilling

By- og Miljøudvalget udsatte på mødet den 30. april 2018 sagen, idet udvalget bad forvaltningen om et forslag til lavere takster under hensyntagen til markedspriser samt om eksempler på arrangementer, for hvilke der vil skulle betales leje.

For at anskueliggøre niveauet for takster for afholdelse af kommercielle arrangementer i grønne områder og på pladser har forvaltningen sammenstillet de oprindeligt foreslåede takster i Frederiksberg Kommune med ditto i Københavns Kommune. Taksterne er som følger (beløb i 2018):

| Nr. | Arrangementstype                                         | Oprindeligt foreslåede takster i Frederiksberg Kommune | Takster i Københavns Kommune |
|-----|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|------------------------------|
| 1   | Ikke-kommercielle arrangementer                          | 0,00 kr.                                               | 0,00 kr.                     |
| 2   | Cirkus og lignende arrangementer på tre eller flere dage | 1.000 kr./dag                                          | 1.500 kr./dag                |



|   |                                                                    |                |                |
|---|--------------------------------------------------------------------|----------------|----------------|
| 3 | Reklamefilmoptagelser                                              | 2.500 kr./dag  | 3.500 kr./dag  |
| 4 | Opstillings- og nedtagningsdage i forbindelse med arrangementer    | 2.500 kr./dag  | 3.500 kr./dag  |
| 5 | Arrangementer af kommerciel karakter med færre end 100 deltagere   | 2.500 kr./dag  | 3.500 kr./dag  |
| 6 | Arrangementer af kommerciel karakter med 100-500 deltagere         | 6.000 kr./dag  | 8.000 kr./dag  |
| 7 | Arrangementer af kommerciel karakter med 500-1.000 deltagere       | 8.000 kr./dag  | 10.000 kr./dag |
| 8 | Arrangementer af kommerciel karakter med flere end 1.000 deltagere | 10.000 kr./dag | 15.000 kr./dag |

Desuden har forvaltningen indhentet taksterne for arrangementer i Frederiksberg Have og Søndermarken hos Slots- og Kulturstyrelsen. Her er taksterne inddelt i fem kategorier efter størrelsen af arrangementet, mængden af udstyr og tidsrummet for arrangementet, hvorfor det er vanskeligt direkte at sammenstille taksterne i slotshaverne med kommunernes takster. I bilag 1 ses en pris- og kategorioversigt for leje af bl.a. Frederiksberg Have og Søndermarken, hvor der er et spænd fra 6.250 kr. i administrationsomkostninger for leje af et areal i haverne til et mindre offentligt arrangement til 300.000 kr. og %-del af entréindtægter med en minimumsleje på 400.000 kr. for det størst mulige arrangement med eksklusiv ret til arealet med indhegning.

Af sammenligningen mellem de tre offentlige myndigheders takster fremgår det, at de oprindeligt foreslåede takster for kommercielle arrangementer i grønne områder og på pladser, som er ejet af Frederiksberg Kommune allerede er sat langt lavere end taksterne i både Slots- og Kulturstyrelsen og Københavns Kommune.

Derfor vil det efter forvaltningens konkrete vurdering ikke være hensigtsmæssigt, at taksterne for at afholde kommercielle arrangementer på Frederiksberg er langt lavere end de oprindeligt foreslåede. En mulig konsekvens af langt lavere kunne være, at mange arrangører vil søge mod de grønne områder og pladser i Frederiksberg Kommune, hvilket vil give et større pres på områderne samt et større ressourceforbrug både ved den løbende vedligeholdelse og pasning af arealerne og i forbindelse med hvert enkelt arrangement. Dog kan forvaltningen godt anbefale, at taksterne nedjusteres en anelse i forhold til de oprindeligt foreslåede. Forvaltningen foreslår derfor følgende takster (som også er anført i bilag 2):

| <b>Nr.</b> | <b>Arrangementstype</b>                                            | <b>Beløb i 2018</b> |
|------------|--------------------------------------------------------------------|---------------------|
| 1          | Ikke-kommercielle arrangementer                                    | 0,00 kr.            |
| 2          | Cirkus og lignende arrangementer på tre eller flere dage           | 800 kr./dag         |
| 3          | Reklamefilmoptagelser                                              | 2.250 kr./dag       |
| 4          | Opstillings- og nedtagningsdage i forbindelse med arrangementer    | 2.250 kr./dag       |
| 5          | Arrangementer af kommerciel karakter med færre end 100 deltagere   | 2.250 kr./dag       |
| 6          | Arrangementer af kommerciel karakter med 100-500 deltagere         | 5.500 kr./dag       |
| 7          | Arrangementer af kommerciel karakter med 500-1.000 deltagere       | 7.500 kr./dag       |
| 8          | Arrangementer af kommerciel karakter med flere end 1.000 deltagere | 9.500 kr./dag       |

Det skal understreges, at der ikke vil være tale om ret mange arrangementer, som vil blive opkrævet markedsleje, idet der indtil nu kun er meget få ansøgninger om kommercielle arrangementer i kommunens grønne områder, og da der lægges op til, at en række pladser udlægges til offentlig vej, hvorved der ikke vil skulle betales markedsleje for eksempelvis udeservering på disse pladser.

Forvaltningen har kun kendskab til tre kommercielle arrangementer, som med den ændrede praksis ville skulle betale markedsleje. Det drejer sig som nævnt i den tidligere sagsfremstilling om eventuelt cirkus på Rådhuspladsen, om en musical i Lindevangsparken og et mindre cirkus samme sted. Hvad angår Lindevangsparken er der imidlertid også andre hensyn at tage til blandt andet belastningen af parken samt det faktum, at den er fredet.

Med den ændrede praksis åbnes der heller ikke for udbyttearrangementer (arrangementer, hvor formålet alene er salg og reklamefremstød for produkter f.eks. mejeriprodukter, vaskemaskiner eller lignende), som der hidtil i henhold til praksis ikke er blevet givet tilladelse til.

#### *Tidligere sagsfremstilling*

By- og Miljøområdet er gjort opmærksom på, at Statsforvaltningen i en konkret sag har udtalt, at kommuner ikke kan stille kommunale parker gratis til rådighed for en kommerciel aktivitet (dvs. aktiviteter, hvor formålet er at generere et økonomisk overskud, der i sidste ende vil kunne tilfalde enkeltpersoner eller et formål, der ikke hører under den kommunale opgavevaretagelse).

Frederiksberg Kommune har hidtil haft meget få kommercielle arrangementer i kommunens parker m.v. Københavns Kommune samt Slots- og Kulturstyrelsen har imidlertid ændret deres praksis og indført betaling for kommerciel råden over deres arealer, som ikke er udlagt til vej. Det betyder, at de kommercielle arrangementer flytter andre steder hen, herunder er der også udtrykt ønske om at benytte Frederiksbergs grønne arealer. For eksempel har forvaltningen modtaget en ansøgning om en koncert for 10.000 mennesker i Lindevangsparken, hvilket der blev givet afslag til af den årsag, at parken simpelthen ikke er stor nok til at rumme så mange mennesker. Fremadrettet må det dog forventes, at der kan modtages ansøgninger om også mindre kommercielle arrangementer, hvor kommunen som følge af Statsforvaltningens udtalelse er forpligtet til at opkræve betaling.

Forvaltningen har undersøgt Københavns Kommunes praksis på området, idet København på baggrund af Statsforvaltningens udtalelse har besluttet fremover at opkræve takst for kommercielle aktiviteter efter et takstkatalog.

#### *Lovgrundlaget*

Vejene er reguleret i lovgivningen og tjener først og fremmest færdselsformål. Hvis vejene og byens pladser ønskes anvendt til andre formål f.eks. arrangementer eller udeservering, kræver det en tilladelse fra vejmyndigheden. Udgangspunktet i dag er, at det er gratis, men det er muligt at fastsætte afgifter.

Derimod er offentlige grønne områder og pladser, der ikke er udlagt som vej, kommunens ejendom, som uden anden hjemmel end kommunalfuldmagten er stillet til rådighed for borgere. Udgangspunktet her er, at kommunen kun må stille arealer til rådighed for aktiviteter, der ligger inden for den kommunale opgavevaretagelse, og som har kommunal interesse. Heriblandt gælder også aktiviteter med humanitære, velgørende og andre almennyttige formål. Arealerne må også gerne stilles til rådighed for salg, der knytter sig til hovedfunktionen.

Kommunen skal dog, blandt andet for at modvirke konkurrencefordrejning, udleje arealerne til markedspris, hvis nogen tjener penge ved at anvende arealerne. Dette blev for arrangementers vedkommende slået fast med Statsforvaltningens udtalelse den 18. oktober 2016 om Odense Kommunes engagement i Tinderbox Musikfestival. Derfor er den hidtidige praksis med at stille kommunale grønne områder og pladser gratis til rådighed for kommercielle aktiviteter ikke i overensstemmelse med kommunalfuldmagtsreglerne. Således skal der fremover opkræves markedsleje for visse kommercielle aktiviteter, hvis hovedformål er at generere et økonomisk overskud til arrangøren.

#### *Frederiksberg Kommunes grønne områder og pladser*

Følgende grønne områder og pladser på Frederiksberg er ikke udlagt som vej:

- Lindevangsparken
- Grøndalen
- Julius Thomsens Plads
- Rådhuspladsen
- Kejserinde Dagmars Plads
- Bymidten
- Aksel Møllers Have
- Malthes Bruuns Plads

- Frederiksberg Ældre Kirkegård
- Solbjerg Parkkirkegård
- Søndermark Kirkegård

Ved brug af disse arealer skal der derfor opkræves markedsleje ved kommercielle arrangementer.

Ved at udlægge nedenstående pladser til offentlige vej, kan det undgås at skulle opkræve betaling for kommercielle arrangementer, herunder udeservering.

- Kejserinde Dagmars Plads
- Pladsen ved Aksel Møllers Have
- Pladsen med den gule mur ved krydset mellem Nordre Fasanvej/Godthåbsvej
- Rådhuspladsen

Kommunens parker vil ikke kunne optages som offentlig vej.

#### *Takstblad for råden over areal til kommerciel aktiviteter*

Selv om der forventes relativt få rent kommercielle arrangementer, foreslås det for at imødekomme Statsforvaltningens udtalelse, at der indføres takster, som afspejler markedslejen for de kommercielle aktiviteter. Eksempler på arrangementer, der retligt set skal anses for kommercielle, er for eksempel koncerter med billetentré. Det skal bemærkes, at det er muligt at opkræve leje for alle andre typer arrangementer i kommunens grønne områder og på pladser mv., men der er ikke pligt hertil.

Der foreslås følgende takster (som også er bilagt sagen):

| <b>Nr.</b> | <b>Arrangementstype</b>                                            | <b>Beløb i 2018</b> |
|------------|--------------------------------------------------------------------|---------------------|
| 1          | Ikke-kommercielle arrangementer                                    | 0,00 kr.            |
| 2          | Cirkus og lignende arrangementer på tre eller flere dage           | 1.000 kr./dag       |
| 3          | Reklamefilmoptagelser                                              | 2.500 kr./dag       |
| 4          | Opstillings- og nedtagningsdage i forbindelse med arrangementer    | 2.500 kr./dag       |
| 5          | Arrangementer af kommerciel karakter med færre end 100 deltagere   | 2.500 kr./dag       |
| 6          | Arrangementer af kommerciel karakter med 100-500 deltagere         | 6.000 kr./dag       |
| 7          | Arrangementer af kommerciel karakter med 500-1.000 deltagere       | 8.000 kr./dag       |
| 8          | Arrangementer af kommerciel karakter med flere end 1.000 deltagere | 10.000 kr./dag      |

Taksterne er fastsat som antal kr. pr. dag og desuden differentierede alt efter den enkelte kommercielle aktivitet. De foreslåede takster er baseret på Københavns Kommunes takstniveau, men de er nedjusteret på baggrund af kommunestørrelserne.

Det er forvaltningens anbefaling, at der kun opkræves takster for de arrangementer, der vurderes at være underlagt en direkte retslig forpligtelse, og at der fremover administreres således, at der i færrest mulige situationer skal betales takst. Forvaltningen anbefaler desuden, at der så vidt muligt ikke opkræves leje for arrangementer uden entréindtægter, for non-profit arrangementer (dvs. arrangementer, der er arrangeret af privatpersoner, foreninger og/eller virksomheder, der har afgivet en non-profit erklæring), for lejlighedsvis kræmmer- og loppemarkeder, for politiske debatmøder, for kulturelle og/eller idrætsmæssige arrangementer, som organiseres af en forening eller sportsklub og for arrangementer, hvor overskuddet går til et godt formål.

Forvaltningens erfaring med arrangementer er som ovenfor nævnt, at der kun sjældent udstedes tilladelser til kommercielle arrangementer i grønne områder eller på pladser, der ikke er udlagt som vej jf. listen ovenfor. Et par eksempler er cirkus på Rådhuspladsen og musical i Lindevangsparken. Hertil skal tilføjes en håndfuld tilladelser til

filmoptagelser på eksempelvis kirkegårdsene samt udeservering på Kejserinde Dagmars Plads og Aksel Møllers Have, der ikke er udlagt som vej. Der er ligeledes mange arrangementer på veje, Frederiksberg Runddel og Under Bispeengbuen mv., men disse foregår på offentligt vejareal og indgår således ikke i denne sammenhæng.

Alt i alt vil der ikke være tale om mange arrangementer, som skal opkræves markedsleje, da de fleste arrangementer på Frederiksberg er åbne for alle og uden entré. Derimod vil for eksempel de to udeserveringer på Kejserinde Dagmars Plads skulle betale for at råde over arealet. Et forslag til pris herfor vil tage udgangspunkt i prisen for udeservering på pladsen ved Aksel Møllers Have. Alternativt kan pladserne optages som offentlig vej, hvorefter det står kommunen frit for at opkræve betaling.

#### *By- og Miljøområdet vurdering*

By- og Miljøområdet vurderer, at kommunen ved indførelse af opkrævning af takster for kommercielle aktiviteter i grønne områder, på pladser mv. efter det foreslåede takstkatalog vil leve op til Statsforvaltningens udtalelse og kommunalfuldmagtsreglerne.

Det vurderes hensigtsmæssigt at optage de foreslåede pladser som offentlig vej, hvorefter det står kommune frit for at opkræve betaling.

### **Økonomi**

Forvaltningen forventer ikke, at indførelsen af takster for kommerciel brug af Frederiksberg Kommunes grønne områder og pladser mv. vil udgøre en nævneværdig merindtægt. I forbindelse med de forventede regnskaber vil der blive fulgt op på den eventuelle indtægt.

Udgifter til en eventuelt optagelse af pladser til offentlige veje vil kunne afholdes af de driftsmidler, der er afsat til optagelse af private fællesveje til offentlige, da midlerne ikke anvendes fuldt ud i indeværende år.

### **Borgmesterpåtegning**

Intet at bemærke.

### **Behandling**

By- og Miljøudvalget. Magistraten 24. september 2018. Kommunalbestyrelsen 1. oktober 2018.  
SV/SHP

### **Historik**

#### **By- og Miljøudvalget 2018-21, 28. maj 2018, pkt. 199:**

By- og Miljøudvalget udsatte sagen og bad om, at sagen blev sendt i høring i Erhvervsrådet og Kultur- og Fritidsudvalget.

#### **Indstilling 28. maj 2018, pkt. 199:**

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at forvaltningen indretter sin praksis, således at der fremover opkræves takst for de kommercielle aktiviteter i grønne områder, på pladser mv. i overensstemmelse med det foreslåede takstkatalog,
2. at en række pladser udlægges til offentlig vej som foreslået i sagen.

#### **By- og Miljøudvalget 2018-21, 30. april 2018, pkt. 134:**

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

#### **Indstilling 30. april 2018, pkt. 134:**

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at forvaltningen indretter sin praksis, således at der fremover opkræves takst for de kommercielle aktiviteter i grønne områder, på pladser mv. i overensstemmelse med det foreslåede takstkatalog,
2. at en række pladser udlægges til offentlig vej som foreslået i sagen.

#### **Indstilling 17. september 2018, pkt. 307:**

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at forvaltningen indretter sin praksis, således at der fremover opkræves takst for de kommercielle aktiviteter i grønne områder, på pladser mv. i overensstemmelse med det foreslåede takstkatalog,
2. at en række pladser udlægges til offentlig vej som foreslået i sagen.

#### **Indstilling 24. september 2018, pkt. 355:**

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Gunvor Wibroe og Ruben Kidde) indstiller,

1. at forvaltningen indretter sin praksis, således at der fremover opkræves takst for de kommercielle aktiviteter i grønne områder, på pladser mv., i overensstemmelse med det foreslåede takstkatalog,

2. at en række pladser udlægges til offentlig vej som foreslået i sagen.

Et mindretal (Balder Mørk Andersen og Thyge Enevoldsen) stemte imod, idet de ønsker takstkataloget i den oprindelige sagsfremstilling.

## **Bilag**

Bilag 1. Slots- og Kulturstyrelsens pris- og kategorioversigt

Bilag 2. Takstblad for kommercielle arrangementer

# Punkt 218: Udskiftning af vejbelysning - anlægsbevilling vedrørende fremrykkede midler fra 2019 til 2018

05.01.12-G01-1-18

## Resume

Ved behandlingen af 1. forventede regnskab på mødet i kommunalbestyrelsen den 24. april 2018, blev det samtidigt besluttet at fremrykke anlægsmidler fra 2019 til 2018, herunder midler fra puljen til udskiftning af vejbelysningen. Samlet er der tale om 1.994.000 kr. I sagen fremlægges forslag til disponering af midlerne og endvidere søges om anlægsbevilling på det fremrykkede beløb.

## Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## Indstilling

Magistraten og By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at forslaget til disponering af midlerne godkendes,
2. at der meddeles anlægsbevilling på i alt 1.994.000 kr. finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb i 2018.

## Sagsfremstilling

På mødet den 16. april 2018 godkendte By- og Miljøudvalget forvaltningens forslag til disponering af dette års midler til udskiftning af vejbelysningen. Budgettet for 2018 var oprindeligt på 4 mio. kr., men med en fremrykning af 1,5 mio. kr. fra 2018 til 2017, er budgettet i 2018 reduceret til 2,5 mio. kr. Dertil kommer et overført merforbrug fra 2017 på 6.000 kr. dvs. en samlet pulje på 2,494 mio. kr.

Med beslutningen om i år at fremrykke 2 mio. kr. fra 2019 til 2018, opnås et samlet budget til udskiftning af vejbelysningen i 2018 på 4,494 mio. kr.

Udskiftningen af vejbelysningen disponeres i forhold til den oprindelige strategi, hvor de mest energitunge lyskilder udskiftes først.

### *By- og Miljøområdet vurdering*

By- og Miljøområdet vurderer, at med de fremrykkede midler vil den foreslåede udskiftning i 2018 bidrage til, at udfasningen af energitunge lyskilder til mere energieffektive lyskilder sker i en endnu hurtigere takt. Det understøtter således i højere grad målsætningen i forhold til nedbringelse af energiforbruget og CO<sub>2</sub>-udslippet. Samtidig vil der opnås en bedre belysning, der øger sikkerheden og trygheden. Udskiftningen vil også betyde, med en indsats, der intensiveres i de kommende år, at Frederiksberg får en moderne, mere tidssvarende og fremtidssikker belysning, der lever op til Smart City-strategien. For at nå målsætningen om en halvering af energiforbruget i 2020, er det vigtigt fortsat, som minimum at fastholde den nuværende indsats med de midler, der er afsat i overslagsårene. Det vurderes, at med de afsatte budgetmidler, vil der i 2022 være udskiftet ca. 50% af samtlige lyskilder/armaturer.

## Økonomi

På budgettet for 2018 var der oprindeligt afsat 4 mio. kr., men en fremrykning på 1,5 mio. kr. fra 2018 til 2017, samt et overført merforbrug fra 2017 på 6.000 kr., har reduceret beløbet til 2,494 mio. kr. Med beslutningen om at fremrykke yderligere knap 2 mio. kr. fra 2019 til 2018, er der således i 2018 samlet 4,494 mio. kr. til rådighed til udskiftning af vejbelysningen. Med den ansøgte anlægsbevilling udgør den samlede bevilling et tilsvarende beløb.

## Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

## Behandling

By- og Miljøudvalget. Magistraten 24. september 2018. Kommunalbestyrelsen 1. oktober 2018.

ML/PR/NK

## Historik

### Indstilling 17. september 2018, pkt. 316:

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at forslaget til disponering af midlerne godkendes,
2. at der meddeles anlægsbevilling på i alt 1.994.000 kr. finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb i 2018.

**Indstilling 24. september 2018, pkt. 357:**

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at forslaget til disponering af midlerne godkendes,
2. at der meddeles anlægsbevilling på i alt 1.994.000 kr. finansieret af det fremrykkede rådighedsbeløb i 2018.

**Bilag**

Bev. skema Udskiftning af vejbelysning 2018

## Punkt 219: Etablering af parkeringsplads i henhold til regler om parkeringsfonden

05.09.00-G01-6-18

### Resume

Der er indbetalt en række midler til kommunens parkeringsfond. Én af indbetalingerne foreslås disponeret til 1 bilparkeringsplads i parkeringskælderen til Skolen på Grundtvigsvej. Udvalget skal tage stilling til disponeringen.

### Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

### Indstilling

Magistraten og By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at der disponeres som foreslået til anlæg af 1 bilparkeringsplads i parkeringskælderen til Skolen på Grundtvigsvej,
2. at der i 2018 afsættes rådighedsbeløb og meddeles anlægsindtægtsbevilling på 262.020 kr. vedrørende projektet Skolen på Grundtvigsvej, modsvaret af tilsvarende merudgift under forskydninger i kortfristet gæld vedr. P-fonden.

### Sagsfremstilling

På mødet den 20. august besluttede By- og Miljøområdet at anlægge 7 bilparkeringspladser i parkeringskælderen til Skolen på Grundtvigsvej og afsatte rådighedsbeløb og meddelte anlægsindtægtsbevilling på 1,834 mio. kr.

Herefter er forvaltningen blevet opmærksom på, at der er foretaget indbetaling fra Frederiksberg Allé 26 st. til parkeringsfonden, som også kan benyttes til parkeringskælderen til Skolen på Grundtvigsvej. Indbetalingen var ikke en del af den tidligere sag pga. at forvaltningen – ved en fejl – havde placeret indbetalingen på en forkert konto. Derfor skal By- og Miljøområdet tage stilling til, om der skal afsættes rådighedsbeløb og meddeles anlægsindtægtsbevilling på 262.020 kr.

#### *Kommunens parkeringsfond:*

Kommunen har en parkeringsfond, hvortil bygherre efter dispensation for etablering af parkeringspladser på egen grund, indbetaler et beløb til etablering af parkeringspladser på offentlige areal. Når parkeringspladserne anlægges på offentligt areal, bidrager det indbetalte beløb med halvdelen af etableringsprisen. Kommunen betaler den anden halvdel. Den private indbetaling er takstreguleret efter byggeriets beliggenhed, dog indbetales i dag 262.020 kr. pr. bilparkeringsplads. Det er en forudsætning, at pladserne anlægges indenfor maksimalt 1,5 km fra ejendommen i fugleflugtslinje. Bilparkeringspladserne skal være etableret inden 5 år efter byggetilladelsen.

Det har kostet ca. 700.000 kr. pr. stk. at etablere bilparkeringspladserne på skolen, som allerede forlods er afholdt i budgettet til renovering af skolen. Der er indbetalt parkeringsfondsmidler på 262.020 kr. Kommunen skal efter parkeringsfondsregulativet betale mindst halvdelen af udgiften, og har i det konkrete tilfælde afholdt mere end halvdelen i alt 437.980 kr. pr. plads, mens resten betales af p-fonden. Der er ikke budgetlagt med hverken indbetalinger til eller anvendelse af midler fra p-fonden. Indbetalingen er oprindeligt indtægtsført som forskydning på kortfrist gæld og tilført kassen. Udgifterne til etablering af p-pladserne er afholdt på projektet vedrørende Skolen på Grundtvigsvej, hvorfor der skal overføres 262.020 kr. i indtægter til dette projekt, modsvaret af tilsvarende udgift på P-fonden, jf. økonomiafsnittet.

#### *Indbetaling til parkeringsfonden:*

Der er foretaget indbetaling fra Frederiksberg Allé 26, st., til etablering af 1 plads, der skal etableres inden den 11. oktober 2018. Midlerne foreslås anvendt til 1 plads i parkeringskælderen til Skolen på Grundtvigsvej.

| Adresse/Ejer               | Antal p-pladser | Forfald | Kr.     |
|----------------------------|-----------------|---------|---------|
| Frederiksberg Allé 26, st. | 1               | 2018    | 262.020 |

Dette medfører, at der i 2018 kan finansieres 8 pladser med midler indbetalt til parkeringsfonden og med kommunale midler, som allerede er afholdt i forbindelse med byggeriet. Det koster ca. 700.000 kr. pr. stk. at etablere bilparkeringspladserne, svarende til i alt ca. 5,6 mio. kr. for 8 pladser. Der er indbetalt parkeringsfondsmidler på i alt 2.096.160 kr. Kommunen skal efter parkeringsfondsregulativet betale mindst halvdelen af udgiften i alt 437.980 kr. pr. plads, svarende til i alt 3,503 mio. kr., mens resten betales af p-fonden.

*Indsigelse fra indbetaler*



For god ordens skyld skal det oplyses, at den private indbetaler har henvendt sig til kommunen, idet indbetaleren mener, at parkeringsfondens 5 årige periode starter, når Kommunalbestyrelsen har givet tilladelse til, at der dispenseres mod indbetaling til parkeringsfonden. Sagen blev fremlagt den 18. februar 2013.

Det fremgår af § 5 i Regulativet for Frederiksberg Kommunes parkeringsfond, at:

"Er parkeringspladserne ikke anlagt senest 5 år efter, at kommunalbestyrelsen ved **byggetilladelse** eller ved tilladelse til ændret anvendelse har fritaget den pågældende ejendom for anlæg af parkeringspladser på egen grund, tilbagebetales det indbetalte beløb."

I henhold hertil regnes forfaldsdatoen fra den dag, der er givet byggetilladelse, hvilket som udgangspunkt først gives, når bygherre har indbetalt beløb til parkeringsfonden. I det konkrete tilfælde er byggetilladelsen givet 11. oktober 2013.

Den private indbetaler har fået en klagevejledning den 23. maj 2018, hvori der står, at man kan indbringe afgørelsen for domstolene, og at det i givet fald skal ske indenfor 6 måneder fra afgørelsens modtagelse. Forvaltningen har aktuelt ikke modtaget melding om en sådan sag.

*By- og Miljøområdet vurderer:*

By- og Miljøområdet vurderer, at bilparkeringspladsen i bilparkeringskælderens er en egnet plads i forhold til bestemmelserne for parkeringsfonden.

## Økonomi

Der er i budgettet afsat midler til etablering af parkeringskælder under Skolen på Grundtvigsvej, hvor en del er offentlige, og hvor det derfor er muligt at finansiere 1 plads delvist af indbetalte midler til parkeringsfonden. Herved nedbringes kommunens gæld til P-fonden tilsvarende.

| Adresse/Ejer           | Antal p-pladser | Indbetalt til parkeringsfonden | Anlægges                                   | Udgift til p-pladsen | Tilbagebetaling |
|------------------------|-----------------|--------------------------------|--------------------------------------------|----------------------|-----------------|
| Frederiksberg 26 (st.) | 1               | 262.020 kr.                    | Parkeringskælder - Skolen på Grundtvigsvej | 700.000 kr.          | 0               |

Det koster 700.000 kr., at etablere en bilparkeringsplads i parkeringskælderens til Skolen på Grundtvigsvej. Kommunen modtager en indtægt på 262.020 kr. fra P-fonden pr. bilparkeringsplads, så kommunens reelle udgift vil være 437.980 kr. pr. plads, som allerede er afholdt under anlægsprojektet Skolen på Grundtvigsvej. Det foreslås, at der indtægtsbevilges 262.020 kr. på anlægsprojektet Skolen på Grundtvigsvej, modsvaret af tilsvarende forskydning på kontoen for Parkeringsfond (finansforskydning på konto 08.44).

## Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

## Behandling

By- og Miljøudvalget. Magistraten 24. september 2018. Kommunalbestyrelsen 1. oktober 2018.  
JBS/SV

## Historik

### Indstilling 17. september 2018, pkt. 308:

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at der disponeres som foreslået til anlæg af 1 bilparkeringsplads i parkeringskælderens til Skolen på Grundtvigsvej,
2. at der i 2018 afsættes rådighedsbeløb og meddeles anlægsindtægtsbevilling på 262.020 kr. vedrørende projektet Skolen på Grundtvigsvej, modsvaret af tilsvarende merudgift under forskydninger i kortfristet gæld vedr. P-fonden.

### Indstilling 24. september 2018, pkt. 359:

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at der disponeres som foreslået til anlæg af 1 bilparkeringsplads i parkeringskælderens til Skolen på Grundtvigsvej,
2. at der i 2018 afsættes rådighedsbeløb og meddeles anlægsindtægtsbevilling på 262.020 kr. vedrørende projektet Skolen på Grundtvigsvej, modsvaret af tilsvarende merudgift under forskydninger i kortfristet gæld vedr. P-fonden.

## Bilag

Bev. skema Etabl. af 1 p-plads iht regler om p-fond sept

# Punkt 220: Byfornyelse - Frigivelse af afsat bevilling til projektledelse

01.00.05-A26-1-16

## Resume

Kommunalbestyrelsen skal træffe beslutning om anlægsbevilling til aflønning af et årsværk for projektledelse i byfornyelse afsat i budget 2018.

## Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

## Indstilling

Magistraten og Bolig- og Ejendomsudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling for 2018 til projektledelse af byfornyelsesprojekter på 0,5 mio. kr. finansieret af rådighedsbeløb afsat til formålet i 2018.

## Sagsfremstilling

Den foreslåede anlægsbevilling vedrører projektledelse af byfornyelsesprojekter, idet der henvises til Budget 2018, hvor der er afsat 0,5 mio. kr. til projektledelse af byfornyelsesprojekter i 2018. Under byfornyelsen anvendes de afsatte beløb til etablering af gårdanlæg, nedrivninger, erstatninger, tilskud, genhusninger, byggeskedefondsbidrag mv. Det fremgår af budgettet, hvordan rådighedsbeløbet af byfornyelsesmidlerne i 2018 forventes disponeret, det vil sige til projekter, der allerede har fået tilsagn, nye projekter og projektledelse. Der er derudover i anlægsforslaget til Budget 2018 afsat rådighedsbeløb for budgetperioden 2018-2020, hvoraf fremgår, hvordan rådighedsbeløbet for hele perioden forventes disponeret. Det vil sige for igangværende byfornyelsesprojekter, projekter i forhandlingsproces, forventet tildeling af statslig ramme samt projektledelse.

Projektledelsen indeholder bl.a. forhandling, dialog, fremdrift, styring, tilsyn og afslutning af igangværende byfornyelsesprojekter, det vil sige etablering af gårdanlæg og ejendomsrenoveringer samt udgifter i forbindelse med undersøgelser for skimmelsvamp.

Der er afsat 0,5 mio. kr. årligt til aflønning af et årsværk til projektledelse. Denne udgift er ikke refusionsberettiget.

*By- og Miljøområdet vurderer:*

By- og Miljøområdet vurderer, at disponering af midler ligger inden for formålet og hensigten med udvikling af byfornyelse på Frederiksberg.

## Økonomi

Byfornyelsens korrigerede budget er i 2018 på 33,3 mio. kr., hvoraf 1/2 gives i refusion fra staten. Der er afsat 0,5 mio. kr. i budgettet til projektledelse, der ikke er refusionsberettiget.

Med denne sag søges anlægsbevilling til det afsatte budget på 0,5 mio. kr. til projektledelse på projektet.

## Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

## Behandling

Bolig- og Ejendomsudvalget. Magistraten 24. september 2018. Kommunalbestyrelsen 1. oktober 2018.  
JD/JB

## Historik

### Indstilling 17. september 2018, pkt. 70:

By- og Miljøområdet indstiller, at der meddeles anlægsbevilling for 2018 til projektledelse af byfornyelsesprojekter på 0,5 mio. kr. finansieret af rådighedsbeløb afsat til formålet i 2018.

### Indstilling 24. september 2018, pkt. 361:

Bolig- og Ejendomsudvalget indstiller, at der meddeles anlægsbevilling for 2018 til projektledelse af byfornyelsesprojekter på 0,5 mio. kr. finansieret af rådighedsbeløb afsat til formålet i 2018.

## Bilag

